

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-166-06

Druk nr 1287
Warszawa, 13 grudnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych wykonuje komornik, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w innych ustawach. Komornik wykonuje także inne czynności przekazane na podstawie odrębnych przepisów.”,

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wykonywanie innych tytułów wykonawczych wydanych na podstawie odrębnych przepisów oraz tytułów egzekucyjnych, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności;”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Organy administracji publicznej, urzędy skarbowe, organy rentowe, o których mowa w art. 476 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.²⁾), banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne

podmioty zarządzające mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również inne instytucje są obowiązane na piśmie żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności odnośnie do stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku. Przepis art. 762 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.”,

d) po ust. 6 dodaje się ust. 7-9 w brzmieniu:

- „7. W sprawach o egzekucję i o zabezpieczenie świadczeń alimentacyjnych lub rent mających charakter alimentów oraz w sprawach o egzekucję i o zabezpieczenie świadczeń wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, informacje, o których mowa w ust. 5, udzielane są nieodpłatnie.
8. Informacji, o których mowa w ust. 5, udziela się w terminie 7 dni od dnia otrzymania żądania w oparciu o dane posiadane przez komornika.
9. Opłatę za udzielenie informacji komornik uiszcza po jej udzieleniu, na wezwanie podmiotu udzielającego informacji.”;

2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Przy wykonywaniu czynności komornik podlega orzeczeniom sądu i prezesowi sądu rejonowego, przy którym działa.

2. Prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik, sprawuje nadzór nad jego działalnością, a w szczególności:

- 1) ocenia szybkość, sprawność i rzetelność postępowania poprzez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontroluje prawidłowość prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii komorniczej;
- 3) bada kulturę pracy, w tym przestrzeganie wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywanie kancelarii komorniczej na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) zwraca się do sądu z wnioskiem o rozważenie możliwości wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli uzna, że zachodzą nieprawidłowości w zakresie podejmowanych przez komornika czynności egzekucyjnych podlegających nadzorowi sądu.

3. W zakresie nadzoru, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu rejonowego działa w szczególności poprzez kontrolę kancelarii komornika, przeprowadzaną nie rzadziej niż raz w roku, sprawowaną osobiście lub przez wyznaczonego sędziego i przy pomocy księgowego, a w zakresie kontroli finansowej przez

upoważnioną osobę, oraz w ramach rozpatrywania skarg i zażaleń niestanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego. Prezes sądu rejonowego uprawniony jest do żądania od komornika wyjaśnień i wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska.”;

3) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Komornik używa okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnioną funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, imię i nazwisko oraz siedzibę kancelarii.”;

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Rewirem komorniczym jest obszar właściwości sądu rejonowego.

2. Komornicy, których siedziby kancelarii są położone w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy prawa komornikami przy tym sądzie.

3. W razie zniesienia sądu rejonowego komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością objął obszar właściwości zniesionego sądu.

4. Minister Sprawiedliwości na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników, w którym wskazuje rewiry komornicze położone w obszarach właściwo-

ści poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz siedziby i adresy ich kancelarii.

5. Prezes sądu rejonowego na stronach internetowych sądu prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników działających przy tym sądzie, w którym wskazuje imiona i nazwiska komorników oraz siedziby i adresy ich kancelarii. Wykaz udostępnia się również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 8. 1. Komornik działa na obszarze swojego rewiru komorniczego.
2. W rewirze komorniczym może działać więcej niż jeden komornik.
  3. Komornik nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub postępowania zabezpieczającego, do przeprowadzenia których jest właściwy zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego.
  4. Wierzyciel ma prawo wyboru komornika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem spraw o egzekucję z nieruchomości oraz spraw, w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio. W przypadku wyboru komornik działa poza obszarem swojego rewiru komorniczego.
  5. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oświadczenie na piśmie, że korzysta z prawa wyboru komornika.

6. Komornik wybrany przez wierzyciela nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań.
7. Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia jednak wszczęcia egzekucji, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, jeżeli w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy. Zaległość tę oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezakończonych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu, wyłączając sprawy o egzekucję świadczeń powtarzających się.
8. W przypadku odmowy, o której mowa w ust. 7, komornik wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi.
9. Komornik wybrany przez wierzyciela zawiadamia niezwłocznie o wszczęciu egzekucji lub postępowania zabezpieczającego komorników właściwych według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Zawiadomienie może być dokonane za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem zawiadomienia jest potwierdzenie transmisji danych.
10. W razie podejmowania przez komornika wybranego przez wierzyciela czynności poza swoim rewirem komorniczym wydatki obejmujące diety przysługujące osobom zatrudnionym w kancelarii komornika i

uczestniczącym w tych czynnościach, koszty przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz koszty transportu specjalistycznego obciążają wierzyciela, chyba że wyrazi on zgodę na obciążenie go innymi wydatkami określonymi w art. 39 ust. 2. Wydatki te obciążają wierzyciela niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od kosztów sądowych. Nie wlicza się ich do kosztów egzekucji obciążających dłużnika.

11. Przekazując sprawę innemu komornikowi, komornik wybrany przez wierzyciela w terminie 7 dni od uprawomocnienia się postanowienia o przekazaniu zwraca niewykorzystaną zaliczkę lub jej część pobraną na poczet wydatków, o których mowa w ust. 10.
12. Komornik, za zgodą wierzyciela, może przekazać całość lub część sprawy egzekucyjnej innemu komornikowi, jeżeli ten wyrazi na to zgodę.
13. Komornik właściwy do prowadzenia egzekucji zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego w chwili wszczęcia postępowania pozostaje właściwy do jego ukończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.”;

6) art. 9 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 9. 1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do komornika stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o wyłączeniu sędziego.
2. Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Ko-

mownik jest zobowiązany w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wyłączenie przekazać wniosek do sądu rejonowego, przy którym działa, wraz z pi-semnymi wyjaśnieniami.

3. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, rozpoznaje wniosek o wyłączenie komornika w terminie tygodnia od dnia przedstawiania wniosku. Orzekając o wyłączeniu komornika, sąd wyznacza jednocześnie innego komornika do prowadzenia sprawy, której wyłączenie dotyczy.
4. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednoosobowym. Na postanowienie to zażalenie nie przysługuje.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika oraz do asesorów i aplikantów komorniczych, jeżeli osoby te prowadzą postępowanie lub dokonują określonych czynności w sprawie.”;

7) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. 1. Na stanowisko komornika może zostać powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) posiada nieposzlakowaną opinię;
- 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) przeciwko której nie jest prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane

z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;

- 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 7) jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków komornika;
  - 8) odbyła aplikację komorniczą;
  - 9) złożyła egzamin komorniczy;
  - 10) pracowała w charakterze asesora komorniczego co najmniej rok;
  - 11) ukończyła 26 lat.
2. Zdolność do pełnienia obowiązków komornika, ze względu na stan zdrowia, stwierdza się na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.³⁾) regulujących zakres i sposób przeprowadzania badań kandydatów do objęcia urzędu sędziego. Od obowiązku poddania się badaniom są zwolnieni sędziowie.
  3. Wymogi, o których mowa w ust. 1 w pkt 8 i 9, nie dotyczą osób, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały wymagany egzamin, oraz osób, które w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o powołanie na stanowisko asesora komorniczego pracowały co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego.
  4. Wymogi, o których mowa w ust. 1 w pkt 8-10, nie dotyczą sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców

prawnych, notariuszy, starszych radców Prokuraturii Generalnej oraz osób posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.

5. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy:
- 1) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa przez okres co najmniej 5 lat, w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego;
  - 2) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych wykonywały osobiście w sposób ciągły, na podstawie umów, do których stosuje się przepisy o zleceniu, usługi polegające na stosowaniu lub tworzeniu prawa przez okres co najmniej 5 lat, w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego;
  - 3) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych prowadziły przez okres co najmniej 5 lat, w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, działalność gospodarczą wpisaną do Ewidencji Działalności Gospodarczej, jeżeli przedmiot tej działalności obejmował świadczenie pomocy prawnej w rozumieniu ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.⁴⁾) lub ustawy z dnia 6

lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.⁵⁾);

4) osób, które w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego pracowały co najmniej 5 lat na stanowisku asystenta sędziego.

6. Pięcioletnie okresy zatrudnienia, o których mowa w ust. 3 i 5, ustala się jako sumę okresów obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.”;

8) w art. 11:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komornika powołuje Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego. We wniosku zainteresowany wskazuje rewir komorniczy, w którym ubiega się o powołanie.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przed powołaniem komornika Minister Sprawiedliwości zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o zainteresowanym zawierającej dane istotne dla oceny spełniania wymagania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3, a w szczególności dane o:

- 1) zachowaniach świadczących o naruszaniu przez niego porządku prawnego;
- 2) kontaktach ze środowiskami przestępczymi lub grupami środowiskowymi patologii społecznej i o charakterze tych kontaktów;
- 3) okolicznościach wskazujących na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych.

- 1b. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb uzyskiwania, sporządzania i przekazywania przez organy Policji informacji o zainteresowanym oraz o kandydacie na aplikanta komorniczego i asesora komorniczego oraz wzór kwestionariusza tej informacji, mając na względzie charakter i zakres obowiązków komornika oraz prawa i wolności chronione konstytucyjnie.”,
  - c) uchyla się ust. 2,
  - d) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:
    - „6. W tym samym czasie zainteresowany może ubiegać się o powołanie na stanowisko komornika tylko w jednym rewirze komorniczym.
    7. Minister Sprawiedliwości pozostawia bez rozpoznania wszystkie wnioski zainteresowanego w przypadku złożenia wniosków o powołanie w więcej niż jednym rewirze komorniczym.”;
- 9) art. 11a otrzymuje brzmienie:
- „Art. 11a. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz prezesa właściwego sądu apelacyjnego, może przenieść komornika, za jego zgodą lub na jego wniosek, na stanowisko komornika w innym rewirze komorniczym, jeżeli przemawiają za tym potrzeby prawidłowego i sprawnego prowadzenia czynności, o których mowa w art. 2, lub uzasadniony interes komornika. Krajowa Rada Komornicza przedstawia opinię w terminie wyznaczonym, nie krótszym niż dwa tygodnie. Nienadesłanie opinii w tym terminie nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie przeniesienia.”;

10) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. Do wniosku o powołanie na stanowisko komornika zainteresowany załącza po dwa odpisy wniosku, życiorysu i dokumentów potwierdzających spełnienie wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 6-11, zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, że nie jest przeciwko wnioskodawcy prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. Może przedstawiać opinie, świadectwa i zaświadczenia.”;

11) w art. 13 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. O zgłoszeniu Ministrowi Sprawiedliwości utworzenia kancelarii komornik zawiadamia prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, oraz radę właściwej izby komorniczej.”;

12) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. 1. O zgłoszeniu przez komornika utworzenia kancelarii Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu okręgowego oraz prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

2. W terminie dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, prezes sądu apelacyjnego odbiera od komornika ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako komornik powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy państwowej i zawodowej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”.

3. Jeżeli komornik odmówi złożenia ślubowania, o którym mowa w ust. 2, lub z własnej winy niełoży go we wskazanym terminie, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.
4. Z dniem złożenia ślubowania komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 2.”;

13) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Minister Sprawiedliwości zawiesza komornika w czynnościach, jeżeli przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie:

- 1) o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
  - 2) o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie.
2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić komornika w czynnościach, jeżeli:
- 1) wniósł o to sam komornik z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
  - 2) przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
3. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem:
- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 2, chyba że Minister Sprawiedliwości uchyli je wcześniej;

- 2) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez komornika, w sytuacji określonej w ust. 2 pkt 1.
4. Minister Sprawiedliwości odwołuje komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:
- 1) zrezygnował z pełnienia obowiązków komornika;
  - 2) z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się takiemu badaniu, mimo skierowania przez radę właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 3) ukończył 65 rok życia;
  - 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
  - 5) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
  - 6) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa – na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 7) z zawinionych przez siebie przyczyn nie wykonał zarządzeń, o których mowa w art. 3 ust. 3 – na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 8) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą wydalenia ze służby komorniczej;

- 9) nie zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 2 lub utracił to ubezpieczenie z zawinionych przez siebie przyczyn.
5. Minister Sprawiedliwości może odwołać komornika z zajmowanego stanowiska w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.
6. Odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 2, 6, 7 i 9 oraz w ust. 5, następuje po uprzednim wysłuchaniu komornika, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, która przedstawia opinię w terminie dwudziestu jeden dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nienadesłanie opinii w tym terminie przez radę izby komorniczej nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie odwołania komornika.
7. Komornik odwołany z przyczyny wymienionej w ust. 4 pkt 3 pełni swoje obowiązki do czasu wyznaczenia zastępcy komornika.”;

14) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. W celu zbadania stanu zdrowia komornika może skierować do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prezes właściwego sądu okręgowego lub rada właściwej izby komorniczej z urzędu lub na jego prośbę.”;

15) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. Komornik używa tytułu: „Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w ..... Kancelaria Komornicza w .....” z dokładnym określeniem imienia i nazwiska oraz adresu kancelarii.”;

16) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

- „Art. 17a. 1. Przy wykonywaniu czynności komornik jest obowiązany używać identyfikatora wydanego przez Krajową Radę Komorniczą zawierającego jego imię i nazwisko, zdjęcie, określenie pełnionej funkcji i oznaczenie sądu rejonowego, przy którym działa.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do asesorów i aplikantów komorniczych.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór identyfikatora, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie konieczność zachowania odpowiedniej przejrzystości i czytelności danych oraz konieczność zapewnienia ochrony przed podrobieniem.”;

17) w art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy komornik składa zeznanie jako świadek przed sądem lub prokuratorem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa. W tym przypadku od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić komornika Minister Sprawiedliwości.”;

18) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Komornik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności określonych w art. 2, a w przypadku gdy komornik zatrudnia pracowników, również do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wy-

rządzone ich działaniem w związku z wykonywaniem tych czynności.”;

19) w art. 24a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 15 ust. 4 pkt 9, prezes sądu rejonowego zawiadamia o tym prezesa właściwego sądu okręgowego.”;

20) w art. 27a:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika. W terminie czternastu dni od zakończenia likwidacji zastępca komornika składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawozdanie z likwidacji kancelarii, przesyłając odpisy sprawozdania radzie właściwej izby komorniczej.”;

b) dodaje się ust. 4-7 w brzmieniu:

„4. W terminie trzech miesięcy od dnia wyznaczenia zastępcy komornika prezes właściwego sądu apelacyjnego, w drodze zarządzenia, dokona podziału spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez zmarłego lub odwołanego komornika między pozostałych komorników działających w tym samym rewirze komorniczym, mając na względzie konieczność równomiernego obciążenia sprawami, w szczególności sprawami o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, pracowniczych i należności sądowych, stan zaległości i załatwień w poszczególnych kancelariach oraz potrzebę nadania sprawom szybkiego i sprawnego biegu.

5. W przypadku gdy wskutek śmierci lub odwołania komornika w rewirze nie działa żaden komornik, wyznaczony zastępca komornika prowadzi postępowania egze-

kucyjne prowadzone dotychczas przez zmarłego lub odwołanego komornika do czasu powołania komornika w tym rewirze.

6. Zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, mając na względzie konieczność zaspokojenia długów związanych z jej prowadzeniem, w szczególności zaspokojenia roszczeń pracowniczych.
7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych, mając na względzie konieczność nadania sprawnego biegu sprawom pozostałym do załatwienia po zmarłym lub odwołanym komorniku.”;

21) po art. 27a dodaje się art. 27b w brzmieniu:

„Art. 27b. Zastępca komornika, który przeprowadza likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem. Przepis ten dotyczy także umów zawartych na czas określony.”;

22) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Aplikantem komorniczym może zostać ten, kto:

- 1) spełnia warunki określone w art. 10 ust. 1 pkt 1-7;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.

2. Aplikanta komorniczego zatrudnia komornik.

3. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego aplikanta komorniczego.
4. Prezes sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z obowiązku, o którym mowa w ust. 3, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.
5. Prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia aplikanta komorniczego.
6. Wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 29d ust. 1 pkt 3. W uchwale tej rada izby komorniczej obowiązana jest wskazać komornika, w którego kancelarii aplikant komorniczy jest albo zostanie zatrudniony.
7. Przed dokonaniem wpisu na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o kandydacie. Informacje te uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla uzyskiwania i sporządzania informacji o kandydacie na stanowisko komornika określonych w art. 11 ust. 1a.
8. Osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1, nie można odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych.
9. Wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych może zostać złożony w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego. Do wniosku kandydat obowiązany jest załączyć zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, że przeciwko kandydatowi nie jest prowadzone postępowanie karne o

przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.”;

23) po art. 29 dodaje się art. 29a-29l w brzmieniu:

„Art. 29a. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje na okres dwóch lat komisje do spraw przeprowadzenia egzaminów konkursowego i komorniczego, obejmujące obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych, zwane dalej „komisjami egzaminacyjnymi”.

2. Siedziba komisji egzaminacyjnej mieści się w siedzibie rady właściwej izby komorniczej.
3. W skład komisji egzaminacyjnej, składającej się z siedmiu osób, wchodzi:
  - 1) czterej sędziowie sądu okręgowego lub apelacyjnego;
  - 2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Krajową Radę Komorniczą;
  - 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.
4. Powołując komisje egzaminacyjne, Minister Sprawiedliwości wyznacza jednocześnie ich przewodniczących.
5. Minister Sprawiedliwości w stosunku do komisji egzaminacyjnych jest organem wyższego stopnia.
6. Właściwe izby komornicze zapewniają, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, obsługę

administracyjną i techniczną działalności komisji egzaminacyjnych.

7. Członkom komisji egzaminacyjnej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 29b. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje na okres dwóch lat zespół do przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy, składający się z pięciu osób, zwany dalej „zespołem egzaminacyjnym”. Dwaj członkowie zespołu egzaminacyjnego powoływani są spośród osób wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą.

2. Pracami zespołu egzaminacyjnego kieruje przewodniczący, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości.
3. Krajowa Rada Komornicza i rady izb komorniczych mogą zgłaszać zespołowi egzaminacyjnemu propozycje pytań egzaminacyjnych.
4. Członek zespołu egzaminacyjnego nie może być jednocześnie członkiem komisji egzaminacyjnej.
5. Członkom zespołu egzaminacyjnego za udział w jego pracach przysługuje wynagrodzenie.

Art. 29c. 1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 września, równocześnie we wszystkich izbach komorniczych.

2. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta komorniczego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa konstytucyjnego, cywilnego, postępowania cywilnego, gospodarczego, prawa spółek handlowych, prawa pracy, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa finansowego, prawa europejskiego, prawa prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów i samorządu komorniczego.
3. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego w terminie, o którym mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego.

Art. 29d. 1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym wskazuje:

- 1) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego;
- 2) termin, do którego należy złożyć zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu konkursowego, zwane dalej „zgłoszeniem”, nie późniejszy niż przypadający na 50 dzień przed datą rozpoczęcia egzaminu konkursowego;
- 3) siedziby i adresy komisji egzaminacyjnych, do których należy składać zgłoszenia;
- 4) wysokość opłaty konkursowej oraz numer rachunku, na który należy dokonać wpłaty.

2. Jeżeli zgłoszenie nie odpowiada wymogom formalnym lub jeżeli kandydat nie uiścił opłaty należnej za udział w egzaminie konkursowym, komisja egzaminacyjna wzywa go przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru do usunięcia braków lub uiszczenia opłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.
3. W razie nieusunięcia braków formalnych zgłoszenia lub nieuiszczenia w terminie opłaty należnej za udział w egzaminie konkursowym albo złożenia zgłoszenia po upływie wymaganego terminu komisja egzaminacyjna odmawia dopuszczenia kandydata do egzaminu konkursowego. Od uchwały komisji egzaminacyjnej odmawiającej dopuszczenia do egzaminu konkursowego kandydatowi przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.
4. O dopuszczeniu do egzaminu konkursowego oraz o czasie i miejscu jego przeprowadzenia przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia kandydata przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru co najmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

Art. 29e. 1. Opłata za udział w egzaminie konkursowym stanowi dochód budżetu państwa. Kandydat uiszcza tę opłatę na rachunek bankowy Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, wynosi połowę równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.

U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.⁶⁾), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”.

Art. 29f. 1. Z prac komisji egzaminacyjnej na czas przeprowadzania egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:

- 1) jego małżonkiem;
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia albo w stosunku przysposobienia;
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu;
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.

2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 4, nie odnoszą się do członka komisji egzaminacyjnej będącego sędzią.

3. Członkowie komisji egzaminacyjnych przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, że nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie przepisu art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 29g. 1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.

2. Niestawiennictwo kandydata na egzamin konkursowy, bez względu na przyczynę jego nieobecności, traktowane jest jako odstąpienie od egzaminu konkursowego.
3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innych pomocy, a także nie mogą posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 29h. 1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 250 pytań, zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

2. Sprawdzanie wyników testu następuje w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.
3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał co najmniej 190 punktów.
4. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja egzaminacyjna sporządza protokół z jego przebiegu. Protokół podpisują tylko ci członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy brali udział w przeprowadzeniu egzaminu.
5. W terminie 7 dni od daty sporządzenia protokołu odpisy protokołu przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza Ministrowi Sprawiedliwości oraz przewodniczącemu rady właściwej izby komorniczej.

Art. 29i. 1. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego i sprawdzeniu wyników testu komisja egzaminacyjna, w drodze uchwały, ustala wyniki egzaminu konkursowego. Odpisy uchwały przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza kandydatom, radzie właściwej izby komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, kandydatowi przysługuje, w części dotyczącej uzyskanego przez niego wyniku, odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 2 tygodni od dnia jego wniesienia.

3. O wynikach egzaminu konkursowego Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Komorniczą oraz publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę osób, które uzyskały wynik pozytywny.

Art. 29j. 1. Uchwałę w przedmiocie wpisu na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej podejmuje w terminie 30 dni od dnia złożenia przez zainteresowanego wniosku o dokonanie wpisu.

2. Od uchwały odmawiającej dokonania wpisu zainteresowanemu służy odwołanie do Krajowej Rady Komorniczej w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

3. Zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego:

1) od ostatecznej decyzji odmawiającej dokonania wpisu na listę aplikantów komorniczych;

- 2) w przypadku nierozpoznania przez Ministra Sprawiedliwości odwołania od uchwały ustalającej wyniki egzaminu konkursowego w terminie określonym w art. 29i ust. 2;
- 3) w przypadku niepodjęcia przez radę izby komorniczej uchwały w przedmiocie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie określonym w ust. 1;
- 4) w razie nierozpoznania przez Krajową Radę Komorniczą odwołania od uchwały rady izby komorniczej odmawiającej dokonania wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie określonym w ust. 2.

Art. 29k. Do obowiązków aplikanta należy, w szczególności:

- 1) uczestniczenie w przewidzianych programem aplikacji zajęciach seminaryjnych oraz w praktykach;
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawniczej i praktycznych umiejętności niezbędnych do zajmowania stanowiska komornika;
- 3) przystępowanie, w wyznaczonym terminie, do sprawdzianów wiedzy oraz kolokwium, przeprowadzanych w czasie aplikacji, a także do egzaminu komorniczego.

Art. 29l. 1. Aplikacja komornicza jest odpłatna.

2. Koszty szkolenia aplikantów komorniczych pokrywane są z wnoszonych przez nich opłat.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej wnoszonej

przez aplikantów na pokrycie kosztów szkolenia, mając na względzie konieczność zapewnienia aplikantom odpowiednio wysokiego poziomu kształcenia oraz biorąc pod uwagę, że wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż czterokrotność minimalnego wynagrodzenia.

4. Rada izby komorniczej może zwolnić aplikanta komorniczego od obowiązku ponoszenia opłaty rocznej na pokrycie kosztów szkolenia w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć na raty.
5. W przypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta komorniczego od ponoszenia opłaty koszty jego szkolenia pokrywane są, proporcjonalnie do zakresu tego zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby komorniczej.”;

24) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. Rada izby komorniczej zawiesza aplikanta komorniczego w czynnościach, jeżeli przeciwko aplikantowi jest prowadzone postępowanie:

- 1) o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 2) o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie.

2. Rada izby komorniczej może zawiesić aplikanta komorniczego w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam aplikant z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;

- 2) przeciwko aplikantowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
3. Uprawnienie do zawieszenia aplikanta komorniczego w czynnościach, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant komorniczy odbywa aplikację.
4. Zawieszenie aplikanta komorniczego w czynnościach ustaje z dniem:
  - 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 2, chyba że organ, który zawiesił aplikanta komorniczego w czynnościach, uchyli je wcześniej;
  - 2) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez aplikanta komorniczego w przypadku zawieszenia w czynnościach na podstawie ust. 2 pkt 1.
5. Rada izby komorniczej skreśla aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant komorniczy:
  - 1) zrezygnował z odbywania aplikacji komorniczej;
  - 2) został uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków aplikanta komorniczego;
  - 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
  - 4) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;

- 5) rażąco narusza obowiązki aplikanta komorniczego lub w sposób rażący uchybił godności aplikanta.
6. Rada izby komorniczej może skreślić aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, jeżeli został prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.
7. Skreślenie aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, z przyczyn, o których mowa w ust. 5 pkt 5 oraz w ust. 6, następuje po uprzednim wysłuchaniu aplikanta komorniczego, chyba że nie jest to możliwe.
8. Uprawnienie do skreślenia aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, w przypadkach określonych w ust. 5 i 6, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant komorniczy odbywa aplikację.”;

25) art. 31 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 31. 1. Egzamin komorniczy przeprowadzają komisje egzaminacyjne.
2. Do egzaminu komorniczego może przystąpić ten, kto ukończył aplikację komorniczą, a ponadto osoba, o której mowa w art. 10 ust. 5.
  3. Egzamin komorniczy polega na sprawdzeniu przygotowania osoby przystępującej do egzaminu komorniczego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu komornika.
  4. Egzamin komorniczy składa się z części pisemnej i ustnej.

5. Egzamin komorniczy jest przeprowadzany raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 czerwca. Części pisemna i ustna rozpoczynają się równocześnie w tych samych dniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 29c ust. 3 stosuje się odpowiednio.
6. Do członków komisji egzaminacyjnej w zakresie udziału w przeprowadzeniu egzaminu komorniczego stosuje się odpowiednio przepisy art. 29f.”;

26) po art. 31 dodaje się art. 31a-31i w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie komorniczym, w którym wskazuje:

- 1) termin przeprowadzenia egzaminu komorniczego;
  - 2) termin, do którego należy złożyć wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, zwany dalej „wnioskiem”, przypadający nie później niż na 50 dzień przed dniem rozpoczęcia egzaminu komorniczego;
  - 3) siedziby i adresy komisji egzaminacyjnych, do których należy składać wnioski;
  - 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej oraz numer rachunku bankowego Ministerstwa Sprawiedliwości, na który należy dokonać wpłaty.
2. Przepisy art. 29d ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

3. Rada izby komorniczej przekazuje każdego roku właściwej terytorialnie komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 kwietnia, listę osób, które ukończyły aplikację komorniczą.

Art. 31b. 1. Oplata egzaminacyjna za udział w egzaminie komorniczym stanowi dochód budżetu państwa. Zdający uiszcza ją na rachunek bankowy Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Oplata, o której mowa w ust. 1, wynosi połowę równowartości minimalnego wynagrodzenia.

Art. 31c. 1. Część pisemna egzaminu komorniczego polega na opracowaniu przez zdającego dwóch tematów dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników.

2. Podczas części pisemnej zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz z orzecznictwa. W czasie egzaminu zdający nie może posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.
3. Część pisemna egzaminu komorniczego odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.

Art. 31d. 1. Oceny każdego tematu z części pisemnej egzaminu komorniczego dokonuje się przy zastosowaniu skali od 0 do 20 punktów. Oceny tej dokonują, niezależnie od siebie, dwaj członkowie komisji egzaminacyjnej. Każdy z nich wystawia na piśmie ocenę łączną, wskazując liczbę punktów uzyskanych przez zdającego, wraz z uzasadnieniem. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego z egzaminu pisemnego, jest średnią ocen wystawionych przez członków

komisji egzaminacyjnej za poszczególne tematy.

2. Pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 30 punktów.

Art. 31e. 1. Do części ustnej egzaminu komorniczego dopuszczeni zostają tylko zdający, którzy uzyskali pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu.

2. W części ustnej egzaminu komorniczego zdający odpowiada na losowo wybrany przez siebie zestaw 8 pytań. Każda odpowiedź oceniana jest osobno przez członków komisji egzaminacyjnej przy zastosowaniu skali od 0 do 5 punktów. Zdający może uzyskać maksymalnie 40 punktów.
3. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego z części ustnej egzaminu komorniczego stanowi sumę średnich arytmetycznych liczby punktów przyznanych zdającemu za poszczególne pytania przez każdego z członków komisji egzaminacyjnej.

Art. 31f. Pozytywny wynik z egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie z części pisemnej i ustnej co najmniej 60 punktów.

Art. 31g. 1. Z przebiegu egzaminu komorniczego niezwłocznie sporządza się protokół. Protokół podpisują tylko ci członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy brali udział w przeprowadzeniu egzaminu.

2. W terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza odpisy protokołu Ministrowi Sprawiedliwości oraz Krajowej Radzie Komorniczej.

Art. 31h. 1. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu komorniczego komisja egzaminacyjna, w drodze uchwały, ustala wyniki uzyskane przez zdających, wskazując liczbę punktów uzyskanych za całość egzaminu oraz za jego poszczególne części. Odpisy uchwały przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza zdającym, Krajowej Radzie Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, zdającemu przysługuje, w części dotyczącej uzyskanego przez niego wyniku, odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

3. Na podstawie uchwał komisji egzaminacyjnych Minister Sprawiedliwości publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu komorniczego.

Art. 31i. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej:

1) wzór zgłoszenia i wniosku, mając na względzie konieczność wykazania ustawowych wymagań niezbędnych do przystąpienia do egzaminów konkursowego i komorniczego;

2) tryb i sposób powoływania i działania komisji egzaminacyjnych oraz przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniej sprawności działania komisji egzaminacyjnych oraz zapewnienia bezstronności i jednolitego poziomu oceny wiedzy kandydatów oraz zdających;

3) tryb i sposób działania zespołu egzaminacyjnego, zgłaszania propozycji pytań przez Krajową Radę

Komorniczą i rady izb komorniczych oraz przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy, mając na względzie potrzebę obiektywnego sprawdzenia poziomu wiedzy osób egzaminowanych oraz konieczność zabezpieczenia pytań przed nieuprawnionym wglądem;

- 4) organizację i przebieg aplikacji komorniczej, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu szkolenia aplikantów oraz właściwego przygotowania do zawodu komornika;
- 5) wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego, należnego za udział w ich pracach, okresy, za które wynagrodzenie przysługuje, mając na względzie, że miesięczne wynagrodzenie z tego tytułu nie powinno przekraczać wysokości miesięcznego wynagrodzenia sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej.”;

27) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Na stanowisko asesora komorniczego może zostać powołana osoba:

- 1) odpowiadająca wymogom określonym w art. 10 ust. 1 pkt 1-9;
  - 2) odpowiadająca wymogom z art. 10 ust. 1 pkt 1-7, która w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o powołanie na stanowisko asesora komorniczego pracowała co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego.
2. Kandydat na asesora komorniczego przedkłada zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie

o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

3. Asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej.
4. Właściwa rada izby komorniczej przedstawia opinię, o której mowa w ust. 3, w terminie dwudziestu jeden dni od dnia otrzymania wniosku. W opinii tej wskazuje komornika, który zatrudni asesora komorniczego.
5. Przed powołaniem na stanowisko asesora komorniczego prezes sądu apelacyjnego zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o kandydacie. Informacje te uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla uzyskiwania i sporządzania informacji o kandydacie na stanowisko komornika określonych w art. 11 ust. 1a.
6. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 2 lat co najmniej jednego asesora komorniczego. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z tego obowiązku po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.
7. Prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego.
8. Prezes sądu apelacyjnego prowadzi wykaz asesorów komorniczych, zatrudnionych w obszarze właściwości podległego mu sądu.”;

28) po art. 32 dodaje się art. 32a i 32b w brzmieniu:

„Art. 32a. 1. Prezes sądu apelacyjnego zawiesza w czynnościach asesora komorniczego, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie:

- 1) o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 2) o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie.

2. Prezes sądu apelacyjnego może zawiesić asesora komorniczego w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam asesor z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko asesorowi prowadzone jest postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

3. Zawieszenie asesora komorniczego w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 2, chyba że prezes sądu apelacyjnego uchyli je wcześniej;
- 2) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez asesora komorniczego w przypadku zawieszenia w czynnościach na podstawie określonej w ust. 2 pkt 1.

4. Prezes sądu apelacyjnego odwołuje asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, jeżeli asesor komorniczy:

- 1) zrezygnował z pełnienia obowiązków asesora komorniczego;

- 2) z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora komorniczego lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się takiemu badaniu, mimo zalecenia rady właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 3) ukończył 65 rok życia;
  - 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
  - 5) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
  - 6) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa;
  - 7) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.
5. Prezes sądu apelacyjnego może odwołać asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.
  6. Odwołanie asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 6 oraz w ust. 5, następuje po uprzednim wysłuchaniu asesora komorniczego, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Właściwa izba komornicza przedstawia opinię w terminie dwudziestu jeden dni od dnia otrzymania wniosku. Nieprzedstawienie opinii w powyższym terminie przez radę izby komorniczej

nie stanowi przeszkody do odwołania asesora komorniczego.

Art. 32b. W celu zbadania stanu zdrowia asesora tego może skierować do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prezes właściwego sądu okręgowego lub rada właściwej izby komorniczej z urzędu lub na jego prośbę.”;

29) w art. 33 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Komornik może zlecić asesorowi komorniczemu przeprowadzenie egzekucji w sprawach o świadczenie pieniężne oraz w sprawach o zabezpieczenie roszczenia pieniężnego, w obu przypadkach o wartości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej równowartość stukrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.⁸⁾), stosowanego począwszy od drugiego kwartału roku przez okres pełnego roku, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem miesięcznym”, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości.
2. Komornik może zlecić asesorowi komorniczemu także dokonanie określonych czynności w innych sprawach, z wyłączeniem:
  - 1) sprzedaży oraz wydania wierzycielowi ruchomości o wartości przekraczającej kwotę, o której mowa w ust. 1;
  - 2) wykonania opróżnienia lokalu, pomieszczenia, gruntu lub przedsiębiorstwa;
  - 3) wykonania orzeczenia o zastosowaniu środków przymusu;

- 4) ustalenia wysokości kosztów egzekucyjnych w sprawach o roszczenia niepieniężne oraz o roszczenia pieniężne przekraczające kwotę, o której mowa w ust. 1;
- 5) sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1;
- 6) wydawania decyzji i podpisywania dokumentów dotyczących depozytu.”;

30) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. 1. Do aplikantów i asesorów komorniczych stosuje się przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników z następującymi zmianami:

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna do dziesięciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) skreślenie z listy aplikantów komorniczych oraz skreślenie z wykazu asesorów komorniczych.

3. Skazany na karę nagany lub na karę pieniężną nie może być powołany na stanowisko komornika w ciągu roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a skazanemu na karę pieniężną nie można w ciągu tego okresu zlecić wykonywania czynności, o których mowa w art. 30 ust. 2 i art. 33 ust. 1 i 2.

4. Osoba skreślona z listy aplikantów komorniczych może zostać ponownie wpisana na listę aplikantów komorniczych po upływie 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia i nie może się ubiegać o powołanie

na stanowisko asesora komorniczego w okresie 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

5. Osoba skreślona z wykazu asesorów komorniczych może zostać powołana na stanowisko asesora komorniczego po upływie 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia.
6. Wykonanie kar wobec aplikantów i asesorów komorniczych należy odpowiednio do rady właściwej izby komorniczej oraz do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.”;

31) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Komornik zatrudnia aplikantów komorniczych zgodnie z art. 29 ust. 2 i asesorów komorniczych zgodnie z art. 32 ust. 6.”;

32) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii do czasu zakończenia jej likwidacji nie podlegają egzekucji.”,

b) uchyla się ust. 2;

33) uchyla się art. 38;

34) w art. 39 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) koszty działania komornika, o których mowa w art. 8 ust. 10, poza terenem rewiru komorniczego;”;

35) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. 1. Na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 39, komornik może żądać zaliczki od strony lub innego

uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia.

2. W sprawach o egzekucję i o zabezpieczenie, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, komornik obowiązany jest prowadzić postępowanie bez wzywania wierzyciela do uiszczenia zaliczki, o której mowa w ust. 1.
3. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach innych osób zwolnionych od kosztów sądowych.”;

36) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, należy podjąć niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodniowym od dnia uiszczenia zaliczki.

2. Komornik obowiązany jest rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona, i zwrócić jej niewykorzystaną część. Jeżeli skutkiem wcześniejszego ukończenia postępowania lub z innych przyczyn opłacona zaliczkowo czynność w ogóle nie została dokonana, termin miesięczny biegnie od dnia ukończenia postępowania lub zaistnienia przyczyn niedokonania czynności. W tym celu komornik wydaje postanowienie, w którym określa w szczególności: stronę lub innego uczestnika postępowania, który uiścił zaliczkę i jej wysokość, czynności, na poczet których pobrano zaliczkę, ze wskazaniem daty ich

dokonania, kwoty zaliczki zaliczone na pokrycie poszczególnych czynności, z jednoczesnym wskazaniem sposobu i podstaw ich wyliczenia, oraz kwotę podlegającą zwrotowi i oznaczenie osoby, na rzecz której zwrot ma nastąpić.”;

37) art. 42 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 42. 1. Sumy przekazane przez sąd zgodnie z art. 40 ust. 3 komornik zwraca po ich wyegzekwowaniu z pierwszeństwem przed wszelkimi innymi należnościami.
2. W przypadku gdy postępowanie egzekucyjne lub zabezpieczające okaże się w całości lub w części bezskuteczne, wydatki poniesione przez komornika, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia, obciążają wierzyciela. Dotyczy to również wydatków poniesionych przez komornika w sprawach wskazanych w art. 40 ust. 2. Przepis art. 49 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;

38) uchyla się art. 44;

39) art. 45 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 45. 1. Za dokonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego komornikowi przysługuje opłata w wysokości 2% wartości roszczenia, które podlega zabezpieczeniu, nie mniejsza jednak niż 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego i nie wyższa niż pięciokrotność tego wynagrodzenia. Opłatę tę uiszcza wierzyciel, składając wniosek o wszczęcie postępowania zabezpieczającego, a jeżeli nie uiszczy jej wraz z wnioskiem, komornik wzywa wierzyciela do jej uiszczenia w terminie tygodnia. Do czasu uiszcze-

nia opłaty komornik nie wszczyna postępowania zabezpieczającego.

2. W sprawach o zabezpieczenie roszczeń, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, wierzyciele nie mają obowiązku uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 1.
3. Nieuiszczenie przez wierzyciela opłaty, o której mowa w ust. 1, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty, powoduje zwrot wniosku.”;

40) art. 45a otrzymuje brzmienie:

„Art. 45a. Komornik podejmuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku wierzyciela, czynności niezbędne do skutecznego przeprowadzenia egzekucji lub zabezpieczenia roszczenia.”;

41) art. 46 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 46. 1. Do wartości egzekwowanego świadczenia lub zabezpieczonego roszczenia stanowiącej podstawę ustalenia opłaty wlicza się odsetki, koszty i inne należności podlegające egzekucji lub zabezpieczeniu wraz ze świadczeniem głównym w dniu złożenia wniosku lub rozszerzenia egzekucji.
2. Do wartości, o której mowa w ust. 1, nie wlicza się jednak kosztów toczącego się postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego i kosztów zastępstwa przez adwokata lub radcę prawnego w tym postępowaniu.

3. Przy oznaczaniu wartości egzekwowanego świadczenia każde rozpoczęte 10 zł liczy się za pełne.”;

42) uchyla się art. 47a;

43) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. 1. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego lub wynagrodzenia za pracę komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W obu przypadkach komornik ściąga opłatę od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanych kwot.

2. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawi-

domienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

3. W celu pobrania opłat, o których mowa w ust. 2, komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa dłużnika do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.
4. W przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.
5. W przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana.
6. W przypadku gdy egzekwowane świadczenie zostało zabezpieczone przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, na poczet opłaty stosunkowej, o której mowa w ust. 1 i 2, komornik zalicza opłatę za dokonanie zabezpieczenia, jeżeli pobrał ją od wierzyciela.”;

44) art. 49a otrzymuje brzmienie:

- „Art. 49a. 1. Wszczęcie egzekucji świadczeń niepieniężnych i postępowania o zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych uzależnione jest od uiszczenia przez wierzyciela opłaty stałej.
2. Nieuiszczenie opłaty, o której mowa w ust. 1, w terminie tygodniowym od otrzymania przez wierzyciela wezwania do zapłaty powoduje zwrot wniosku lub odmowę dokonania czynności.
3. W sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych i o zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, wierzyciele nie mają obowiązku uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1 i 2.”;

45) po art. 53 dodaje się art. 53a w brzmieniu:

- „Art. 53a. 1. Opłatę stałą w wysokości 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego komornik pobiera od wierzyciela w przypadku otrzymania zlecenia poszukiwania majątku dłużnika w trybie art. 797¹ Kodeksu postępowania cywilnego. W razie nieuiszczenia opłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, komornik zwraca wniosek zawierający zlecenie.
2. W razie odnalezienia majątku dłużnika w trybie określonym w ust. 1 komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 5% szacunkowej wartości tego majątku, nie więcej jednak niż 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata ta ulega zmniejszeniu o kwotę opłaty pobranej na podsta-

wie ust. 1. Przepis art. 49 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;

46) uchyla się art. 58a;

47) uchyla się art. 59;

48) w art. 63 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli przyczyną zastępstwa jest zawieszenie komornika w czynnościach, zastępcy komornika należy się do czasu ustania zawieszenia komornika w czynnościach dochód określony w ust. 1, nie dłużej jednak niż przez okres jednego roku. Po upływie jednego roku od dnia zawieszenia komornika w czynnościach zastępca komornika pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.”;

49) w art. 64 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Sprawiedliwości lub, z jego upoważnienia, prezes sądu okręgowego może zlecić sędziemu-wizytatorowi, a w uzasadnionych przypadkach w zakresie kontroli finansowej – osobie upoważnionej, przeprowadzenie wizytacji w określonej kancelarii.”;

50) w art. 66 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, a kopie tego sprawozdania przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego oraz radzie właściwej izby komorniczej.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę, że dane wskazywane w sprawozdaniu powinny stworzyć odpo-

wiednie warunki do oceny stanu egzekucji w obszarze właściwości sądu apelacyjnego, w szczególności pod kątem sprawności i skuteczności egzekucji oraz występujących tendencji w zakresie ruchu spraw egzekucyjnych.”;

51) w art. 71:

a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Komornik odpowiada dyscyplinarnie za zawinione działania lub zaniechania, a w szczególności za:”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) podejmowanie czynności z nieuzasadnioną zwłoką;”;

52) w art. 72:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kara pieniężna do dwudziestokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego;”;

b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Wydalenie ze służby komorniczej pociąga za sobą zakaz powołania w przyszłości na stanowisko komornika lub asesora komorniczego.

5. Skazanie na kary, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, ulega zatarciu po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.”;

53) w art. 75 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Od orzeczeń komisji dyscyplinarnej stronom przysługuje odwołanie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.”;

54) w art. 78 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Komisja dyscyplinarna może zawiesić w czynnościach komornika, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub karne. Jeżeli przeciwko komornikowi prowadzone jest postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, komisja dyscyplinarna zawiesza komornika w czynnościach.
2. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach komornika przysługuje zażalenie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.”;

55) po art. 78 dodaje się art. 78a w brzmieniu:

„Art. 78a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania dyscyplinarnego wobec komorników oraz asesorów i aplikantów komorniczych, mając na względzie konieczność zapewnienia obiektywizmu i bezstronności orzekania oraz szybkości i sprawności postępowania.”;

56) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. 1. Do zakresu działania Krajowej Rady Komorniczej należy w szczególności:

- 1) wyrażanie opinii w przedmiocie powoływania i odwoływania komorników i asesorów komorniczych oraz w przedmiocie tworzenia nowych stanowisk komornika;
- 2) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących biurowości i rachunkowości obowiązujących w kancelariach i w innych sprawach dotyczących przepisów, organizacji i funkcjonowania komornika i kancelarii;

- 3) wyrażanie opinii w sprawach zmian przepisów dotyczących egzekucji, postępowania zabezpieczającego i funkcjonowania komorników;
- 4) wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych przez Ministra Sprawiedliwości lub organy samorządu komorniczego;
- 5) wyrażanie opinii w sprawach zasad etyki zawodowej;
- 6) współdziałanie w organizowaniu egzaminu komorniczego;
- 7) ustalanie wysokości składek miesięcznych na potrzeby samorządu komorniczego oraz zasad ich wydatkowania;
- 8) wyznaczanie komorników-wizytatorów dla poszczególnych izb komorniczych;
- 9) zwoływanie Krajowego Zjazdu Komorników oraz jego organizacja;
- 10) uchwalanie regulaminu działania Krajowej Rady Komorniczej oraz rad izb komorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem procedury podejmowania uchwał oraz kwestii reprezentowania tych organów;
- 11) uchwalanie ramowego regulaminu obrad walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej;
- 12) współpraca z organizacjami komorników innych krajów;
- 13) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa;
- 14) wydawanie czasopisma zawodowego;

- 15) prowadzenie działalności gospodarczej;
  - 16) budowanie, wynajmowanie i utrzymywanie wspólnych pomieszczeń magazynowych i hal aukcyjnych oraz utrzymywanie ciężkiego sprzętu transportowego;
  - 17) przechowywanie akt spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zbędnych urządzeń ewidencyjnych;
  - 18) prowadzenie strony internetowej Krajowej Rady Komorniczej celem zamieszczania wymaganych przez przepisy prawa ogłoszeń i informacji;
  - 19) podejmowanie innych czynności przewidzianych w niniejszej ustawie.
2. W zakresie prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 15, oświadczenia woli w imieniu Krajowej Rady Komorniczej składa prezes lub wiceprezes oraz jeden z jej członków.
  3. Krajowa Rada Komornicza może przekazać radzie izby komorniczej zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 16.
  4. Krajowa Rada Komornicza składa Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku w terminie do 31 marca informację o stanie egzekucji.”;

57) w art. 86 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Członkostwo w izbie komorniczej powstaje z mocy prawa z dniem uzyskania przez komornika prawa wykonywania czynności, o których mowa w art. 2, i ustaje z dniem odwołania komornika. Z dniem odwołania komornik przestaje pełnić wszelkie funkcje w organach samorządu komorniczego.”;

58) w art. 93 w ust. 1 uchyla się pkt 1.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 772;

2) w art. 773¹:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli żaden z komorników nie jest właściwy według przepisów niniejszego kodeksu lub właściwych jest kilku komorników, komornik, który później wszczął egzekucję, niezwłocznie przekazuje sprawę komornikowi, który pierwszy wszczął egzekucję, o czym zawiadamia wierzyciela.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Komornik, który stwierdzi swą niewłaściwość, w postanowieniu o przekazaniu sprawy zgodnie z właściwością wskazuje komornika rewiru, do którego sprawa zostaje przekazana. Jeżeli w rewirze, do którego sprawa zostaje przekazana, działa więcej niż jeden komornik, doręczając odpis postanowienia stwierdzającego niewłaściwość, komornik jednocześnie wzywa wierzyciela, aby w terminie 7 dni od doręczenia wezwania wskazał komornika, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w powyższym terminie nie dokona wyboru lub wskaże komornika, który nie jest właściwy, komornik przekazuje sprawę według własnego wyboru. Na wybór komornika z właściwego rewiru dłużnikowi skarga nie przysługuje.”;

3) w art. 921 § 1 skreśla się zdanie drugie.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z 2005 r. Nr 14, poz. 113 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711) w art. 15 w ust. 2 pkt 1c otrzymuje brzmienie:

„1c) komornikom sądowym i organom egzekucyjnym wymienionym w odrębnych przepisach – w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.⁹⁾) w art. 299 w § 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornikom sądowym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) komornika sądowego w zakresie niezbędnym do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wynikających z jego ustawowych zadań;”.

Art. 6. W ustawie z dnia 26 października o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 i Nr 183, poz. 1537 i 1538 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119) w art. 54 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornika sądowego – w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 19 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119) w art. 281 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym, jeżeli są niezbędne w tym postępowaniu.”.

Art. 9. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przestają istnieć dotychczasowe rewiry komornicze, a działający w nich komornicy stają się z mocy samego prawa komornikami rewirów w rozumieniu niniejszej ustawy. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości doręczy komornikom decyzje zmieniające decyzje o powołaniu na stanowisko komornika sądowego.

2. Komornicy działający w rewirach, obejmujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy obszar właściwości dwóch lub większej liczby sądów rejonowych, stają się z tym dniem komornikami rewirów tych sądów, przy których dotychczas działali.

Art. 10. Komornicy właściwi w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozostają właściwi do czasu zakończenia postępowania w tych sprawach.

Art. 11. 1. Do aplikacji komorniczej rozpoczętej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotychczasowi asesory komorniczy stają się asesorami w rozumieniu niniejszej ustawy i mogą ubiegać się o powołanie na stanowisko komornika sądowego w trybie dotychczasowych przepisów. Z dniem wejścia w życie ustawy dotychczasowi aplikanci komorniczy stają się aplikantami w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 12. Postępowania w sprawach dyscyplinarnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy do czasu ich zakończenia toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 13. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Komornicza wyda regulamin działania Krajowej Rady Komorniczej oraz ramowy regulamin obrad walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej.

Art. 14. Koszty w sprawach egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozlicza się do dnia zakończenia tych spraw według przepisów dotychczasowych. Jednakże w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się stosuje się przepisy niniejszej ustawy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 15. W uzasadnionych przypadkach organy uprawnione do powoływania komorników i asesorów komorniczych oraz dokonywania wpisu na listę aplikantów komorniczych odnośnie do osób powołanych lub wpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy – mogą zwrócić się do właściwych organów Policji o nadesłanie informacji o tych osobach oraz żądać od tych osób informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 20-21 i pkt 23-24, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym ustawa weszła w życie.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 26 października o giełdach towarowych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz.

- 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 69, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 186, poz. 1379.
- 3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907, Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398 i Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1044.
- 4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067, z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 529.
- 5) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067, z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.
- 6) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314.
- 7) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493 oraz z 2006 r. Nr 190, poz. 1409.
- 8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081 oraz z 2005 r. Nr 249, poz. 2104.
- 9) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 470 i Nr 104, poz. 708.
- 10) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 i Nr 190, poz. 1401.
- 11) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882, z późn. zm.), powoływana dalej jako ustawa, wprowadziła szereg rozwiązań, których celem było podniesienie rangi zawodu komornika sądowego, poszerzenie jego samodzielności, obniżenie kosztów egzekucyjnych oraz zwiększenie szybkości i skuteczności egzekucji.

Komornik sądowy stał się funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. Powołany został samorząd zawodowy komorników. Ustawa zachowała jednak pracowniczy, aczkolwiek specyficzny charakter zawodu komornika. Z formalnego punktu widzenia komornik pozostał bowiem pracownikiem sądu, przy którym działa, stając się jednak pracodawcą dla osób zatrudnionych w prowadzonej przez siebie kancelarii.

Gruntownej zmianie został poddany system finansowania egzekucji. Wprowadzono rozwiązanie, że opłaty w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, stanowiące dochód budżetu państwa, uiszczane są w dwóch częściach, przez obie strony postępowania egzekucyjnego, w mniejszej części przez wierzyciela przy wszczęciu egzekucji oraz w większej, ściąganej od dłużnika, proporcjonalnie do wyegzekwowanych kwot.

Powyższy kierunek zmian został przyjęty z aprobatą zarówno przez praktyków, jak i przedstawicieli nauki prawa. Ustawę o komornikach sądowych i egzekucji trudno było jednak uznać za kompleksowe uregulowanie zagadnień ustrojowo-organizacyjnych odnoszących się do komornika jako organu egzekucyjnego. Pominęto w niej szereg kwestii ściśle związanych ze statusem komornika. Szereg przepisów ustawy budziło kontrowersje i rozbieżności interpretacyjne, inne zaś stwarzały liczne problemy w praktycznym stosowaniu.

Uchwalona w dniu 18 września 2001 r. ustawa o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 130, poz. 1452) wprowadziła istotne zmiany dotyczące statusu komornika, zmierzające do dalszego poszerzenia zakresu jego samodzielności. Nastąpiło definitywne odejście od pracowniczego charakteru zawodu komornika. Wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym ko-

mornik, pozostając funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym i powiązany z nim licznymi więzami, nie jest pracownikiem sądu, lecz na własny rachunek wykonuje czynności wchodzące w zakres ustawowych zadań komornika. Wskutek wprowadzenia tych zmian państwo zostało zwolnione od obowiązku finansowania egzekucji. Zmiany te ukształtowały specyficzny charakter zawodu komornika. Pozostając bowiem organem władzy publicznej, komornik zyskał status, który zbliżył wykonywany przez niego zawód do statusu wolnego zawodu.

Jednocześnie dalszym zmianom został poddany system finansowania egzekucji i pobierania opłat egzekucyjnych. Zmiany te zmierzały do dalszej redukcji kosztów egzekucyjnych, w szczególności obciążających wierzycieli. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych zostały obniżone opłaty egzekucyjne. Przyjęto przy tym zasadę, że są one ściągane od dłużników, proporcjonalnie do wyegzekwowanych kwot. Wyjątkowo od uznania komornika uzależniono, czy wierzyciel zostanie wezwany do uiszczenia części opłaty w kwotach, zależnie od wartości egzekwowanego świadczenia, odpowiednio 119 zł i 190 zł. Wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2002 r. zasada uiszczania opłat w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych wyłącznie przez dłużników stała się bezwzględnie obowiązująca. Od tej chwili obowiązek uiszczania opłat egzekucyjnych nie obciąża więc wierzycieli.

Wskutek powyższej nowelizacji uprawnienie do tworzenia i znoszenia rewirów komorniczych, uprzednio pozostające w gestii Ministra Sprawiedliwości, zostało przekazane do zakresu zadań prezesów sądów apelacyjnych.

Zmiany wprowadzone do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wskutek nowelizacji z dnia 18 września 2001 r. nie usunęły wszystkich wspomnianych na początku mankamentów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Nadal wiele przepisów, odnoszących się zwłaszcza do finansowania egzekucji i systemu pobierania opłat egzekucyjnych, budziło szereg kontrowersji i stwarzało trudności interpretacyjne. Wprowadzone zmiany doprowadziły wprawdzie do zauważalnej poprawy sprawności i skuteczności egzekucji, jednakże efekty tych zmian znacznie odbiegały od oczekiwanych. Okazało się, że nowe regulacje dotyczące tworzenia rewirów komorniczych nie są wolne od wad, aczkolwiek nowe rewiry komornicze, których liczba do 2002 r. nie ulegała zmianie, wreszcie zaczęły powstawać.

Sprawdziły się natomiast rozwiązania dotyczące statusu komornika, prowadząc w konsekwencji do istotnego odciążenia budżetu państwa, który w ten sposób zwolniony został od obowiązku finansowania działalności egzekucyjnej. Państwo zachowało wszakże nadzór nad komornikami i nie zostało zwolnione z odpowiedzialności za sprawność i skuteczność egzekucji.

Wejście w życie nowelizacji z dnia 18 września 2001 r. zbiegło się w czasie z jaskrawym zarysowywaniem się niekorzystnych tendencji w zakresie ruchu spraw egzekucyjnych, których symptomy ujawniły się już w latach dziewięćdziesiątych. Z roku na rok zaczął narastać wpływ spraw egzekucyjnych oraz zaległość w ich załatwianiu. Media zaczęły eksponować temat niskiej sprawności i skuteczności egzekucji oraz przypadki nieporadnego, nieetycznego i niezgodnego z prawem zachowania komorników. Wspomniane tendencje wiązały się z lawinowym wzrostem wpływu spraw sądowych, postępującym zubożeniem znacznej części społeczeństwa oraz pogarszaniem się kondycji finansowej części przedsiębiorców. Bez wątplenia jednak przyczyny pogarszającego się stanu egzekucji wynikały również z niedoskonałości rozwiązań przyjętych w ustawie oraz z nienależytej operatywności części komorników.

Przytoczone okoliczności zrodziły potrzebę dokonania kolejnej nowelizacji ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Uchwalona w dniu 24 września 2004 r. ustawa o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 236, poz. 2356) wprowadziła szereg rozwiązań mających na celu poprawę sprawności i skuteczności egzekucji. Zmiany te zmierzały do usprawnienia procedur tworzenia i znoszenia rewirów, powoływania i odwoływania komorników, wyznaczania zastępców komornika oraz zmniejszenia obciążenia kosztami egzekucyjnymi niektórych grup dłużników realizujących ważne zadania publiczne.

Zmiany wprowadzone do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wskutek przytoczonych nowelizacji już przyniosły wymierne efekty, jednak mimo poprawy stan egzekucji wciąż daleki jest od zadawalającego. Tymczasem bez sprawnej egzekucji komorniczej, zapewniającej szybkie i możliwe pełne zaspokojenie zasądzonych przez sądy roszczeń nie może być mowy o prawidłowym funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Brak skuteczności działań funkcjonariuszy publicznych przyczynia się do lekceważenia prawa, podważa zaufanie do wymiaru sprawiedliwości i godzi w autorytet państwa. Niesprawna i nieskuteczna egzekucja utrudnia obrót gospodarczy, stanowiąc ba-

rierę wzrostu gospodarczego. Stwarza tym samym korzystne warunki dynamicznego rozwoju sektora firm windykacyjnych, w tym także praktykujących tzw. dziką windykację.

Osiągnięcie szybszej i znaczącej poprawy skuteczności i sprawności egzekucji wymaga dokonania o wiele głębszych i bardziej radykalnych zmian obowiązującego stanu prawnego.

Na pilną potrzebę wprowadzenia tych zmian wskazują ponadto wyniki kontroli sprawowania przez prezesów sądów rejonowych i Ministra Sprawiedliwości nadzoru nad działalnością komorników za lata 2000-2005 (do dnia 30 czerwca 2005 r.), przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w okresie od dnia 23 maja do dnia 26 października 2005 r. W Informacji o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli wniosła między innymi o:

- 1) podjęcie przez Ministra Sprawiedliwości prac legislacyjnych w celu zwiększenia dostępności do zawodu komornika i aplikacji komorniczej,
- 2) monitorowanie przez Ministra Sprawiedliwości skuteczności działań komorników,
- 3) kontynuowanie przez Ministra Sprawiedliwości działań w celu dostosowania sieci rewirów komorniczych do istniejących potrzeb oraz przyśpieszenia powoływania komorników zarówno w nowo utworzonych, jak i zwalnianych rewirach, co pozwoli na odciążenie dotychczas funkcjonujących kancelarii,
- 4) w przypadkach naruszenia ustawowych obowiązków przez komorników korzystanie przez uprawnione podmioty ze wszystkich instrumentów nadzoru, w tym wnioskowanie o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego,
- 5) usprawnienie procedur kontroli finansowej w sądach rejonowych w celu wyeliminowania przypadków niewłaściwego egzekwowania rozliczeń zaliczek i należności od komorników.

Usprawnienie egzekucji i przygotowanie projektu ustawy całkowicie zmieniającej model funkcjonowania komorników sądowych stanowi jedno z priorytetowych zadań Rządu. Przy realizacji tego zadania uwzględnić należy wyżej wymienione uwagi i wnioski Najwyższej Izby Kontroli.

W pierwszej kolejności przeanalizować należało kwestię wyboru modelu egzekucji komorniczej oraz sposobu wprowadzenia proponowanych zmian do systemu prawnego. Wybór ten ogranicza się do trzech wariantów rozwiązań.

Według pierwszego z nich prowadzenie egzekucji należy do państwa, zaś komornik posiada status urzędnika sądowego, pozostającego w stosunku pracy. Model ten obowiązywał do dnia 31 grudnia 2001 r. Powrót do tego rozwiązania pozwoliłby wprowadzić na zwiększenie nadzoru nad komornikami, jednak pociągałby dla Skarbu Państwa zbyt wysokie koszty, związane z koniecznością sfinansowania funduszu wynagrodzeń komorników oraz pracowników kancelarii komorniczych, a ponadto zorganizowania bazy lokalowej i wyposażenia kancelarii. Koszty te mogłyby zostać zrekompensowane jedynie częściowo z opłat egzekucyjnych, które w tym celu, zamiast postulowanej redukcji, należałoby zwiększyć. Z uwagi na trudności budżetowe model ten nie sprzyjałby zwiększeniu liczby komorników. Przede wszystkim jednak jego przyjęcie wiązałoby się z niebezpieczeństwem dalszego pogorszenia skuteczności egzekucji, jako, że komornicy, których wynagrodzenie nie zależy od skuteczności podejmowanych czynności, nie będą mieli interesu ekonomicznego w skutecznym prowadzeniu egzekucji. Mankament ten tylko do pewnego stopnia można wyeliminować przez wmontowanie w system wynagradzania komorników mechanizmów zachęty do sprawnej i skutecznej egzekucji. Wprowadzenie modelu prowadzenia egzekucji przez państwo byłoby rozwiązaniem wbrew dominującym w państwach Unii Europejskiej tendencjom w zakresie kształtowania modeli egzekucji sądowej.

Skrajnie przeciwny model organizacji egzekucji polega na jej urynkowaniu. W tym modelu komornicy wykonywaliby swoje zadania jako urzędnicy prywatni w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, na wzór notariuszy, indywidualnie bądź w spółkach prawa handlowego. Rozwiązanie to wiązałoby się z perspektywą znacznego zwiększenia liczby komorników i dostosowania jej do rzeczywistego zapotrzebowania usługi, a ponadto perspektywą wprowadzenia zasad wolnej konkurencji, a tym samym szybkiej poprawy stanu egzekucji. Istnieje jednak niebezpieczeństwo, że przynajmniej w początkowej fazie obowiązywania tego modelu doszłoby do pogorszenia jakości podejmowanych przez komorników czynności. Przyjęcie tego modelu wiązałoby się z ryzykiem pogorszenia sprawności i skuteczności w zakresie tych rodzajów egzekucji, które są niezwykle ważne ze społecznego punktu widzenia, uchodzą jednak za mało atrakcyjne, takich jak egzekucja alimentów, należności sądowych czy też pra-

owniczych. Wprowadzenie tego modelu wymagałoby ponadto daleko idących zmian w obowiązującym systemie prawnym, w tym być może również zmiany Konstytucji.

Wspomniane symptomy poprawy stanu egzekucji mają związek z wprowadzeniem nowych rozwiązań dotyczących statusu komornika oraz systemu finansowania egzekucji. Rozwiązania te, jakkolwiek wymagają dalszego doskonalenia, co do zasady sprawdziły się.

Przytoczone wyżej argumenty przemawiają za wyborem trzeciego z możliwych wariantu, polegającego na gruntownej zmianie obecnie obowiązującej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, z zastosowaniem szeregu rozwiązań charakterystycznych dla dwóch pozostałych modeli, zwłaszcza modelu polegającego na komercjalizacji działalności egzekucyjnej.

Opracowany projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie niektórych innych ustaw zawiera szereg propozycji regulacji prawnych konstytuujących taki właśnie mieszany model.

W ogólnym zarysie proponowane zmiany mają na celu dalsze doskonalenie rozwiązań dotyczących statusu komornika i systemu finansowania egzekucji, stworzenie dla Skarbu Państwa, występującego w roli wierzyciela, preferencji w zakresie ponoszenia kosztów egzekucyjnych, zwiększenie liczby komorników, daleko idące zwiększenie dostępności do zawodu komornika oraz wyposażenie komornika w szersze niż dotychczas instrumentarium środków umożliwiających prowadzenie sprawnej i skutecznej egzekucji oraz zwiększenie nadzoru nad komornikami.

W szczegółowym ujęciu proponowane rozwiązania przedstawiają się w sposób następujący:

Proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisowi art. 2 ust. 1 ustawy. Zmiana zmierza do ugruntowania zasady, że wykonywanie czynności egzekucyjnych jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji komorników, a w wyjątkowych, przewidzianych w ustawach przypadkach, także do innych organów. Zmiana ta ma na celu ukrócenie tzw. dzikiej windykacji.

Projekt przewiduje nadanie nowego brzmienia przepisowi art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy. Zmiana ta podyktowana jest faktem, że w polskim systemie prawnym przewidziane są przypadki wydawania orzeczeń, które nie pochodzą od sądu, jednak podlegają wykona-

niu w drodze egzekucji bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności, np. postanowienie komornika w przedmiocie zobowiązania do uiszczenia opłaty czy też postanowienie komornika wydane w trybie art. 762 § 4 K.p.c. Orzeczenia te nie są objęte dyspozycją przepisów art. 2 ustawy.

Przewiduje się rozciągnięcie obowiązku udzielania informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia egzekucji, określonego w art. 2 ust. 5 ustawy, także na informacje niezbędne do prawidłowego prowadzenia postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika. Proponuje się ponadto poszerzenie kręgu podmiotów zobowiązanych do udzielania informacji. Obecnie obowiązujący przepis wskazuje te podmioty w sposób wyczerpujący. Proponowana zmiana zmierza do rozciągnięcia powyższego obowiązku na wszystkie instytucje dysponujące informacjami niezbędnymi do prawidłowej realizacji zadań komorników i jedynie przykładowego wyliczenia ich kręgu. Zmiany te mają na celu wyposażenie komornika w dodatkowe instrumenty pozwalające na prowadzenie sprawnej i skutecznej egzekucji.

W dyspozycji art. 2 ust. 7 ustawy zaproponowano rozwiązanie, umożliwiające nieodpłatne uzyskiwanie dla określonej grupy wierzycieli informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wchodzących w zakres zadań komornika. Zalicza się do nich Skarb Państwa, w tym sąd lub prokuratora, oraz wierzycieli rentowych i alimentacyjnych. Objęcie tej grupy wierzycieli wspomnianą preferencją wiąże się wprost z funkcją, jaką odgrywa komornik w polskim systemie prawnym. Jest on bowiem funkcjonariuszem publicznym, państwowym organem egzekucyjnym, odpowiadającym za wykonanie orzeczeń sądowych. Wykonanie to nie może być w tej sytuacji uzależnione od możliwości wniesienia przez *stationes fisci* stosownej zaliczki na koszty uzyskania informacji. Przepis w proponowanym brzmieniu stanowi remedium na dotychczasową niemoc państwa w egzekucji jego należności przez własnego funkcjonariusza publicznego, jakim jest komornik. Brakiem obowiązku uiszczenia zaliczek na koszty uzyskiwania informacji w obecnym stanie prawnym objęci są również wierzyciele alimentacyjni i rentowi, jako podmioty objęte szczególną ochroną państwa, w związku z jego polityką społeczną i prorodzinną, wynikającą z uregulowań zawartych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym oraz w innych ustawach, m.in. w ustawie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Projekt zawiera propozycję dodania w art. 2 przepisu oznaczonego jako ust. 8.

Komornik sądowy dzięki uprawnieniom nadanym mu przez art. 761 § 1 K.p.c. i art. 2 ust. 5 ustawy korzysta z uprawnień do zasięgania informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Przepisy te są szeroko wykorzystywane i bardzo pomocne w prowadzeniu postępowań egzekucyjnych.

Unormowania przewidziane w przytoczonych wyżej przepisach uprawniają komornika do zasięgania informacji, najczęściej od następujących urzędów i instytucji, takich jak: Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Rejonowy Wydział Ksiąg Wieczystych, Centralna Informacja Pojazdów, Centralne Biuro Adresowe, Urząd Miejski – Biuro Ewidencji Ludności, Urząd Miejski – Wydział Geodezji, Krajowy Rejestr Sądowy, Krajowy Rejestr Zastawów, Urząd Stanu Cywilnego, Powiatowy Urząd Pracy, Biuro Informacji i Statystyki Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

Uprawnienia komornika do wnioskowania do wyżej wymienionych organów i instytucji rzutują bezpośrednio na końcowy efekt egzekucji. Jednak czas, w którym komornik uzyskuje informację, w obecnym stanie prawnym jest zbyt długi. Procedura pozyskiwania informacji w omawianym trybie polega zwykle na:

- doręczeniu zapytania pocztą do dysponenta informacji,
- oczekiwaniu na jego wezwanie do uiszczenia stosownej opłaty,
- wezwaniu wierzyciela przez komornika do złożenia stosownej zaliczki,
- oczekiwaniu na uiszczenie zaliczki wyasygnowanej przez wierzyciela,
- uiszczeniu opłaty na rzecz organu, do którego komornik złożył zapytanie,
- oczekiwaniu na informację od dysponenta,
- wykorzystaniu informacji przez podjęcie stosownych czynności egzekucyjnych.

Czas upływający od momentu zapytania do uzyskania informacji w wielu przypadkach zamyka się okresem 3 miesięcy, a zdarzają się przypadki znacznie dłuższego oczekiwania, sięgającego nawet 9 miesięcy. Wymagania co do formy uiszczenia opłaty stawiane przez poszczególne urzędy po złożeniu wniosku o udzielenie informacji są bardzo zróżnicowane. Niektóre urzędy żądają należnej im opłaty w znakach skarbowych, inne wskazują konto bankowe. Wezwane do udzielenia informacji, nie udzielają jej, zanim nie dostaną potwierdzenia zaksięgowania stosownej opłaty, co w przypadku dużych

instytucji powoduje dalsze opóźnienie. Wielu komorników, aby skrócić czas oczekiwania na odpowiedź, nieformalnie zasięga informacji. Tego rodzaju zabiegi komorników mogą w efekcie doprowadzić do skrócenia wyżej opisanej procedury najwyżej do dwóch miesięcy. Należy zauważyć, że skuteczność postępowania egzekucyjnego zależy w zdecydowanej większości przypadków od skuteczności i powiązanej z nią szybkości podejmowanych przez komornika pierwszych czynności egzekucyjnych. Dlatego kluczowym zagadnieniem, które musi być brane pod rozwagę przy reformowaniu systemu egzekucji komorniczej, jest umożliwienie komornikowi podejmowania błyskawicznych i skutecznych czynności, pozwalających najpierw na identyfikację, a następnie na skuteczne zajęcie mienia. Komornik potrzebuje więc przyznania mu instrumentów pozwalających na podejmowanie szybkich i zdecydowanych działań, mających wprost na celu identyfikację i skuteczne zajęcie majątku dłużnika, zanim ten podejmie działania mające na celu wyprowadzenie składników tego majątku.

Zapotrzebowaniu temu wychodzi naprzeciw proponowany przepis art. 2 ust. 8 ustawy, który nakłada na podmioty, zobowiązane w myśl ust. 5, do udzielenia komornikowi wszelkich dostępnych informacji, w terminie 7 dni. Komornik nie musi w tym przypadku udostępniać wszystkich danych, odnośnie do osoby dłużnika, którego majątku poszukuje, których przy wszczęciu postępowania egzekucyjnego posiadać nie musi (np. numery NIP, REGON, PESEL), a które były dotychczas bezwzględnie wymagane przez podmioty obowiązane do udzielenia informacji komornikowi. Należy zauważyć, że wprowadzenie terminu siedmiodniowego obliguje powyższe podmioty do natychmiastowego działania i udzielenia informacji komornikowi, choćby niepełnej, niemniej zdecydowanie ułatwiającej mu podjęcie określonych, przewidzianych prawem działań, skutkujących zajęciem poszczególnych składników majątku dłużnika. Brak uiszczenia opłaty za udzielenie informacji w tym przypadku nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu tych informacji, będących podstawą dalszych czynności egzekucyjnych podejmowanych przez komornika. Na nim bowiem w tym momencie spoczywa obowiązek takiego uzgodnienia z wierzycielem kolejności, kosztów i ryzyka podejmowania pierwszych czynności egzekucyjnych, aby były one już na wstępie skuteczne i prowadziły wprost do realizacji tytułu egzekucyjnego. Dlatego odpowiedzialnością za brak terminowego uiszczenia opłaty na wezwanie podmiotów, wyszczególnionych w ust. 5, będzie względem nich obciążony komornik, który powinien z jednej strony zadbać, aby wierzyciel uiszczył zaliczkę w odpowiedniej wysokości, pozwalającej na pokrycie kosz-

tów uzyskania informacji, z drugiej zaś strony natychmiast kierować odpowiednie wnioski o zasięgnięcie informacji do podmiotów, określonych w art. 2 ust. 5 ustawy, a następnie, po ich uzyskaniu, dokonać jak najszybciej skutecznych czynności egzekucyjnych.

Wprowadzenie obowiązku udzielenia przez podmioty powyższych informacji w terminie siedmiodniowym stanowi pierwszy krok wymuszający takie zorganizowanie ich wewnętrznej struktury, aby były one w stanie podołać temu obowiązkowi i w przyszłości stworzyć stanowiska pracy odpowiedzialne za współpracę z komornikami sądowymi i wszelkimi innymi organami egzekucyjnymi sądowymi i administracyjnymi, w tym za udostępnianie w przyszłości informacji on-line, w czasie gdy stopień informatyzacji na to pozwoli bądź zostanie wymuszony przepisami obowiązującego prawa.

Omawiany przepis w proponowanym brzmieniu nie określa obowiązku udzielania informacji na piśmie, który to tryb z przyczyn oczywistych opóźniać może czynności egzekucyjne. Możliwy jest więc każdy sposób udzielenia informacji (telefon, e-mail, faks), na podstawie którego komornik sporządzi zapissek urzędowy i podejmie określone ukierunkowane działania. W przyszłości pożądanym będzie stworzenie komornikom przez podmioty określone w ust. 5 możliwości bezpośredniego dostępu on-line do ich baz danych o majątku dłużników, tak jak ma to miejsce w innych krajach Europy, np. w Szwecji, co znacząco przyspieszy tok postępowania. Wydaje się, że proponowany przepis art. 2 ust. 8 ustawy będzie spełniać i ten przyszłościowy wymóg.

W myśl art. 2 ust. 9 opłatę za udzielenie informacji komornik ma uiszczać po jej udzieleniu na wezwanie podmiotu udzielającego informacji.

Jednym z podstawowych założeń niniejszej nowelizacji jest zwiększenie efektywności nadzoru nad komornikami. Kontrola Najwyższej Izby Kontroli wykazała, że nadzór ten nie jest zadawalający. Podejmowane w jego ramach działania nie doprowadziły do istotnej poprawy efektywności egzekucji komorniczej. Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów powszechnych nie dysponowali pełnymi informacjami niezbędnymi do sprawowania skutecznego nadzoru oraz nie w pełni wykorzystywali przysługujące im w stosunku do komorników uprawnienie nadzorcze. Wobec tego konieczne są zmiany przepisów regulujących sprawowanie nadzoru nad komornikami.

Zachodzi potrzeba wzmocnienia pozycji podstawowego organu nadzorczego, jakim jest prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik. Wobec tego zmian wymagają przepisy art. 3 ustawy.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia ust. 1. Według tej propozycji przy wykonywaniu czynności komornik podlega orzeczeniom sądu i prezesowi sądu, przy którym działa, co powinno podnieść rangę nadzoru sprawowanego przez prezesów sądów rejonowych i skuteczność podejmowanych przez nich czynności nadzorczych.

Według proponowanych ust. 2 i 3 w art. 3 ustawy poszerzeniu ulegnie zakres nadzoru sprawowanego przez prezesa sądu rejonowego, który uzyskuje możliwość wkraczania w gospodarkę środkami przeznaczonymi na utrzymanie kancelarii komorniczej i finansowanie działalności egzekucyjnej. Wprowadzie komornik, zgodnie z art. 3a ustawy, na własny rachunek wykonuje czynności wchodzące w zakres jego ustawowych zadań, niemniej jednak sfera gospodarki środkami przeznaczonymi na utrzymanie kancelarii komorniczej i finansowanie działalności egzekucyjnej ma ścisły związek z merytoryczną stroną jego działalności i wobec tego rzutuje na sprawność i skuteczność egzekucji.

Zgodnie z proponowanym ust. 3 w zakresie nadzoru, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu rejonowego działa w szczególności przez kontrolę kancelarii komornika, przeprowadzaną nie rzadziej niż raz w roku, sprawowaną osobiście lub przez wyznaczonego sędziego i przy pomocy księgowego, zaś w zakresie kontroli finansów przez upoważnioną przez siebie osobę, oraz w ramach rozpatrywania skarg i zażaleń niestanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego. Prezes sądu rejonowego uprawniony jest, w zakresie nadzoru, o którym mowa w ust. 2, do żądania od komornika stosownych wyjaśnień i wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska. W razie uznania, że zachodzą nieprawidłowości w zakresie podejmowanych przez komornika czynności egzekucyjnych podległych nadzorowi sądu, prezes sądu rejonowego zwraca się do sądu z wnioskiem o rozważenie możliwości wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego.

W obecnym stanie prawnym kontrola kancelarii komornika może być przeprowadzana przez prezesa sądu rejonowego jedynie raz w roku. Proponowana zmiana przepisu art. 3 ust. 3 ustawy zmierza do stworzenia możliwości przeprowadzania kontroli tego rodzaju

w każdej chwili i nawet wielokrotnie w ciągu roku, o ile zajdzie taka potrzeba. Należy nadmienić, że pojęcie kontroli użyte w ust. 3 obejmuje swoim zakresem także dokonywanie lustracji określonych wycinków działalności komorników. Z uwagi na fakt, że w zakresie kontroli finansowej wymagane są szczególne umiejętności, takie jak znajomość zasad rachunkowości czy też gospodarki finansowej kancelarii komorniczych, zasadne jest przyznanie prezesom sądów uprawnień do upoważnienia osób posiadających odpowiednią wiedzę w tym zakresie (np. rewidentom), na wzór rozwiązania funkcjonującego w obecnie obowiązującym art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Wyposażenie prezesa sądu rejonowego w uprawnienie i zarazem obowiązek zwracania się do sądu, w przypadku uznania, że zachodzą nieprawidłowości w zakresie podejmowanych przez komornika czynności egzekucyjnych, o rozważenie możliwości wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 K.p.c., jest rozwiązaniem, które powinno przyczynić się do zwiększenia efektywności nadzoru judykacyjnego nad komornikami i jednocześnie stanowi wyraz wzmocnienia pozycji prezesa sądu rejonowego jako podstawowego organu nadzoru nad komornikami.

Efektywność nadzoru sprawowanego przez prezesów sądów w najwyższej mierze zależy od pozostających do ich dyspozycji środków dyscyplinujących. Proponowany przepis w powiązaniu z proponowanym art. 15 ust. 4 pkt 7 ustawy umożliwi odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w razie zaniechania wykonania poleceń nadzorczych.

Proponuje się zmianę art. 4 ustawy przez wprowadzenie wymogu, że okrągła pieczęć używana przez komornika powinna wskazywać ponadto jego imię i nazwisko. Ma to na celu ułatwienie identyfikacji komornika przez uczestników postępowania i inne osoby, których dotyczą podejmowane przez komornika czynności.

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy, rewir komorniczy obejmuje obszar właściwości sądu rejonowego, część tego obszaru lub obszar właściwości kilku sądów rejonowych. Wskutek takiej regulacji geografia rewirów komorniczych jest bardzo skomplikowana. Zdecydowanie najwięcej jest sądów rejonowych, przy których funkcjonuje kilka rewirów.

Rewiry w obecnym kształcie stanowią istotną przeszkodę do zwiększenia liczby komorników. Zgodnie z obecnie obowiązującym rozwiązaniem w rewirze może działać

jeden tylko komornik. Wobec tego zwiększenie liczby komorników, stanowiące ważny środek poprawy sprawności i skuteczności egzekucji, jest możliwe o tyle tylko, o ile utworzone zostaną nowe rewiry komornicze. Tymczasem tworzenie rewirów komorniczych pozostaje nadal, mimo usprawniających regulacji wprowadzanych przez kolejne nowelizacje ustawy, procesem skomplikowanym, czasochłonnym oraz absorbującym dla uczestniczących w nim organów. W okresie od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 30 czerwca 2005 r. utworzone zostały 52 nowe rewiry komornicze, co oznacza wzrost ich liczby o 8,9%. Przy wzroście wpływu spraw o 65% i zaległości o 54,2% wzrost liczby kancelarii komorniczych trudno uznać za wystarczający.

Wobec tego proponuje się zmianę przepisów art. 7 ustawy i wprowadzenie rozwiązania, że rewir komorniczy obejmuje obszar właściwości sądu rejonowego.

W konsekwencji sieć rewirów komorniczych stanie się przejrzysta i odpadnie konieczność skomplikowanego proceduralnie tworzenia rewirów. Czas i wysiłek organów nadzoru nad komornikami uczestniczących w procesie tworzenia rewirów (prezesa sądów okręgowego i apelacyjnego, Minister Sprawiedliwości) może być z powodzeniem wykorzystany na działania nadzorcze w ścisłym tego słowa znaczeniu. Przede wszystkim jednak rozwiązanie to, w powiązaniu z propozycją wprowadzenia do art. 8 ustawy regulacji, że w rewirze może działać wielu komorników, stworzy odpowiednie warunki radykalnego i szybkiego zwiększenia liczby komorników sądowych.

W propozycji nadania nowego brzmienia przepisom art. 7 ust. 2 i 3 ustawy zawarte są rozwiązania, zgodnie z którymi komornicy, których siedziby kancelarii znajdują się w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy samego prawa komornikami przy tym sądzie, zaś w razie zniesienia sądu rejonowego, komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy samego prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością obejmie obszar właściwości zniesionego sądu. Rozwiązania te są konsekwencją przyjęcia rozwiązania, że rewirem komorniczym jest obszar właściwości sądu rejonowego.

W wyniku nowelizacji z dnia 24 września 2004 r. została przywrócona regulacja nakładająca na Ministra Sprawiedliwości obowiązek publikowania wykazu rewirów i siedzib kancelarii komorniczych. Przyjąć należy, że celem tej regulacji było dostarczenie wierzycielom informacji ułatwiających wszczęcie egzekucji, a ponadto udostępnienie obywatelom danych orientujących w geografii sieci rewirów komorniczych. Wydaje się, że

obowiązujące unormowanie celom tym nie służy. Dla wierzyciela, który nosi się z zamiarem wszczęcia egzekucji w połowie roku kalendarzowego, bezwartościowe są informacje dotyczące rewirów i siedzib kancelarii komorniczych, podawane według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Wobec tego w dwóch kolejnych ustępach art. 7 proponuje się wprowadzenie regulacji nakładających na Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów rejonowych obowiązek prowadzenia na bieżąco aktualizowanych wykazów komorników sądowych. Według tych propozycji Minister Sprawiedliwości na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników sądowych, w którym wskazuje rewiry komornicze funkcjonujące w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz siedziby i adresy ich kancelarii. Według drugiej proponowanej regulacji prezes sądu rejonowego prowadzi na stronach internetowych podległego mu sądu wykaz komorników działających w rewirze funkcjonującym przy tym sądzie wskazujący imiona, nazwiska, siedziby i adresy komorników. Ponadto udostępnia do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego dane objęte wykazem. Według proponowanych rozwiązań wykazy mają informować o aktualnym stanie sieci rewirów i w ten sposób ułatwiać wszczęcie egzekucji. W szczególności powinny ułatwić realizację prawa wyboru komornika.

Z propozycjami nadania nowego brzmienia przepisom art. 7 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji korespondują propozycje radykalnych, daleko idących zmian przepisów art. 8, regulujących zagadnienia terytorialnego zakresu działalności komorników i prawa wyboru komornika przez wierzyciela.

Wśród tych zmian w pierwszej kolejności należy wymienić wspomniane już wcześniej rozwiązanie, zgodnie z którym w jednym rewirze może działać więcej niż jeden komornik. Oznacza ono odejście od dotychczasowej zasady, według której w jednym rewirze działać może jeden tylko komornik. Rozwiązanie to prowadzi do dalszego wzmocnienia prawa wyboru komornika przez wierzyciela. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem pierwszym poziomem, na którym będzie realizowane prawo wyboru komornika, będzie obszar właściwości sądu rejonowego. Rozwiązanie to znajduje wyraz w propozycji nadania nowego brzmienia przepisowi ust. 2.

Proponowane rozwiązanie, pozwalające na funkcjonowanie w rewirze wielu komornikom, stwarza warunki wprowadzenia innego radykalnego rozwiązania, umożliwiającego-

go daleko idące i względnie szybkie zwiększenie liczby komorników sądowych. Zwiększenie to jest konieczne. Jak wynika ze wspomnianej Informacji Najwyższej Izby Kontroli, w okresie objętym kontrolą w każdym roku komornicy załatwiali mniej spraw niż wpływało do kancelarii komorniczych. Wynikało to między innymi ze stale rosnącej liczby spraw wpływających: w latach 2000-2004 wpływ ten wzrósł o 65%. Mimo że liczba spraw załatwionych przez komorników w ciągu roku w tym okresie wzrosła o 87,8%, to wpływ spraw nie został opanowany i corocznie wrastała liczba spraw pozostałych do załatwienia na okres następny. Należy przy tym nadmienić, że średnio na jednego komornika przypadało do załatwienia w 2000 r. 3.649 spraw i 6.034 sprawy – w 2004 r. W 2000 r. komornik załatwiał średnio 1.463 sprawy, a w 2004 r. – 2.711 spraw, czyli odpowiednio 40,1% i 44,9% przypadających do załatwienia. Liczba spraw zaległych na koniec 2004 r. w porównaniu do 2000 r. wzrosła o 54,2% i wyniosła 1.960.909 spraw.

Proponowane rozwiązanie powinno doprowadzić do zwiększenia konkurencyjności wśród komorników i w konsekwencji wymusić wzrost skuteczności i staranności komorników, co obecnie, przy liczbie spraw znacznie przewyższającej możliwości ich załatwienia, nie wydaje się możliwe. Rozwiązanie to, w powiązaniu z nowymi rozwiązaniami dotyczącymi naboru na aplikację komorniczą, aplikacji i asesury komorniczej, wychodzi naprzeciw oczekiwaniom młodych prawników, pragnących realizować się zawodowo zgodnie ze swym wykształceniem.

W art. 8 ust. 4 proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym wierzyciel ma prawo wyboru komornika w granicach terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W takim przypadku komornik będzie mógł działać poza obszarem swojego rewiru.

Rozwiązanie to gwarantuje wierzycielowi prawo swobodnego wyboru komornika na terenie całego kraju. Wychodzi przy tym naprzeciw palącej potrzebie rozwiązania problemu prowadzenia przez wierzyciela w stosunku do jednego dłużnika kilku, a nawet kilkunastu postępowań egzekucyjnych, a to tylko z tego powodu, że poszczególne składniki majątku dłużnika znajdują się na terenie całego kraju. Należy mieć na uwadze fakt, że wierzyciel egzekwujący jest podmiotem, w stosunku do którego sąd w postępowaniu rozpoznawczym orzekł, że jego żądanie jest zasadne i zasługuje na ochronę i wsparcie państwa. Wobec tego wierzyciel powinien, już chociażby z tej racji czerpać dodatkową korzyść w postaci możliwości wyboru komornika na terenie Rzeczypospoli-

tej Polskiej, kierując się własnym przekonaniem co do kwalifikacji czy też skuteczności danego komornika.

Przedmiotowa propozycja jest jedynie rozwinięciem już i tak istniejących rozwiązań, dających możliwość komornikowi prowadzenia postępowania egzekucyjnego poza granicami swojego rewiru. Wobec tego nie doprowadzi do powstania komplikacji w zakresie sprawowania nadzoru nad czynnościami komornika przeprowadzanymi poza swoim rewirem.

Proponowane rozwiązanie nie powinno prowadzić do zwiększenia kosztów egzekucji ponoszonych przez dłużników, jako że koszty te poza rewirem komorniczym pokrywać będzie wierzyciel, co zabezpieczy zarówno interes komornika, jak też uniemożliwi ponoszenie przez dłużnika dodatkowych kosztów.

Według proponowanego art. 8 ust. 4 następuje rozciągnięcie wyłączenia przepisów o prawie wyboru komornika przez wierzyciela, obecnie dotyczącego spraw o egzekucję z nieruchomości, także na sprawy z zastosowaniem sposobów egzekucji, do których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio. Przemawia za tym okoliczność, że wspomniane sposoby egzekucji w większości przypadków dotyczą również nieruchomości. Uzasadnieniem ich wyłączenia spod działania przepisów o prawie wyboru komornika, tak jak w przypadku egzekucji z nieruchomości, jest konieczność zachowania spójności z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego regulującymi właściwość miejscową sądów. Zgodnie bowiem z art. 38 Kodeksu postępowania cywilnego powództwo o własność lub o inne prawa rzeczowe na nieruchomości, jak również powództwo o posiadanie nieruchomości można wytoczyć wyłącznie przed sąd miejsca jej położenia. Egzekucja z nieruchomości przeprowadzona przez wszystkie fazy postępowania prowadzi w konsekwencji do pozbawienia dłużnika własności. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oświadczenie na piśmie, że korzysta z prawa wyboru komornika (art. 8 ust. 5).

Celem uporządkowania zagadnień dotyczących prawa wyboru komornika i przeciwdziałania wspomnianym zagrożeniom proponuje się wprowadzenie przepisu oznaczonego jako art. 8 ust. 6, zgodnie z którym komornik wybrany przez wierzyciela w trybie ust. 4 nie może odmówić wszczęcia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań.

Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia natomiast wszczęcia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, jeżeli w zakresie prowadzonych przez tego komornika egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy. Zaległość tę oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezakończonych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu, wyłączając sprawy o egzekucję świadczeń powtarzających się. W przypadku odmowy, o której wyżej mowa, komornik wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego lub podjęcia innych czynności. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi (art. 8 ust. 7 i 8 projektu).

W propozycji nadania nowego brzmienia art. 8 ust. 9 proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym komornik wybrany przez wierzyciela zawiadamia niezwłocznie o wszczęciu egzekucji lub postępowania egzekucyjnego komorników, którym sprawa przypadłaby zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego o właściwości. Propozycja ta ma na celu usprawnienie postępowania w przedmiocie rozwiązywania zbiegów egzekucji do tych samych składników majątkowych dłużnika. Zgodnie z wymienioną propozycją komornik wybrany przez wierzyciela nie może przekazać sprawy do dalszego prowadzenia innemu komornikowi, z zastrzeżeniem art. 773¹ Kodeksu postępowania cywilnego i proponowanego art. 8 ust. 12. Wzorem regulacji z art. 65 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153 poz. 1270, z późn. zm.) proponuje się rozwiązanie umożliwiające dokonywanie zawiadamiania, o którym wyżej mowa, za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej.

W art. 8 w ust. 10 ustawy proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym w razie podejmowania przez komornika wybranego przez wierzyciela czynności poza swoim rewirem wydatki obejmujące diety przysługujące osobom zatrudnionym w kancelarii komornika, uczestniczącym w tych czynnościach, koszty przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz koszty transportów specjalistycznych obciążają wierzyciela, chyba że wyrazi on zgodę na obciążenie innymi wydatkami, o których mowa w art. 39 ust. 2. Wydatki te obciążają wierzyciela niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od kosztów sądowych. Nie wlicza się ich do kosztów egzekucji obciążających dłużnika. Propozycja ta stanowi rozwinięcie obecnie obowiązujących regulacji z art. 8 ust. 5 i 6. Jej celem jest zabezpieczenie dłużnika przed niebezpieczeństwem poniesienia dodatko-

wych kosztów, wynikających z realizacji przez wierzyciela prawa wyboru komornika. Proponowany przepis ma chronić również wierzyciela przed ponoszeniem kosztów niejako ponadstandardowych, chyba że wierzyciel wyrazi zgodę na ich pokrycie.

W propozycji nadania nowego brzmienia art. 8 ust. 11 proponuje się rozwiązanie, według którego przekazując sprawę komornikowi właściwemu, komornik wybrany przez wierzyciela zwraca niewykorzystaną zaliczkę lub jej część pobranej na poczet wydatków, o których wyżej mowa. Brak jest bowiem uzasadnienia, aby komornik kwotę z tego tytułu miał zachować dla siebie.

W myśl art. 8 ust. 12 komornik, za zgodą wierzyciela, może przekazać całość lub część sprawy egzekucyjnej innemu komornikowi, jeżeli ten wyrazi na to zgodę.

Proponuje się dodanie w art. 8 ust. 13, zgodnie z którym komornik, który był właściwy do prowadzenia egzekucji zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego w chwili wszczęcia postępowania, pozostaje właściwy do jego ukończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy. Ma to przeciwdziałać praktyce przekazywania spraw w toku egzekucji, co niekorzystnie wpływa na jej sprawność i skuteczność.

Obowiązujący przepis art. 9 ustawy stanowi, że do komornika stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o wyłączeniu sędziego. Regulacja ta budzi szereg wątpliwości. Nie wiadomo na przykład, czy odesłanie to dotyczy tylko materialnoprawnych podstaw wyłączenia komornika czy również postępowania w przedmiocie wyłączenia. Wątpliwość ta wynika z faktu, że regulacje dotyczące procedury wyłączenia komornika są zawarte również w rozporządzeniu z 1968 r. w sprawie czynności komorników.

Mając na względzie powyższe uwagi oraz biorąc pod uwagę, że w niniejszym projekcie zawarty jest przepis uchylający art. 772 Kodeksu postępowania cywilnego, stanowiącego podstawę prawną do wydania wyżej wymienionego rozporządzenia, proponuje się nowe brzmienie art. 9 ustawy z rozwiązaniami, które mają usunąć powyższe wątpliwości oraz umożliwić sprawne i szybkie przeprowadzenie postępowania w przedmiocie wyłączenia komornika. Zgodnie z tymi rozwiązaniami w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do komornika stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o wyłączeniu sędziego. Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Komornik zobowiązany jest w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku przekazać po-

wyższy wniosek do sądu rejonowego, przy którym działa, wraz z pisemnymi wyjaśnieniami. W przedmiocie wyłączenia komornika orzeka sąd rejonowy, przy którym komornik działa, w terminie tygodniowym od dnia przedstawienia przyczyny wyłączenia. Orzekając o wyłączeniu komornika, sąd jednocześnie wyznacza innego komornika do prowadzenia sprawy, której wyłączenie dotyczy. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym, w składzie jednoosobowym. Na postanowienie to zażalenie nie przysługuje. Rozwiązania te stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika oraz do asesorów i aplikantów komorniczych, o ile osoby te prowadzą postępowanie lub dokonują określonych czynności w sprawie.

Jak już wspomniano jednym z podstawowych założeń niniejszej nowelizacji jest zwiększenie liczby komorników. Zachodzi wobec tego potrzeba przygotowania odpowiednio wykwalifikowanych kadr umożliwiających to zwiększenie. Rodzi to konieczność wprowadzenia w tym zakresie nowych rozwiązań i nadania nowego brzmienia przepisom art. 10 ustawy, regulującym zagadnienia dotyczące przesłanek powołania na stanowisko komornika.

Komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. Jego działalność stanowi przedłużenie działalności sądów. Komornicy stanowią element wymiaru sprawiedliwości w potocznym rozumieniu tego pojęcia. Wobec tego zarówno od komorników, jak i od aplikantów i asesorów komorniczych wymagać należy wysokich kwalifikacji moralnych. Oczekiwania te muszą rzutować na treść proponowanych przepisów art. 10 ustawy.

Z obecnie obowiązującego przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 wynika, że przesłanką powołania na stanowisko komornika sądowego jest ukończenie wyższych studiów prawniczych lub administracyjnych. Charakter zadań realizowanych przez komorników sądowych uzasadnia jednak twierdzenie, że komornicy powinni posiadać wykształcenie prawnicze.

Wobec powyższego proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisowi art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy. Według tej propozycji komornikiem może być ten, kto ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wspomniany charakter zadań realizowanych przez komorników uzasadnia twierdzenie, że powinni oni spełniać odpowiednie warunki psychofizyczne. Wobec tego w propo-

nowanym art. 10 w ust. 1 pkt 7 oraz w ust. 2 zawarte są rozwiązania, zgodnie z którymi komornikiem może być ten, kto jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika sądowego, przy czym zdolność ta podlega stwierdzeniu w trybie przepisów regulujących zakres i sposób przeprowadzania badań kandydatów do objęcia stanowiska sędziego. Z wymogu poddania się badaniom zgodnie z proponowanym przepisem art. 10 ust. 2 zwolnieni są sędziowie, którzy takim badaniom zostali poddani przed objęciem urzędu sędziego. Zdolność do pełnienia obowiązków komornika sądowego, ze względu na stan zdrowia, ma się stwierdzać na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.).

Proponuje się również poszerzenie przesłanek powołania na stanowisko komornika o wymóg uprzedniej niekaralności oraz aby przeciwko kandydatowi nie było prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe (proponowane w art. 10 w ust. 1 pkt 4 i 5).

W obecnym stanie prawnym asesura komornicza jest instytucją szczególnego rodzaju, odbiegającą w swoich założeniach od instytucji asesora sądowego czy też notarialnego. Odbycie asesury nie stanowi bowiem przesłanki powołania na stanowisko komornika sądowego.

Proponowany przepis art. 10 ust. 1 pkt 10 stanowi wyraz odejścia od dotychczasowej koncepcji asesury komorniczej i zmierza do nadania jej kształtu na wzór asesury sądowej, prokuratorskiej, radcowskiej, adwokackiej i notarialnej, a więc uczynienia z jej odbycia przesłanki powołania na stanowisko komornika sądowego. Według tej propozycji komornikiem sądowym może być ten, kto pracował w charakterze asesora komorniczego przez okres co najmniej roku.

Zgodnie z proponowanym nowym brzmieniem art. 10 ust. 3 osoby, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały stosowny egzamin, jak również osoby, które w okresie wcześniejszym, nie dłuższym niż 8 lat, pracowały co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego, ubiegając się o powołanie na stanowisko komornika sądowego są zwolnione od wymagania odbycia aplikacji komorniczej oraz złożenia egzaminu komorniczego. Ponadto w myśl projektowanego art. 10 ust. 4 zwolnionymi od wymogu odbycia aplikacji komorniczej oraz złożenia egzaminu komorniczego mają być sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, radcowie

prawni, notariusze, starsi radcowie Prokuraturii Generalnej oraz osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.

Wzorem rozwiązań przyjętych w innych korporacyjnych ustawach prawniczych wskutek uchwalenia ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1361) w art. 10 ust. 5 ustawy proponuje się rozwiązanie umożliwiające przystąpienie do egzaminu komorniczego bez obowiązku odbycia aplikacji komorniczej pewnym grupom osób, które legitymują się określonymi okresami pracy lub prowadzenia własnej działalności na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa.

Wobec odejścia od dotychczasowej koncepcji rewiru komorniczego oraz wprowadzenia rozwiązania, że w jednym rewirze może działać więcej niż jeden komornik, zachodzi konieczność przerehabrowania brzmienia niektórych przepisów art. 11 ustawy, regulujących kwestie powoływania komorników. Wspomniany wzgląd na konieczność spełniania przez komorników wysokich kwalifikacji moralnych pociąga za sobą konieczność zmiany ust. 1 oraz dodania nowych ust. 1a i ust. 1b do art. 11 ustawy. Według projektowanego art. 11 ust. 1 komornika ma powoływać Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego. We wniosku zainteresowany ma obowiązek wskazać rewir komorniczy, w którym ubiega się o powołanie.

Zgodnie z proponowanym art. 11 ust. 1a, przed powołaniem Minister Sprawiedliwości zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o zainteresowanym zawierającej dane istotne dla oceny spełnienia wymagania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3. Dane te w szczególności powinny zawierać informacje o zachowaniach świadczących o naruszaniu przez zainteresowanego porządku prawnego, kontaktach ze środowiskami przestępczymi lub grupami środowiskowymi patologii społecznej i charakterze tych kontaktów oraz okolicznościach wskazujących na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób, tryb oraz zakres uzyskiwania i sporządzania informacji przez organy policji o zainteresowanym oraz o kandydacie na aplikanta komorniczego i asesora komorniczego oraz wzór kwestionariusza tej informacji, mając na względzie charakter i zakres obowiązków komornika oraz prawa i wolności chronione konstytucyjnie (art. 11 ust. 1b).

W związku ze zmianą koncepcji rewirów i umożliwieniem działania w rewirze więcej niż jednemu komornikowi należało poddać zmianom przepisy art. 11 ust. 6 i 7 oraz art. 11a. W przypadku tego drugiego artykułu zmiana brzmienia ma również na celu wyrażenie w sposób dobitny zasady, że przeniesienie komornika na stanowisko w innym rewirze jest decyzją jednoaktową, niepolegającą na wydaniu dwóch decyzji, z których jedną komornik jest odwoływany, a drugą powoływany. Zmiana polega również na wprowadzeniu wymogu zasięgnięcia opinii prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

Proponuje się zmianę brzmienia art. 12 ustawy poprzez dodanie przepisu, że zainteresowany przedkłada zaświadczenie o niekaralności dotyczące jego osoby oraz składa oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 13 ust. 4 i art. 14 ustawy. Według tych propozycji o zgłoszeniu Ministrowi Sprawiedliwości o objęciu lub utworzeniu kancelarii, wskutek uprzedniego powołania, komornik powiadamia prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, oraz radę właściwej izby komorniczej. O zgłoszeniu przez komornika o objęciu lub utworzeniu kancelarii Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu okręgowego oraz prezesa właściwego sądu apelacyjnego. W terminie dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia od Ministra Sprawiedliwości prezes sądu apelacyjnego odbiera od komornika ślubowanie. Z dniem złożenia ślubowania komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań.

W obecnym stanie prawnym zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy osoba powołana na stanowisko komornika sądowego uzyskiwała prawo wykonywania czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika z dniem zgłoszenia Ministrowi Sprawiedliwości o objęciu lub utworzeniu kancelarii. Przepis art. 14 ust. 1 ustawy stanowiący, że przy powołaniu komornik składa wobec Ministra Sprawiedliwości ślubowanie, w sposób nieprecyzyjny wskazuje moment dokonania tego aktu. W praktyce ślubowanie jest składane już po dniu uzyskania przez komornika prawa do wykonywania czynności wchodzących w zakres jego zadań. Według przytoczonej wyżej propozycji moment ten zostaje powiązany z aktem odebrania od komornika ślubowania, przy czym czynność ta zostaje przekazana do kompetencji prezesa sądu apelacyjnego.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisom art. 15 ustawy regulującym kwestie zawieszenia w czynnościach i odwołania komornika ze stanowiska. Zmiany w tym zakresie zmierzają do wzmocnienia nadzoru nad komornikami, uczynienia przesłanek odwołania bardziej przejrzystymi oraz uproszczenia procedury odwołania. Proponuje się nową instytucję w postaci zawieszenia w czynnościach komornika, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, lub postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, jak również, gdy wniósł o to sam komornik – w formach obligatoryjnej i fakultatywnej (proponowane ust. 1, 2 i 3).

Proponuje się także wprowadzenie dwóch form odwołania komornika z zajmowanego stanowiska. Według pierwszej, obligatoryjnej, stanowiącej rozwinięcie obecnie obowiązującego ust. 1, odwołanie następuje wskutek wystąpienia jednej z enumeratywnie wymienionych przesłanek.

W projekcie przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym rewirem komorniczym będzie obszar właściwości sądu rejonowego, jak również tego, że w rewirze działać może więcej niż jeden komornik, a także okoliczności, że komornicy działający przy zniesionym sądzie staną się z mocy prawa komornikami sądu, który objął swoją właściwością obszar zniesionego sądu. Zniesienie rewiru, które następować będzie wyłącznie w wyniku zniesienia sądu rejonowego, nie będzie uzasadniać zatem odwołania komornika. Stąd też, nadając nowe brzmienie art. 15, należało wyeliminować przesłankę odwołania komornika ze stanowiska z powodu zniesienia rewiru (art. 15 ust. 1 pkt 8 obecnie obowiązującej ustawy).

Zgodnie z proponowanym art. 15 ust. 4 pkt 2 poszerzeniu ulega możliwość zalecenia komornikowi poddania się badaniu przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Stosowne uprawnienia w tym zakresie uzyskują prezesi sądów okręgowych. W obecnym stanie prawnym zalecenie takie może wydać komornikowi wyłącznie rada właściwej izby komorniczej. Proponowany przepis art. 16a wskazuje jednocześnie, że poddanie się takiemu badaniu następowaloby na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego, rady właściwej izby komorniczej lub na wniosek samego zainteresowanego.

W myśl obecnie obowiązującego przepisu art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy Minister Sprawiedliwości odwołuje komornika, jeżeli komornik rażąco lub uporczywie naruszył przepisy prawa, co zostało stwierdzone orzeczeniami sądu wydanymi w wyniku rozpoznania środków zaskarżenia, skarg na czynności komornika lub innych środków prawnych – na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego. Przepis ten został skonstruowany w taki sposób, że odwołanie komornika w jego trybie jest praktycznie niemożliwe, a w każdym razie dalece utrudnione. Wymaga, aby naruszenie przepisów prawa było jednocześnie rażące i uporczywe, co jest skutkiem użycia spójnika „i”. Nie jest przy tym wystarczające stwierdzenie rażącego i uporczywego naruszenia przepisów prawa jednym tylko orzeczeniem. Obowiązujący przepis wymaga, aby naruszenie to zostało stwierdzone co najmniej dwoma orzeczeniami sądowymi i tym samym krępuje prezesa sądu apelacyjnego w możliwości doboru środków dowodowych. Możliwości wnioskowania o odwołanie komornika nie ma przy tym prezes sądu okręgowego, mimo że wskutek ostatniej nowelizacji z dnia 24 września 2006 r. zyskał on dodatkowe uprawnienia nadzorcze.

Wobec tego proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisowi art. 15 ust. 4 pkt 6. Zgodnie z tą propozycją Minister Sprawiedliwości może odwołać komornika na wniosek prezesa sądu okręgowego lub apelacyjnego, jeżeli komornik rażąco lub uporczywie naruszył przepisy prawa.

Z uwagi na zmiany zaproponowane w art. 3 ust. 3 konieczne staje się dodanie w art. 15 ust. 1 dodatkowej przesłanki odwołania. Zgodnie z proponowanym art. 15 ust. 4 pkt 7 Minister Sprawiedliwości, na wniosek prezesa sądu okręgowego lub apelacyjnego, odwołuje komornika, jeżeli komornik z zawinionych przyczyn nie wykonał zarządzeń, o których mowa w art. 3 ust. 3.

Zgodnie z proponowanym ust. 5 Minister Sprawiedliwości może odwołać komornika, jeżeli został on prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Propozycja nadania nowego brzmienia art. 17 ma charakter porządkujący i wiąże się z wprowadzeniem rozwiązania umożliwiającego funkcjonowanie w rewirze więcej niż jednego komornika.

Coraz częstsze są skargi na zachowanie komornika i osób działających na jego zlecenie podczas wykonywanych czynności. Ze skarg tych wynika, że skarżący mają problemy z

identyfikacją osób biorących udział w tych czynnościach. Stąd też propozycja dodania art. 17a stanowiącego, że przy wykonywaniu czynności komornik oraz asesor i aplikant komorniczy są obowiązani używać identyfikatora wydanego przez Krajową Radę Komorniczą, zawierającego imię i nazwisko, zdjęcie, określenie pełnionej funkcji, oznaczenie rewiru komorniczego, opatrzonego pieczęcią sądu rejonowego, przy którym komornik działa, oraz podpisem prezesa tego sądu oraz wprowadzającego podstawę prawną do wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia określającego wzór identyfikatora.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 20 ust. 3. Zgodnie z tą propozycją obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy komornik składa zeznanie jako świadek przed sądem lub prokuratorem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa. W tym przypadku od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić komornika Minister Sprawiedliwości. Rozszerzenie zakresu dotychczas obowiązującego unormowania, zawartego w art. 20 ust. 3 ustawy na postępowanie przed prokuratorem jest podyktowane względami praktycznymi, gdyż prokurator, podobnie jak sąd, może zwolnić każdą osobę z obowiązku zachowania tajemnicy służbowej lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji (art. 180 § 1 K.p.k.). Postępowanie przygotowawcze, które prowadzi lub nadzoruje prokurator, jest częścią szeroko rozumianego postępowania karnego, którego następnym etapem jest postępowanie sądowe. Wprowadzenie dodatkowego przepisu odnoszącego się do możliwości zwolnienia komornika przez Ministra Sprawiedliwości od obowiązku zachowania tajemnicy, w sytuacji gdy jej ujawnienie zagraża dobru państwa, wynika z konieczności zapewnienia ochrony ważnych interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Na ogół będzie się to wiązało z wiadomościami, zawierającymi tajemnicę państwową.

Wskutek ostatniej nowelizacji z dnia 24 września 2004 r. do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wprowadzony został przepis, zgodnie z którym, jeżeli nowo powołany komornik utworzy własną kancelarię, zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika. Brak jest jednak przepisów regulujących zagadnienia dotyczące likwidacji kancelarii. Wobec tego proponuje się zmianę art. 27a ust. 2 oraz dodanie ust. 4-7 regulujących zagadnienie likwidacji kancelarii komorniczej. Projektowany art. 27a ust. 2 jest związany z wprowadzeniem regulacji w art. 8 ust. 2 umożliwiającej funkcjonowanie w rewirze komorniczym więcej niż jednego komornika.

Zgodnie z art. 27a ust. 4 projektu, w terminie trzech miesięcy od dnia wyznaczenia zastępcy komornika prezes właściwego sądu apelacyjnego, w drodze zarządzenia, dokona podziału spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez zmarłego lub odwołanego komornika między pozostałych komorników działających w tym samym rewirze komorniczym, mając na względzie konieczność równomiernego obciążenia sprawami, w szczególności sprawami o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, pracowniczych oraz należności sądowych, stan zaległości i załatwień w poszczególnych kancelariach komorniczych oraz potrzebę nadania sprawom szybkiego i sprawnego biegu. Przepis ten ma na celu dokonanie w sposób szybki i sprawny podziału spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez zmarłego lub odwołanego komornika. Podziału spraw ma dokonywać każdorazowo zarządzeniem właściwy prezes sądu apelacyjnego.

W sytuacji gdy wskutek śmierci lub odwołania w rewirze nie działa żaden komornik, wyznaczony zastępca komornika prowadzi postępowania egzekucyjne prowadzone dotychczas przez zmarłego lub odwołanego komornika do czasu powołania komornika w tym rewirze (art. 27a ust. 5). Zastępca komornika ma przeprowadzać likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, mając na względzie konieczność zaspokojenia długów związanych z jej prowadzeniem, w szczególności zaspokojenia roszczeń pracowniczych (art. 27a ust. 6). Uznano bowiem, że zaspokojenie roszczeń pracowniczych, ze względu na ich prawa i obowiązki, jest zagadnieniem priorytetowym. Szczegółowy tryb postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych ma określić, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą.

W obecnie obowiązującej ustawie zagadnienia dotyczące aplikacji komorniczej, naboru na aplikację komorniczą, szkolenia aplikantów oraz asesury komorniczej zostały uregulowane fragmentarycznie i w taki sposób, że zagadnienia te niemal w całości pozostają w gestii samorządu komorniczego. O przyjęciu na aplikację komorniczą decyduje rada izby komorniczej, zaś warunkiem przyjęcia jest zatrudnienie danej osoby w kancelarii komorniczej. W konsekwencji ogranicza to dostęp do zawodu komornika osobom niezwiązanym ze środowiskiem komorników.

Zaproponowane rozwiązania mające na celu zwiększenie liczby komorników uzasadniają konieczność wprowadzenia radykalnych i daleko idących zmian obecnie obowiązujących przepisów regulujących kwestie naboru na aplikację komorniczą i przeprowa-

dzania egzaminu komorniczego. Obowiązujące zasady naboru i prowadzenia aplikacji komorniczej zostały uregulowane odmiennie niż w przypadku innych zawodów prawniczych. Według Najwyższej Izby Kontroli uzależnienie naboru na aplikację komorniczą od zgody korporacji zawodowej (zatrudnienie aplikanta przez komornika wymaga zgody rady izby komorniczej) oraz pozostawienie określenia trybu i zasad naboru na aplikację komorniczą samorządowi komorników prowadzi do nadmiernego ograniczenia dostępu do zawodu komornika.

W pierwszej kolejności należało nadać nowe brzmienie przepisom art. 29 ustawy, regulującym kwestie dotyczące przesłanek i sposobu przyjmowania na aplikację komorniczą. Najbardziej istotna zmiana tych przepisów polega na wprowadzeniu wymagania, że podstawowym warunkiem przyjęcia na aplikację komorniczą jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu konkursowego i że osobie spełniającej wszelkie prawem wymagane warunki rada izby komorniczej nie może odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych. Jednym z tych warunków musi pozostać zatrudnienie w kancelarii komorniczej, co może wszakże stanowić dla wielu osób przeszkodę w ubieganiu się o przyjęcie na aplikację.

Zabezpieczeniu przed ograniczaniem przez samorząd komorniczy dostępu do aplikacji komorniczej mają służyć rozwiązania, według których: w wyżej wymienionej opinii rada izby komorniczej wskazuje komornika, który zatrudni aplikanta komorniczego; komornik obowiązany jest zatrudnić co najmniej jednego aplikanta komorniczego w okresie 3 lat, chyba że prezes właściwego sądu apelacyjnego zwolni go z tego obowiązku po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej; prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia aplikanta komorniczego. Prezes Sądu Rejonowego posiada bezpośrednią, pełną wiedzę co do potrzeby zatrudniania aplikantów komorniczych. Takie rozwiązanie usprawni też proces nadzoru.

Dążąc do minimalizacji tego niebezpieczeństwa, proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, przy czym w uchwale tej rada izby komorniczej jest obowiązana wskazać komornika, u którego aplikant komorniczy jest albo zostanie zatrudniony (proponowany ust. 6). Proponuje się przepis, zgodnie z którym przed dokonaniem wpisu na listę aplikantów komorniczych

rada izby komorniczej zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o kandydacie. Informacje o kandydacie do objęcia tego stanowiska uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych w art. 11a ust. 1a projektu. Wprowadzony zostaje też przepis, zgodnie z którym wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych może być składany w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego i że do wniosku kandydat obowiązany jest załączyć zaświadczenie o niekaralności oraz złożyć oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Proponuje się dodanie art. 29a-29l regulujących zagadnienia naboru na aplikację komorniczą, przeprowadzania egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego oraz wpisu na listę aplikantów komorniczych. W ogólnym zarysie rozwiązania te wzorowane są na rozwiązaniach wprowadzonych do ustawy – Prawo o notariacie wskutek uchwalenia wspomnianej ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw. Zasadnicza zmiana polega więc po pierwsze na wprowadzeniu egzaminu konkursowego na aplikację (w obecnym stanie prawnym nabór odbywa się bez egzaminu wstępnego), po drugie – na nadaniu obu egzaminom (konkursowemu i komorniczemu) charakteru egzaminów państwowych.

Odmiennie niż w ustawie – Prawo o notariacie, a analogicznie jak w przypadku komisji egzaminacyjnych powołanych do przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego, proponuje się kadencyjność działania zespołu powołanego do opracowywania pytań na egzaminy. Za takim rozwiązaniem przemawiają względy natury pragmatycznej.

Dążąc do tego, aby opłaty egzaminacyjne warunkujące dopuszczenie do egzaminów nie stanowiły bariery ograniczającej dostęp do aplikacji i zawodu komornika, proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym opłata za udział w egzaminie konkursowym i komorniczym wynosi połowę równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314).

Proponuje się, aby, inaczej niż to przyjęto w ustawie – Prawo o notariacie, nieusunięcie w terminie braków formalnych zgłoszenia do konkursu i wniosku o dopuszczenie do

egzaminu komorniczego, złożenie tego zgłoszenia i wniosku po terminie oraz nieziszczenie w terminie opłat warunkujących dopuszczenie do egzaminów prowadziło w każdym z tych przypadków do jednorodnego skutku w postaci odmowy dopuszczenia do egzaminu konkursowego lub komorniczego, zaskarżalnej do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 29k określa obowiązki aplikanta komorniczego, których naruszenie będzie skutkować podstawą do skreślenia z listy aplikantów.

W proponowanym do dodania art. 29l proponuje się rozwiązania, zgodnie z którymi aplikacja komornicza jest odpłatna, zaś szkolenie aplikantów komorniczych jest pokrywane z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej izby komorniczej. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż czterokrotność minimalnego wynagrodzenia. Rada izby komorniczej może zwolnić aplikanta komorniczego od obowiązku ponoszenia opłaty, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty. W takim przypadku koszty jego szkolenia są pokrywane, proporcjonalnie do zakresu zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby komorniczej. Rozwiązania te zostały ukształtowane przy założeniu, że opłaty za aplikację nie mogą stanowić bariery ograniczającej dostęp do zawodu komornika.

W obecnym stanie prawnym przeprowadzany jest jeden ogólnopolski egzamin komorniczy. Dotychczas pozwalała na to liczba aplikantów przystępujących do egzaminu, w znaczącym stopniu limitowana przez samorząd komorniczy. Proponowane rozwiązania umożliwiają szeroki dostęp do aplikacji komorniczej. Stwarzają też możliwość przystępowania do egzaminu komorniczego pewnym grupom osób, które nie mają obowiązku odbycia aplikacji komorniczej. Wobec tego należy się spodziewać znaczącego zwiększenia liczby osób przystępujących do egzaminu komorniczego. Uzasadnia to decentralizację tego egzaminu i w konsekwencji przyjęcie rozwiązania, że egzamin komorniczy przeprowadzany jest przez komisje egzaminacyjne, które powołane zostaną w obszarze właściwości każdego sądu apelacyjnego bądź dla obszaru właściwości kilku takich sądów.

Proponowane regulacje dotyczące naboru na aplikację komorniczą oraz przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego są bardzo obszerne, niemniej szereg zagadnień z tym związanych wymaga doprecyzowania. Dlatego też proponuje się dodanie

przepisu stanowiącego podstawę prawną do wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia, w którym szczegółowo ureguje następujące kwestie: wymagań, jakim powinny odpowiadać zgłoszenie o dopuszczenie do egzaminu konkursowego i wnioski o dopuszczenie do egzaminu komorniczego; powoływania i działania komisji egzaminacyjnych; przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego; działania zespołu egzaminacyjnego oraz sposobu przygotowywania i zgłaszania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy; organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej; sposobu ustalania i wysokości wynagrodzenia członków komisji i zespołu, należnego za udział w przeprowadzeniu egzaminów konkursowego i komorniczego oraz przygotowanie pytań egzaminacyjnych; okresów, za które to wynagrodzenie przysługuje.

Proponuje się dodanie art. 30a, którego przepisy uregują zagadnienia dotyczące zawieszania i odwoływania aplikantów komorniczych. Propozycje te w ogólnym zarysie wzorowane są na propozycjach rozwiązań dotyczących komorników.

W obecnym stanie prawnym zgodnie z art. 32 ustawy asesor komorniczy powinien spełniać wszystkie przesłanki, które warunkują powołanie na stanowisko komornika sądowego. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek komornika, który zamierza zatrudnić asesora. Stanowi to barierę, która ogranicza dostęp do pełnienia funkcji asesora osobom niezwiązanym ze środowiskiem komorników. Mając to na względzie oraz biorąc pod uwagę proponowaną zmianę koncepcji asesury komorniczej, zgodnie z którą jej odbycie stanowi przesłankę powołania na stanowisko komornika, proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 32 ustawy. Według proponowanych rozwiązań asesorem komorniczym może zostać osoba, która odpowiada wymaganiom określonym w art. 10 ust. 1 pkt 1-9, a ponadto osoba odpowiadająca wymaganiom z art. 10 ust. 1 pkt 1-7, która w okresie wcześniejszym, nie dłuższym niż 8 lat, pracowała co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego. Asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Prezesi sądów apelacyjnych prowadzą wykazy osób powołanych na stanowisko asesora komorniczego.

Zabezpieczeniu przed ograniczaniem przez samorząd komorniczy dostępu do asesury komorniczej mają służyć rozwiązania, według których: w wyżej wymienionej opinii rada izby komorniczej wskazuje komornika, który zatrudni asesora komorniczego; ko-

mownik obowiązany jest zatrudnić co najmniej jednego asesora komorniczego w okresie 2 lat, chyba że prezes właściwego sądu apelacyjnego zwolni go z tego obowiązku po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej; prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia asesora komorniczego. Prezes sądu rejonowego posiada bezpośrednią, pełną wiedzę co do potrzeby zatrudniania aplikantów komorniczych. Takie rozwiązanie usprawni też proces nadzoru.

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie rozwiązań, na wzór rozwiązań proponowanych w odniesieniu do komorników, zgodnie z którymi kandydat na asesora komorniczego przedkłada zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, czy prowadzone jest przeciwko niemu postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, zaś prezes sądu apelacyjnego przed powołaniem na stanowisko asesora komorniczego zwraca się do właściwego organu Policji o nadesłanie informacji o kandydacie. Informację tę uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych w art. 11 ust. 1a.

W obecnym stanie prawnym nie są uregulowane kwestie związane z odwoływaniem asesorów komorniczych. Wobec tego proponuje się dodanie art. 32a. Zgodnie z tymi propozycjami wprowadza się instytucję zawieszenia asesora w czynnościach w dwóch formach na wzór rozwiązań przyjętych w odniesieniu do komorników (proponowany ust. 1). Proponuje się też dwie formy odwołania, również analogicznie jak w przypadku rozwiązań przyjętych w odniesieniu do komorników.

Zgodnie z propozycjami dotyczącymi odwołania obligatoryjnego prezes sądu apelacyjnego odwołuje asesora komorniczego, jeżeli asesor komorniczy:

- 1) zrezygnował z pełnienia obowiązków asesora,
- 2) z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się takiemu badaniu, mimo zalecenia rady właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu okręgowego. W celu zbadania stanu zdrowia asesora tego może skierować do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prezes właściwego sądu okręgowego lub rada właściwej izby komorniczej z urzędu lub na jego prośbę,
- 3) ukończył 65 rok życia,

- 4) został prawomocnie skazany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- 5) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie,
- 6) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa,
- 7) został ukarany, prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym, karą skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.

Proponuje się też fakultatywną formę odwołania na wzór rozwiązania proponowanego w odniesieniu do komorników (proponowany ust. 5).

Proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisom art. 33 ust. 1 i 2 ustawy. W obecnym stanie prawnym, zgodnie z ust. 1, komornik może zlecić asesorowi komorniczemu przeprowadzenie egzekucji w sprawach o świadczenie pieniężne o wartości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej równowartość trzydziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości. Proponuje się, aby tę wartość podwyższyć do stukrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Zmiana ta powinna stanowić istotny czynnik poprawy sprawności egzekucji. Ponadto ust. 2 przedmiotowego artykułu należało nadać nowe brzmienie w taki sposób, aby wyeliminować przepis, że komornik może zlecić asesorowi komorniczemu także dokonanie określonych czynności w innych sprawach, z wyłączeniem: sprzedaży lub wydania wierzycielowi ruchomości o wartości przekraczającej kwotę, o której mowa w ust. 1; wykonania opróżnienia lokalu, pomieszczenia, gruntu lub przedsiębiorstwa; wykonania orzeczenia o zastosowaniu środków przymusu; ustalenia wysokości kosztów egzekucyjnych w sprawach o roszczenie niepieniężne oraz o roszczenia pieniężne przekraczające kwotę, o której mowa w ust. 1; sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1; wydawania decyzji i podpisywania dokumentów dotyczących depozytu. Uznano, że waga tego typu rozstrzygnięć przemawia za pozostawieniem tych spraw do wyłącznej dyspozycji komornika.

W obecnym stanie prawnym brak jest przepisów regulujących odpowiedzialność dyscyplinarną aplikantów i asesorów komorniczych. Dążąc do uzupełnienia tej luki, proponuje się dodanie art. 33a stanowiącego, że do aplikantów i asesorów komorniczych stosuje się przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników z pewnymi modyfikacjami wynikającymi z różnic w statusie tych osób.

Proponuje się zmianę przepisu art. 37 ustawy o charakterze porządkującym. Według tej propozycji ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii komorniczej do czasu zakończenia jej likwidacji nie podlegają egzekucji.

Proponuje się uchylene art. 38 ustawy jako nieprzystającego do nowego statusu komornika, jaki został ukształtowany wskutek nowelizacji z dnia 18 września 2001 r.

Komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym, powiązany z nim funkcjonalnie. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego pojawił się pogląd, że należna komornikowi opłata egzekucyjna stanowi rodzaj daniny publicznej. W obecnym stanie prawnym Skarb Państwa obowiązany jest na żądanie komornika uiszczać zaliczki na pokrycie wydatków związanych z podejmowanymi czynnościami. W sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi to, przy powszechnie znanych trudnościach budżetowych, istotną przeszkodę w realizacji konkretnych zadań nałożonych na jednostki Skarbu Państwa. Wobec tego proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 40 ustawy. Zgodnie z tą propozycją na pokrycie wydatków komornik może żądać zaliczki od strony, która wniosła o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia, jednakże w sprawach egzekucyjnych i o zabezpieczenie roszczeń, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, komornik obowiązany jest prowadzić postępowanie bez wzywania wierzyciela do uiszczenia zaliczki.

Dążąc do wyeliminowania przypadków niczym nieuzasadnionego przetrzymywania środków pieniężnych pobieranych przez komorników od stron postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego tytułem zaliczek na wydatki oraz zdynamizowania tych postępowań, proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 41 ustawy. Zgodnie z tymi propozycjami czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, należy podjąć niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia uiszczenia zaliczki, zaś komornik jest obowiązany rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona, i zwrócić jej niewykorzystaną część. Jeżeli skutkiem wcześniejszego postępowania lub z innych przyczyn opłacona zaliczkowo czynność w ogóle nie została dokonana, termin miesięczny biegnie od dnia ukończenia postępowania lub zaistnienia przyczyn niedokonania czynności.

Przepisy rozdziału 7 ustawy cechuje daleko idący nieład legislacyjny.

W ramach działań porządkujących proponuje się uchylenie art. 44 ustawy oraz nadanie nowego brzmienia tym przepisom, dotyczącym egzekucji świadczeń pieniężnych, w których jako przedmiot egzekucji ustawa wskazuje roszczenie. Zmiana brzmienia w tych przypadkach zmierza do zastąpienia pojęcia „roszczenia”, charakterystycznego dla sądowego postępowania rozpoznawczego, określeniem „świadczenia”, typowym dla postępowania wykonawczego (art. 46, art. 47, art. 47a).

Proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 45 ustawy w taki sposób, aby przepis ten regulował w całości zagadnienia związane z pobieraniem opłat w sprawach o zabezpieczenie roszczeń. Najbardziej istotna zmiana polega przy tym na zwolnieniu Skarbu Państwa od ponoszenia opłat w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. U podstaw tej propozycji legły te same argumenty, które zostały przytoczone na uzasadnienie propozycji zwolnienia Skarbu Państwa od obowiązku uiszczania zaliczek na pokrycie wydatków egzekucyjnych. Zgodnie z tymi propozycjami wszczęcie postępowania o dokonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego uzależnione jest od uiszczenia przez wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 2% wartości roszczenia, nie mniejszej jednak niż 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego i nie większej niż pięciokrotność tego wynagrodzenia. Jednakże w sprawach o egzekucję i o zabezpieczenie roszczeń niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, wierzyciele nie mają obowiązku uiszczenia opłaty. Nieuiszczenie opłaty w terminie tygodniowym od dnia otrzymania wezwania do zapłaty przez wierzyciela powoduje zwrot wniosku.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 45a ustawy. Według tej propozycji komornik podejmuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku, czynności niezbędne do skutecznego przeprowadzenia egzekucji lub zabezpieczenia roszczenia. Propozycja ta ma na celu zdynamizowanie postępowania egzekucyjnego.

Propozycja skreślenia przepisów art. 47 i 47a ustawy jest konsekwencją braku obowiązku uiszczenia przez wierzyciela opłaty przy wszczęciu egzekucji. Opłatę pobiera się wyłącznie od dłużnika.

Obecny kształt przepisów art. 49 ustawy jest wynikiem ostatniej nowelizacji ustawy z dnia 24 września 2004 r., a konkretnie poprawek zgłoszonych przez Senat. Intencją

ustawodawcy było zmniejszenie obciążenia kosztami egzekucyjnymi dłużników realizujących ważne zadania publiczne oraz dostosowanie wysokości opłat egzekucyjnych do nakładu pracy komornika. W efekcie jednak uchwalono przepisy, które nie odpowiadają zasadom sztuki legislacyjnej, i przez to mogą zostać uznane za sprzeczne z Konstytucją RP. W ust. 1 w dwóch kolejnych zdaniach zawarto normy, które są ze sobą sprzeczne. Według zdania pierwszego opłata egzekucyjna jest stała i wynosi 15% wartości egzekwowanego świadczenia. Ze zdania drugiego wynika natomiast, że wysokość opłaty egzekucyjnej komornik ustala w przedziale wartości od 0 do 15% wartości egzekwowanego świadczenia. Zdanie pierwsze jest ponadto sprzeczne z innymi regulacjami zawartymi w tym samym rozdziale ustawy, zgodnie z którymi opłaty nalicza się od wartości wyegzekwowanego świadczenia, proporcjonalnie do pobranych z majątku dłużnika kwot. Z kolei w ust. 2 nie uregulowano kwestii dotyczących legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o obniżenie opłaty egzekucyjnej oraz trybu i terminu jego złożenia.

Dążąc do wyeliminowania powyższych braków oraz mając na względzie potrzebę wmontowania do ustawy mechanizmów zachęty dla dłużnika do szybszego i dobrowolnego spełnienia egzekwowanego obowiązku, proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisom art. 49. Zgodnie z tymi propozycjami w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego lub wynagrodzenia za pracę komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W obu przypadkach komornik ściąga opłatę od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanych kwot.

W sprawach tych, w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w zmniejszonej wysokości, a mianowicie 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotność wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed

doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (ust. 2). W celu pobrania wyżej wymienionych opłat, komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa dłużnika do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności. Ponadto proponuje się przepis, zgodnie z którym w przypadku umorzenia postępowania z innych przyczyn, niż wskazano w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana.

Proponowana zmiana przepisów art. 49 ustawy ma ponadto na celu powiązanie wysokości pobieranej przez komornika opłaty z rzeczywistym nakładem jego pracy w danym postępowaniu egzekucyjnym oraz powinna sprzyjać kształtowaniu zachowań wierzyciela i dłużnika sprzyjających lepszej efektywności egzekucji oraz obniżeniu jej kosztów. Przepisy uzależniające wielkość opłaty od kosztów poniesionych przez sąd przy rozpoznawaniu danej sprawy cywilnej są zawarte w art. 79 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, pozwalając na zmniejszenie o połowę należnej opłaty przy cofnięciu pisma lub zawarciu ugody. Zmiana powinna sprzyjać poprawie skuteczności egzekucji, gdyż komornik, aby uzyskać opłatę w wysokości 15% wyegzekwowanego świadczenia, musi odpowiednio wcześniej podjąć pierwsze skuteczne czynności egzekucyjne. Premiując dłużnika obniżeniem opłaty w razie dobrowolnego zaspokojenia wierzyciela w toku egzekucji (ta bowiem okoliczność jest najczęstszą przyczyną cofnięcia wniosku egzekucyjnego), należy spodziewać się zwiększenia liczby egzekucji zakończonych stosunkowo szybko z wyżej wymienionej przyczyny. Istotną korzyścią wprowadzenia proponowanej nowelizacji będzie odstąpienie od obciążania sądów powszechnych obowiązkiem rozpoznawania spraw opartych na dyspozycji obecnego art. 49 ust. 2 ustawy. Nowe brzmienie art. 49 ustawy uzależniające wysokość opłaty egzekucyjnej od nakładu pracy komornika w postaci odpowiednich progów (1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, 5%, 10% i 15%) eliminuje potrzebę sądowej ingerencji w wysokość opłat egzekucyjnych.

Zakłada się również, że wierzyciel poniesie opłatę, o której mowa w art. 49, w przypadku niecelowego wszczęcia egzekucji. O ile przepis art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego wskazuje na obowiązek zwrotu wierzycielowi przez dłużnika kosztów związanych z celowym prowadzeniem egzekucji, o tyle brak normy przewidującej

uiszczenia opłaty należnej komornikowi w przypadku prowadzenia niecelowej egzekucji.

W związku z uznaniem, że poszukiwanie majątku, o którym mowa w art. 797¹ Kodeksu postępowania cywilnego stanowi czynność egzekucyjną, zachodzi konieczność uregulowania wysokości opłat należnych za poszukiwanie majątku. Wobec tego proponuje się dodanie w ustawie art. 53a. Według tych propozycji opłatę stałą w wysokości 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego komornik pobiera od zlecenia wierzyciela poszukiwania majątku dłużnika, przy czym w razie odnalezienia majątku dłużnika w trybie określonym w ust. 1 komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 5% szacunkowej wartości tego majątku, nie więcej jednak niż 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, zaliczając na jej poczet wcześniej uiszczoną opłatę.

Wobec propozycji nadania nowego brzmienia art. 49a uchylić należy art. 58a. Bezprzedmiotowy, wobec proponowanych zmian innych przepisów i jako taki podlegający uchyleniu jest także art. 59 ustawy.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisom art. 64 ust. 3 i art. 66 ust. 2 i 3 ustawy. Według tych propozycji Minister Sprawiedliwości lub, z jego upoważnienia, prezes sądu okręgowego może zlecić sędziemu wizytatorowi, a w zakresie kontroli finansowej, w uzasadnionych przypadkach, osobie upoważnionej, przeprowadzenie wizytacji w określonej kancelarii. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi ponadto, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania. Dotychczas obowiązujący przepis nie zawiera wytycznych do wydania rozporządzenia. Według kolejnej propozycji Krajowa Rada Komornicza przedkładać powinna Ministrowi Sprawiedliwości uchwały i protokoły walnych zgromadzeń izb komorniczych oraz Krajowego Zjazdu Komorników, a także własne uchwały oraz sprawozdanie roczne wraz z bilansem, w terminie dwóch tygodni od dnia ich otrzymania lub sporządzenia.

Zawarte w ustawie przepisy regulujące postępowanie dyscyplinarne wobec komorników, mimo wielu niedoskonałości, pozwalają jednak na w miarę sprawne prowadzenie tego postępowania. Wobec tego, mając na względzie, że równolegle toczą się prace nad opracowaniem projektu ustawy regulującej odpowiedzialność dyscyplinarną członków niektórych zawodów prawniczych, w tym komorników, proponuje się wprowadzenie w ustawie zmian w ograniczonym zakresie. Proponuje się dodanie przepisu art. 78a sta-

nowiącego podstawę prawną do wydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia, w którym określi on tryb postępowania dyscyplinarnego wobec komorników sądowych, asesorów i aplikantów komorniczych, mając na względzie konieczność zapewnienia obiektywizmu i bezstronności orzekania oraz szybkości i sprawności postępowania.

Propozycje nadania nowego brzmienia przepisom art. 85 i art. 86 ust. 3 oraz uchylenia art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy mają charakter dostosowawczy do innych proponowanych rozwiązań.

W chwili obecnej brak jest uzasadnienia do wydania rozporządzenia w sprawie czynności komorników. Obowiązujące od 1968 r. rozporządzenie w sprawie czynności komorników nosi cechy swojego rodzaju instrukcji dla komorników, w większości powielającej rozwiązania z Kodeksu postępowania cywilnego, co wedle obecnie obowiązujących standardów jest niezgodne z zasadami sztuki legislacyjnej. W latach sześćdziesiątych istniały racje do wydania tego rodzaju instrukcji, wynikające z faktu, że komornicy w zdecydowanej większości legitymowali się wykształceniem średnim i odznaczeni byli stosunkowo niskim poziomem wiedzy prawniczej. Wobec tego proponuje się uchylenie art. 772 Kodeksu postępowania cywilnego stanowiącego podstawę prawną do wydania rozporządzenia w sprawie czynności komorników.

Zaproponowane zmiany dotyczące koncepcji rewirów komorniczych oraz prawa wyboru komornika pociągają za sobą konieczność zmiany art. 773¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. Według tej propozycji, jeżeli żaden z komorników nie jest właściwy według przepisów niniejszego kodeksu lub właściwych jest kilku komorników, komornik, który później wszczął egzekucję, niezwłocznie przekazuje sprawę komornikowi, który pierwszy wszczął egzekucję, o czym zawiadamia wierzyciela. Według projektowanego § 4 tego artykułu komornika, który stwierdzi swoją niewłaściwość, w postanowieniu o przekazaniu sprawy zgodnie z właściwością wskazuje komornika rewiru, do którego sprawa zostaje przekazana. Jeżeli w rewirze, do którego sprawa zostaje przekazana, działa więcej niż jeden komornik, doręczając odpis postanowienia stwierdzającego niewłaściwość, komornik jednocześnie wzywa wierzyciela, aby w terminie 7 dni od doręczenia wezwania wskazał komornika, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w powyższym terminie nie dokona wyboru lub wskaże komornika, który nie jest właściwy, komornik przekazuje sprawę według własnego wyboru. Na wybór ko-

mornika z właściwego rewiru skarga ma nie przysługiwać. Ta regulacja jest związana z wdrożeniem zmiany umożliwiającej funkcjonowanie w rewirze więcej niż jednego komornika.

Wobec propozycji nowych regulacji dotyczących rewiru komorniczego zachodzi potrzeba uchYLENIA przepisu art. 921 § 1 zdanie drugie Kodeksu postępowania cywilnego.

W projekcie proponuje się dokonanie zmiany art. 2 i przewiduje się dodanie przepisów oznaczonych jako ust. 5 i 7-9, związanych z udzielaniem komornikom informacji.

Tryb, zakres i terminy udzielania informacji komornikom uregulowane zostały między innymi w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.).

Przepisy art. 3-8 rozciągają obowiązek udzielania informacji komornikowi przez podmioty wyszczególnione w art. 2 ust. 5 ustawy nie tylko w związku z prowadzonym przez niego postępowaniem egzekucyjnym, lecz również zabezpieczającym. W przypadku gdy w innych ustawach tryb ten uregulowany jest w sposób odmienny, pierwszeństwo zastosowania uzyskuje norma z proponowanego przepisu.

Zgodnie z proponowanym art. 9 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przestają istnieć dotychczasowe rewiry, a działający w nich komornicy stają się z mocy samego prawa komornikami rewirów w rozumieniu niniejszej ustawy. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister

Sprawiedliwości doręczy komornikom sądowym decyzje zmieniające decyzje o powołaniu na stanowisko komornika sądowego. Komornicy działający w rewirach, obejmujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy obszar właściwości dwóch lub większej liczby sądów rejonowych, staną się z tym dniem komornikami rewirów tych sądów, przy których dotychczas działali.

Proponowany przepis art. 10 projektu stanowi, że zmiany, o których mowa w art. 3 projektu, nie powodują zmiany właściwości komorników w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Propozycja ta ma na celu zapewnienie płynności egzekucji i zapobieżenie ewentualnym perturbacjom związanym z wejściem w życie ustawy.

Celem zapewnienia płynności szkolenia aplikantów w proponowanym art. 11 projektu do czasu zakończenia cyklu szkolenia aplikantów komorniczych, rozpoczętego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotychczasowi asesory komorniczy stają się asesorami w rozumieniu niniejszej ustawy i mogą ubiegać się o powołanie na stanowisko komornika sądowego w trybie dotychczasowych przepisów.

Według zaś proponowanego art. 12 projektu postępowania w sprawach dyscyplinarnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy do czasu ich zakończenia toczą się według przepisów dotychczasowych.

Proponuje się rozwiązanie, według którego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Komornicza wyda regulaminy, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 11 i 12 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (art. 13 projektu).

Zgodnie z proponowanym art. 14 koszty w sprawach egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozliczane są do dnia zakończenia tych spraw według przepisów dotychczasowych, jednakże w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się stosuje się przepisy niniejszej ustawy od dnia jej wejścia w życie.

Proponuje się przepis, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach organy uprawnione do powoływania komorników i asesorów komorniczych oraz dokonywania wpisu na listę aplikantów komorniczych odnośnie do osób powołanych lub wpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy – mogą zwrócić się do właściwych organów

Policji o nadesłanie informacji o tych osobach oraz żądać od tych osób informacji z Krajowego Rejestru Karnego (art. 10 projektu).

Proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących naboru na aplikację komorniczą oraz egzaminów konkursowego i komorniczego, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym ustawa weszła w życie (art. 16 projektu). Ma to związek z faktem, że proponowane rozwiązania dotyczące naboru na aplikację i szkolenia aplikantów są bardzo rozległe i radykalne. Zachodzi więc potrzeba ich płynnego wprowadzenia w życie, co z kolei wymaga czasu.

W kwestiach dotyczących tworzenia stanowisk komornika projekt dotyczy prezesów sądów okręgowych, prezesów sądów apelacyjnych, organów samorządu komorniczego, Ministra Sprawiedliwości oraz komorników.

W zakresie odnoszącym się do kwestii powoływania komorników projekt dotyczy Ministra Sprawiedliwości, prezesów sądów apelacyjnych, organów samorządu komorniczego i osób ubiegających się o powołanie, spełniających określone warunki ustawowe.

W kwestiach związanych z obowiązkiem udzielania informacji niezbędnych do prawidłowego wykonywania czynności wchodzących w zakres zadań komorników projekt dotyczy wszelkich podmiotów, które mogą dysponować tego rodzaju informacjami.

Propozycje odnoszące się do opłat i wydatków dotyczą nieograniczonego kręgu podmiotów, mogących występować jako strona lub uczestnik w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym.

Celem proponowanych zmian jest poprawa sprawności i skuteczności egzekucji, znaczące zwiększenie liczby komorników sądowych i dostępności do zawodu komornika, zmniejszenie obciążenia stron kosztami postępowania egzekucyjnego, odciążenie Skarbu Państwa od obowiązku ponoszenia wydatków w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz opłat w sprawach o zabezpieczenie w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, dostarczenie komornikom instrumentów prawnych koniecznych do sprawnego i skutecznego prowadzenia egzekucji oraz zwiększenie efektywności nadzoru nad komornikami.

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem proponowanych zmian jest poprawa sprawności i skuteczności egzekucji, znaczące zwiększenie liczby komorników sądowych i dostępności do zawodu komornika, zmniejszenie obciążenia stron kosztami postępowania egzekucyjnego, odciążenie Skarbu Państwa od obowiązku ponoszenia wydatków w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz opłat w sprawach o zabezpieczenie w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, dostarczenie komornikom instrumentów prawnych koniecznych do sprawnego i skutecznego prowadzenia egzekucji oraz zwiększenie efektywności nadzoru nad komornikami.

2. Podmioty, na które oddziałuje ustawa

W kwestiach dotyczących tworzenia stanowisk komornika projekt dotyczy prezesów sądów okręgowych, prezesów sądów apelacyjnych, organów samorządu komorniczego, Ministra Sprawiedliwości oraz komorników.

W zakresie odnoszącym się do kwestii powoływania komorników projekt dotyczy Ministra Sprawiedliwości, prezesów sądów apelacyjnych, organów samorządu komorniczego i osób ubiegających się o powołanie, spełniających określone warunki ustawowe.

W kwestiach związanych z obowiązkiem udzielania informacji niezbędnych do prawidłowego wykonywania czynności wchodzących w zakres zadań komorników projekt dotyczy wszelkich podmiotów, które mogą dysponować tego rodzaju informacjami.

Propozycje odnoszące się do opłat i wydatków dotyczą nieograniczonego kręgu podmiotów, mogących występować jako strona lub uczestnik w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym.

3. Konsultacje

W celu wyrażenia opinii projekt został przekazany Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej i Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesowi Krajowej Rady Notarialnej. W tym sa-

mym celu projekt przekazano również Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezydentowi Konfederacji Pracodawców Polskich oraz prezesom sądów apelacyjnych.

Uwagi do projektu zostały zgłoszone przez Krajową Radę Komorniczą, Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Radę Notarialną, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Konfederację Pracodawców Polskich Lewiatan oraz prezesów niektórych sądów apelacyjnych.

Krajowa Rada Komornicza wyraziła generalnie negatywną opinię o projekcie, zarzucając, że proponowane zmiany nie przyczynią się do wzrostu efektywności postępowań egzekucyjnych, zaś wzmocnienie nadzoru prezesów sądów nad działalnością komorników nie przyniesienie pożądaných efektów. Uwzględniono jednak część zgłoszonych uwag, zwłaszcza legislacyjnych.

Nie zostały uwzględnione uwagi Krajowej Rady Komorniczej negatywnie oceniające zmiany w zakresie organizacji rewirów i zasad funkcjonowania w nich komorników. Według autorów projektu to właśnie te zmiany powinny podnieść sprawność funkcjonowania komorników i skrócić okres oczekiwania wierzycieli na odzyskanie zasądzonych należności. Nie jest również uzasadniona uwaga dotycząca niekonstytucyjności zwolnienia Skarbu Państwa z obowiązku ponoszenia opłat i wydatków egzekucyjnych. Zważyć należy, że komornikowi sądowemu jako funkcjonariuszowi publicznemu państwo przekazało część swoich kompetencji w zakresie egzekucji należności. Posiada on wyłączność w tym zakresie i należy oczekiwać, że w zamian za to Skarb Państwa będzie korzystać z pewnych przywilejów.

Również uwagi zgłoszone odnośnie do zasad naboru na aplikację komorniczą i do zawodu komornika nie są zasadne, gdyż zmierzają do ograniczenia dostępu do tego zawodu. Proponowane regulacje zmierzają w kierunku rozwiązań przyjętych w pozostałych korporacjach prawniczych.

Opinia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego pozytywnie odnosi się do zmian przewidujących zwiększenie liczby komorników, wprowadzenie państwowego egzaminu, jak również zwiększenia nadzoru nad komornikami sprawowanego przez prezesa sądu rejonowego. W opinii tej wyrażono natomiast obawę co do zasadności rozszerzenia możliwości wyboru komornika na terenie całego kraju w sprawach, w których tytuł wykonawczy pochodzi od sądu gospodarczego, oraz konstytucyjności

zwolnienia Skarbu Państwa z ponoszenia wydatków i opłat związanych z prowadzeniem egzekucji.

Uwzględniono uwagę dotyczącą zmiany przepisu art. 49, uznając, że dłużnik nie powinien ponosić kosztów niecelowej egzekucji.

Negatywną opinię o projekcie wyraziła Krajowa Rada Notarialna, podnosząc, że przepisy zmierzające do zwiększenia dostępności do zawodu komornika oraz stwarzające preferencje dla Skarbu Państwa przy ponoszeniu kosztów egzekucji stoją w sprzeczności z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego.

Uwagi zgłoszone przez Polską Korporację Pracodawców Prywatnych Lewiatan koncentrują się na zaakcentowaniu wprowadzenia możliwości wyboru komornika na terenie całego kraju we wszystkich rodzajach spraw. W ocenie projektodawców jest to zasadne, dlatego też projekt przewiduje możliwość wyboru komornika na terenie całego kraju we wszystkich rodzajach spraw, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości.

Uwagi prezesów sądów apelacyjnych zostały częściowo uwzględnione. Podkreślenia wymaga, że różnią się one w ocenie projektu – od pełnej akceptacji do negocjowania zasadniczych koncepcji (organizacja rewirów, zwolnienie z opłat i wydatków Skarbu Państwa).

4. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego

Proponowana ustawa będzie miała wpływ na sektor finansów publicznych o tyle, że pociągnie za sobą konieczność wydatkowania z budżetu państwa środków na realizację zadań związanych z wejściem w życie proponowanych regulacji odnośnie do naboru na aplikację komorniczą, przeprowadzania egzaminu komorniczego oraz funkcjonowania komisji egzaminacyjnych i zespołu egzaminacyjnego.

Szacunkowe koszty związane z powyższymi zadaniami przedstawiają się następująco:

I. Wydatki związane z przeprowadzaniem egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego – (1 + 2 + 3 + 4 + 5) – 482 096 zł.

Funkcjonowanie komisji konkursowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego oraz zespołu egzaminacyjnego, przy założeniu, że wynagrodzenie wypłaca się przez okres jednego miesiąca w roku:

1) Wynagrodzenia (A + B + C) – 371 612 zł.

Przyjmując powołanie 4 komisji siedmioosobowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego:

A. Komisja egzaminacyjna na aplikację komorniczą – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

B. Komisja egzaminacyjna na egzamin komorniczy – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

C. Zespół egzaminacyjny – 30 460 zł

Zespół składa się z 5 osób, w tym 3 przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości oraz 2 przedstawiciele delegowanych przez Krajową Radę Komorniczą.

5 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) = 30 460 zł.

2) Zwrot kosztów podróży i noclegów – 54 096 zł.

Przyjmując, że egzamin na aplikację komorniczą będzie trwał 1 dzień i 1 dzień zajmie sprawdzanie prac, to wydatki będą następujące:

dieta 28 (członkowie komisji) x 22 zł dieta x 2 doby = 1 232 zł

zwrot kosztów podróży – do 300 zł x 28 członków komisji = 8 400 zł

zakwaterowanie – do 200 zł x 28 członków komisji x 2 doby = 11 200 zł

RAZEM: 20 832 zł

Przyjmując, że egzamin komorniczy będzie trwał 4 dni, to wydatki będą następujące:

dieta 28 (członkowie komisji) x 22 zł dieta x 4 doby = 2 464 zł

zwrot kosztów podróży – do 300 zł x 28 członków komisji = 8 400 zł

zakwaterowanie – do 200 zł x 28 członków komisji x 4 doby = 22 400 zł

RAZEM – 33 264 zł.

- 3) Wydatki związane z wynajęciem pomieszczeń na egzamin – 40 000 zł.

Przyjmując średni koszt wynajęcia sali – 5 000 zł.

$5\,000\text{ zł} \times 4\text{ okręgi, gdzie będą przeprowadzane egzaminy} \times 2\text{ egzaminy} = 40\,000\text{ zł}.$

- 4) Wydatki związane z ogłoszeniem informacji o terminie egzaminu w dzienniku o ogólnopolskim zasięgu i w Biuletynie Informacji Publicznej – 9 272 zł.

Ogłoszenie w Biuletynie jest bezpłatne, natomiast koszt ogłoszenia w „Rzeczpospolitej” wynosi $3\,800\text{ zł} + 22\% \text{ VAT} = 4\,636\text{ zł}.$

- 5) Zawiadomienia o dopuszczeniu do egzaminów i wezwania do usunięcia braków zgłoszenia – 5 346 zł.

Koszt przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru – 5,40 zł

$900\text{ zdających (razem dla obu egzaminów)} \times 5,40\text{ zł} = 4\,860\text{ zł}$

Przy założeniu, że w 10% przypadków niezbędne będą wezwania do usunięcia braków zgłoszenia – $90 \times 5,40 = 486\text{ zł}.$

- 6) Koszt powielenia testów egzaminacyjnych – 1 770 zł.

Test składa się z 250 pytań (15 stron – jeden test), dla 600 kandydatów potrzebne jest 18 ryz papieru, jeden toner wystarcza na 5 ryz.

$18\text{ ryz} \times 15\text{ zł} + (5\text{ tonerów} \times 300\text{ zł}) = 1\,770\text{ zł}.$

Natomiast szacowane dochody przedstawiają się następująco:

II. Dochody:

- 1) Dochody z tytułu opłaty za egzamin na aplikację komorniczą – 280 800 zł

$468\text{ zł} (50\% \text{ minimalnego wynagrodzenia za pracę}) \times 600\text{ kandydatów};$

- 2) Dochody z tytułu opłaty za egzamin komorniczy – 140 400 zł

$468\text{ zł} (50\% \text{ minimalnego wynagrodzenia za pracę}) \times 300\text{ kandydatów}.$

RAZEM – 421 200 zł.

Wskazać również należy, że rozwiązania proponowane w art. 2 ust. 5 (bezpłatne otrzymywanie informacji) oraz w art. 40 ust. 2 i art. 45 ust. 2 (zwolnienie Skarbu Państwa z wydatków i opłat egzekucyjnych) może oznaczać oszczędności dla budżetu Państwa.

Powyższe skutki finansowe dla budżetu państwa mieszczą się w części 37 – „Sprawiedliwość” w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) i powinny znaleźć zabezpieczenie w projekcie ustawy budżetowej w części 37 na rok 2007.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny

Proponowana ustawa, prowadząc do poprawy sprawności i skuteczności egzekucji oraz zwiększenia liczby komorników i dostępności do zawodu komornika, powinna mieć korzystny wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz na rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Żaden podmiot zewnętrzny nie zgłosił zainteresowania pracami na projektem w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/7962/2006/DP/mg

Warszawa, 15.11. 2006 r.

**Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister!

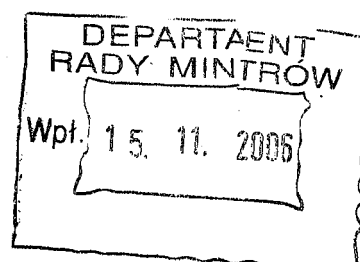
W związku z przedłożonym projektem (sygn. pisma RM-10-166-06), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

w sprawie sposobu, trybu oraz zakres uzyskiwania i sporządzania informacji przez organy Policji o kandydacie na komornika sądowego, aplikanta komorniczego i asesora komorniczego oraz wzoru kwestionariusza tej informacji

Na podstawie art. 11 ust. 1b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz.1191, ze. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób, tryb oraz zakres uzyskiwania i sporządzania informacji przez organy Policji o kandydatów do stanowiska komornika sądowego, aplikanta komorniczego oraz asesora komorniczego, zwanych dalej "kandydatami" na liście kwalifikacyjnej.

§ 2. 1. Na wniosek Ministra Sprawiedliwości - komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata na stanowisko komornika sądowego, zwany dalej "komendantem", zarządza zebranie materiałów stanowiących podstawę do sporządzenia informacji o kandydacie.

2. W stosunku do aplikantów komorniczych organem wnioskującym jest właściwa rada izby komorniczej, a w stosunku do asesorów komorniczych właściwy prezes sądu apelacyjnego

§ 3. 1. Podstawę do sporządzenia informacji o kandydacie stanowią materiały dotyczące kandydata uzyskane w drodze wywiadu środowiskowego.

2. Wzór kwestionariusza wywiadu środowiskowego określa załącznik do rozporządzenia.

§ 4. 1. Wywiad środowiskowy, o którym mowa w § 3, przeprowadza się w terminie określonym przez komendanta, nie dłuższym niż 14 dni od daty wpływu wniosku. Funkcjonariusza Policji przeprowadzającego wywiad środowiskowy, zwanego dalej „funkcjonariuszem”, należy powiadomić o celu wywiadu.

2. Funkcjonariusz bierze pod uwagę w szczególności zachowania kandydata, jego właściwości i warunki osobiste, sytuację rodzinną, majątkową i zdrowotną, w zakresie pozwalającym na ustalenie danych, o których mowa w § 7.

3. Wywiad środowiskowy przeprowadza się w miejscu pobytu i zamieszkania kandydata, w miejscach jego pracy lub nauki, w jednostce wojskowej, w której pełni lub pełnił czynną służbę wojskową, w organizacjach społecznych, do których należy lub należał. Wskazane jest także zebranie informacji we właściwych terenowych organach skarbowych, administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

4. Funkcjonariusz przed rozpoczęciem wywiadu środowiskowego powiadamia osobę udzielającą informacji o jego celu.

5. Z przebiegu wywiadu środowiskowego sporządza się notatkę ze wskazaniem osób udzielających informacji, z podaniem ich danych obejmujących nazwisko i imię, adres zamieszkania oraz zawód i miejsce pracy lub rodzaj zajęcia.

6. Do notatki załącza się uzyskane dokumenty.

§ 5. W przypadku potrzeby uzyskania materiałów z innego województwa komendant zwraca się do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji o zebranie i przekazanie materiałów o kandydacie, przesyłając kopię wniosku Ministrowi Sprawiedliwości, właściwej radzie izby komorniczej lub właściwemu prezesowi sadu apelacyjnego..

§ 6. W terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w § 2, komendant sporządza informację o kandydacie i przedstawia Ministrowi Sprawiedliwości, załączając wszystkie zebrane materiały służące do sporządzenia informacji. W przypadku, o którym mowa w § 5, termin przedstawienia informacji przedłuża się o 7 dni.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie .....

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Minister Sprawiedliwości

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 11 b ustawy z ustawy z dnia 29 ca 2005r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U. Nr 169,poz.1410, z późn. zm.).

W projekcie określony został sposób i tryb oraz zakres uzyskiwania informacji przez organy Policji o kandydacie na komornika sądowego, aplikanta komorniczego i asesora komorniczego

Przewiduje się, że Minister Sprawiedliwości, właściwa rada izby komorniczej oraz właściwy prezes sądu apelacyjnego skierują wniosek w w/w zakresie do komendanta wojewódzkiego Policji, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata. Komendant zaś zarządzi sporządzenie wnioskowanych informacji podległym jednostkom.

Informacje o kandydacie na komornika sądowego, aplikanta komorniczego i asesora komorniczego gromadzone będą w drodze wywiadu środowiskowego. Wzór kwestionariusza tego wywiadu stanowi załącznik do rozporządzenia.

W projekcie rozporządzenia określony został termin do przeprowadzenia przedmiotowego wywiadu i wynosi on 14 dni od daty wpływu wniosku. Funkcjonariusz przeprowadzający wywiad, powiadomiony uprzednio o jego celu, będzie brał pod uwagę w szczególności zachowania kandydata, jego właściwości i warunki osobiste, sytuację rodzinną, majątkową i zdrowotną. Wywiad środowiskowy przeprowadzany będzie w miejscu pobytu i zamieszkania kandydata oraz w instytucjach jego dotyczących (np. miejsce pracy lub nauki, jednostka wojskowa). Osoba sprawdzana będzie poinformowana przez funkcjonariusza Policji, przed rozpoczęciem wywiadu, o celu jego przeprowadzenia.

Projekt przewiduje także sytuację, w której zaistnieje potrzeba uzyskania niezbędnych materiałów z innego województwa. Wówczas wspomniany wcześniej komendant zwróci się do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji o zebranie i przekazanie przedmiotowych materiałów.

Komendant wojewódzki Policji w określonym w projekcie terminie 30 dni od daty wpływu wniosku, sporządzi informację o kandydacie, załączając wszystkie zebrane materiały i przedstawi je organowi wnioskującemu. Powyższy termin ulegnie przedłużeniu o 7 dni w przypadku konieczności uzyskania informacji z innego województwa.

Projekt przewiduje, że informacja sporządzana przez komendanta wojewódzkiego Policji będzie zawierała następujące dane:

- 1) informację o zachowaniach kandydata, zwłaszcza świadczących o naruszeniu przez niego porządku prawnego;
- 2) informację o kontaktach kandydata ze środowiskami przestępczymi lub grupami środowiskowymi patologii społecznej i o charakterze tych kontaktów;
- 3) informację o okolicznościach dotyczących stanu zdrowia, w tym psychicznego, a w szczególności wskazujących na uzależnienie kandydata od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Powyższe punkty znalazły się w projektowanym wzorze kwestionariusza wywiadu środowiskowego.

Ocena skutków regulacji

Projekt rozporządzenia nie wywoła negatywnych skutków społecznych, w szczególności mających wpływ na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie skutkowało zwiększenia wydatków z budżetu państwa.

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

**w sprawie określenia wzoru identyfikatora używanego przez komorników sądowych przy
wykonywaniu czynności**

Na podstawie art. 17 a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór identyfikatora, zwanego dalej „ identyfikatorem „ , używanego przez komorników sądowych przy wykonywaniu czynności.

§2. Ustala się wzór identyfikatora, stanowiący załącznik do rozporządzenia

§ 3.W identyfikatorze umieszcza się fotografię komornika sądowego oraz wpisuje się jego nazwisko, imię (imiona), określenie pełnionej funkcji, oznaczenie sądu rejonowego przy którym działa oraz miejscowość i datę wydania identyfikatora.

§ 4. Identyfikatory wydaje Krajowa Rada Komornicza.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

U z a s a d n i e n i e

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 17 a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą wzoru identyfikatora używanego przez komorników sądowych przy wykonywaniu czynności służbowych.

Szczegółowy wzór identyfikatora jest zawarty w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Zgodnie z § 3 tegoż aktu prawnego, w identyfikatorze zawarte są następujące dane : imię i nazwisko komornika, zdjęcie, określenie pełnionej funkcji, oznaczenie sądu rejonowego, przy którym on działa jak również oznaczenie miejscowości i daty wydania identyfikatora. Ten przepis jest oparty o regulację z art. 17 a ust. 1 projektu zmiany ustawy.

W myśl wytycznych z art. 17 a ust. 3 przedmiotowy identyfikator ma zachowaną przejrzystość i czytelność danych oraz jest zabezpieczony przez podrobieniem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Projekt rozporządzenia nie wywoła negatywnych skutków społecznych, w szczególności mających wpływ na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie skutkowało zwiększenia wydatków z budżetu państwa.

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia .....

w sprawie trybu postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych

Na podstawie art. 27a ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.¹⁾), zwanej w dalszej treści rozporządzenia „ustawą”, zarządza się, co następuje:

§ 1. Zastępca komornika likwidowanej kancelarii do czasu zakończenia likwidacji posługuje się pieczęcią urzędową komornika, który dotychczas prowadził kancelarię. Podpis zastępcy komornika poprzedza dopisek „zastępca komornika”. W razie niemożności użycia pieczęci komornika, który dotychczas prowadził kancelarię, zastępca komornika posługuje się własną pieczęcią urzędową. Podpis zastępcy komornika w takim wypadku poprzedza dopisek „zastępca komornika” i oznaczenie funkcji i siedziby komornika likwidowanej kancelarii.

§ 2. Przystępując do likwidacji kancelarii zastępca komornika w pierwszej kolejności dokonuje zapoznania się z liczbą, stanem zaległości i załatwień w poszczególnych kategoriach spraw, prowadzonych dotychczas w likwidowanej kancelarii, w szczególności spraw o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, pracowniczych i należności sądowych. Dokonuje również analizy stanu zatrudnienia w likwidowanej kancelarii i jej długów, w tym roszczeń pracowniczych.

§ 3. Wyznaczony zastępca komornika prowadzi postępowania egzekucyjne i zabezpieczające prowadzone dotychczas przez zmarłego lub odwołanego komornika i podejmuje czynności przede wszystkim w sprawach nie cierpiących zwłoki i w sprawach, w których brak czynności może narazić strony na niepowetowaną stratę, a także w sprawach o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, pracowniczych i należności sądowych.

§ 4. Wyznaczony zastępca komornika dąży również w pierwszej kolejności do spłaty długów likwidowanej kancelarii oraz zaspokojenia roszczeń pracowniczych w miarę wpływu na konto

kancelarii środków pieniężnych.

§ 5. Jeżeli kwoty, zgromadzone na koncie likwidowanej kancelarii nie pozwalają na pokrycie należności, o których mowa w § 4, a prognozowany wpływ środków na okres likwidacji nie pozwala na przyjęcie, iż należności te zostaną z niego zaspokojone, wyznaczony zastępca komornika dokonuje sprzedaży ruchomości, będących na wyposażeniu kancelarii w trybie przewidzianym w kodeksie postępowania cywilnego dla sprzedaży ruchomości.

§ 6. Wyznaczony zastępca komornika zobowiązany jest przedstawić prezesowi właściwego sądu apelacyjnego w terminie miesiąca od daty wyznaczenia wyniki swej analizy, o której mowa w § 2 oraz prognozę odnośnie liczby możliwych do zakończenia w okresie likwidacji spraw egzekucyjnych oraz spłaty długów likwidowanej kancelarii w dacie, o której mowa w art. 27a ust. 4 ustawy. Zastępca komornika przedstawia równocześnie swoje zamierzenia w kwestii spraw pracowniczych osób, zatrudnionych w likwidowanej kancelarii.

§ 7. Po zapoznaniu się z wynikami analizy, prognozami i zamierzeniami o których mowa w § 6, prezes właściwego sądu apelacyjnego wyznacza zastępcy komornika termin do złożenia spisu spraw dotychczas prowadzonych i nie zakończonych, celem wydania zarządzenia w trybie i terminie przewidzianym w art. 27a ust. 4 ustawy.

§ 8. Przy likwidacji kancelarii do zatrudnionych pracowników stosuje się przepisy, dotyczące likwidacji zakładu pracy.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. ....

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 27a ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą trybu likwidacji kancelarii komorniczych, mając na względzie konieczność nadania sprawnego biegu sprawom pozostałym do załatwienia po zmarłym lub odwołanym komorniku.

Wskutek ostatniej nowelizacji z dnia 24 września 2004 r. do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wprowadzony został zapis, zgodnie z którym, jeżeli nowo powołany komornik utworzy własną kancelarię, zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika. Brak był jednak przepisów regulujących zagadnienia dotyczące likwidacji kancelarii. Wobec tego zmieniono art. 27a ust. 2 oraz dodano ust. 4 – 7, regulujące zagadnienie likwidacji kancelarii komorniczej. Wprowadzenie art. 27a ust. 2 związane jest z wprowadzeniem regulacji w art. 8 ust. 2 umożliwiającej funkcjonowanie w rewirze komorniczym więcej niż jednego komornika.

Zastępca komornika ma przeprowadzać likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, mając na względzie konieczność zaspokojenia długów związanych z jej prowadzeniem, w szczególności zaspokojenia roszczeń pracowniczych (art. 27a ust. 6). Uznano bowiem, że zaspokojenie roszczeń pracowniczych, ze względu na ich prawa i obowiązki jest zagadnieniem priorytetowym.

Na podstawie powyższej legitymacji ustawowej zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą. Reguluje ono w § 1 kwestię posługiwania się przez zastępcę komornika pieczęcią dotychczasowego komornika ale w taki sposób, aby było wiadome, że czynności podejmowane są przez zastępcę.

Kolejne przepisy rozporządzenia ustalają czynności, jakie winien podjąć w pierwszej kolejności zastępca komornika, celem zagwarantowania nadania toczącym się sprawom

szybkiego i sprawnego biegu, a także dokonania analizy stanu zatrudnienia w likwidowanej kancelarii i jej długów, w tym roszczeń pracowniczych – celem ich zaspokojenia (§ 2 - 5).

Szczegółową kwestię, związaną ustaleniem trybu sprzedaży ruchomości, będących na wyposażeniu kancelarii w sytuacji, gdy kwoty, zgromadzone na koncie likwidowanej kancelarii nie pozwalają na pokrycie powyższych należności, a prognozowany wpływ środków na okres likwidacji nie pozwala na przyjęcie, iż należności te zostaną z niego zaspokojone, reguluje § 5. Sprzedaż taka odbywa się w trybie, przewidzianym w przepisach kodeksu postępowania cywilnego o sprzedaży zajętych ruchomości.

§ 6 i 7 regulują kwestię umożliwienia przygotowania się prezesa właściwego sądu apelacyjnego do dokonania podziału spraw dotychczas prowadzonych i nie zakończonych przez zmarłego lub odwołanego komornika między pozostałych komorników działających w tym samym rewirze komorniczym, mając na względzie konieczność równomiernego obciążenia sprawami, w szczególności sprawami o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, pracowniczych i należności sądowych, stan zaległości i załatwień w poszczególnych kancelariach komorniczych oraz potrzebę nadania sprawom szybkiego i sprawnego biegu. Obowiązek ten został wprowadzony w art. 27a ust. 4 wobec wprowadzenia regulacji w art. 8 ust. 2 umożliwiającej funkcjonowanie w rewirze komorniczym więcej niż jednego komornika. Konieczne więc stało się odpowiednio wczesne umożliwienie prezesowi sądu apelacyjnego z sytuacją w danym rewirze komorniczym zarówno w likwidowanej kancelarii, jak i innych, działających w obrębie tego samego rewiru – celem należytego wypełnienia obowiązku z art. 27 a ust. 4 ustawy s taki sposób, aby z jednej strony zapewnić sprawom dalszy sprawny bieg, z drugiej zaś obciążyć racjonalnie i sprawiedliwie pozostałe kancelarie w rewirze.

W § 8 jednoznacznie nałożono na zastępcę likwidowanej kancelarii obowiązek stosowania wobec zatrudnionych pracowników przepisów o likwidacji zakładów pracy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 31i pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167,

poz. 1191, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projekt dotyczy komorników, wyznaczonych do likwidacji kancelarii komorniczych, prezesów właściwych sądów apelacyjnych oraz osób fizycznych, zatrudnionych w likwidowanych kancelariach.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt zostanie przekazany Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa,

Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych w stosunku do dotychczasowo obowiązującej regulacji w zakresie likwidacji kancelarii komorniczych.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

w sprawie wysokości opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów komorniczych na pokrycie kosztów szkolenia

Na podstawie art. 291 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Opłata roczna uiszczana przez aplikantów komorniczych na pokrycie kosztów szkolenia jest równa czterokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego. Opłatę wnosi się do właściwej izby komorniczej.

§ 2. Opłata, o której mowa w § 1, dotyczy pełnego roku szkoleniowego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

---

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, z 2001 r. Nr 98, poz. 1069 i 1070 i Nr 130, poz. 1452, z 2003 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2067 i Nr 236, poz. 2356 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1538.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów komorniczych na pokrycie kosztów szkolenia przygotowany został w oparciu o podstawę prawną z art. 29 k ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm.).

Z wymienionego przepisu wynika, że w projektowanym rozporządzeniu wysokość opłaty rocznej winna być ukształtowana w taki sposób, aby zapewnić aplikantom komorniczym odpowiednio wysoki poziom kształcenia, nie przekraczając przy tym czterokrotności minimalnego wynagrodzenia. Rozwiązanie to wzorowane jest na wcześniej przyjętym rozwiązaniu w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369 z późn. zm.). W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów notarialnych na koszty szkolenia wysokość tej opłaty określono na poziomie czterokrotności minimalnego wynagrodzenia. Specyfika aplikacji komorniczej uzasadnia stwierdzenie, że wysokość opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów komorniczych na pokrycie kosztów szkolenia winna być ukształtowana na takim samym poziomie.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 29k ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm.).

2. Podmioty, na które wpływa rozporządzenie:

Rozporządzenie adresowane jest do aplikantów komorniczych i osób ubiegających się o przyjęcie na aplikację komorniczą

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt rozporządzenia zostanie przedstawiony Krajowej Radzie Komorniczej, do czego obliguje przepis stanowiący podstawę do wydania rozporządzenia, a ponadto Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oraz Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa.

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego: Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny: Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

Rozporządzenie
Ministra Sprawiedliwości
z dnia .....

w sprawie określenia wzoru zgłoszenia i wniosku, mając na względzie konieczność wykazania ustawowych wymagań niezbędnych do przystąpienia do egzaminów konkursowego i komorniczego

Na podstawie art. 31 i pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach i egzekucji (Dz.U. Nr .....) zarządza się, co następuje:

- § 1. Ustala się wzór wniosku kandydata do egzaminu komorniczego, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.
- § 2. Ustala się wzór zgłoszenia kandydata do egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.
- § 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31 i pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą wzorów – wniosku i zgłoszenia, mając na uwadze konieczność wykazania ustawowych wymagań niezbędnych do przystąpienia do egzaminu konkursowego oraz wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanych na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach

prawniczych (adwokaci, radcowie prawnie, notariusze), bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

Projekt określa wzory – zgłoszenia i wniosku kandydatów do dopuszczenia do egzaminów – konkursowego na aplikację komorniczą oraz komorniczego. Wzory zawarto w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia. Projekt rozporządzenia uwzględnia wymogi, jakie powinni spełniać kandydaci na egzaminy – konkursowy i komorniczy – przewidziane w ustawie. W szczególności, oprócz podstawowych danych osobowych, kandydaci będą wskazywać swoje wykształcenie, przebieg ewentualnej, dotychczasowej pracy, a w przypadku egzaminu komorniczego - fakt odbycia stosownej aplikacji. Nadto będą musieli wykazać fakt niekaralności (karnej i dyscyplinarnej), stan zdrowia, posiadanie pełni praw cywilnych i obywatelskich. Będą również zobowiązani do składania oświadczeń o tym, czy toczą się co do nich jakieś postępowania o przestępstwa lub wykroczenia ścigane z urzędu. Zgodnie z projektowanym przepisem art.. 29a pkt. 6 obsługę techniczną i administracyjną komisji egzaminacyjnych zapewnią będą rady właściwych izb komorniczych. Środki finansowe na ten cel będą przekazywane z budżetu państwa, po przedłożeniu przez rad izby komorniczej i zatwierdzeniu przez Ministra Sprawiedliwości preliminarza wydatków.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

**w sprawie komisji egzaminacyjnej oraz szczegółowego trybu i sposobu przeprowadzania
egzaminu konkursowego i komorniczego**

Na podstawie art. 31i pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji egzaminacyjnej do spraw aplikacji komorniczej przy Ministrze Sprawiedliwości oraz powoływania i odwoływania członków komisji;
- 2) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i komorniczego:
  - a) sposób działania komisji,
  - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji przez rady izb komorniczych, w tym sposób i tryb przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą.

Rozdział 1

**Tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji, powoływania i odwoływania
członków komisji oraz wysokość ich wynagrodzenia**

§ 2. Członków komisji egzaminacyjnej przy Ministrze Sprawiedliwości, zwanej dalej "komisją", powołuje Minister Sprawiedliwości w terminie do dnia 31 marca.

§ 3. 1. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do prezesów sądów apelacyjnych o wskazanie, w terminie do dnia 31 stycznia, kandydatów na członków komisji - przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości - spośród sędziów orzekających w sądach na obszarze właściwości

sądu apelacyjnego oraz sędziów w stanie spoczynku z tego samego obszaru, po wyrażeniu przez nich zgody.

2. Krajowa Rada Komornicza zgłasza swoich przedstawicieli w terminie określonym w ust. 1.

3. Minister Sprawiedliwości zwraca się do dziekanów wydziałów prawa w szkołach wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Prezesa Polskiej Akademii Nauk o wskazanie w terminie określonym w ust. 1 osób będących pracownikami naukowymi, naukowo-dydaktycznymi lub dydaktycznymi i posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych, jako kandydatów na członków komisji.

§ 4. Członkostwo w komisji wygasa w przypadku śmierci członka komisji

§ 5. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji;
- 3) niespełniania warunków, o których mowa w art. 29a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, zwanej dalej „ustawą”;
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków;
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 6) ubezwłasnowolnienia.

§ 6. Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego umyślnego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego lub w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

§ 7. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji.

§ 8. W przypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji przed upływem kadencji Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji, z zastrzeżeniem art. 29a ust. 3 ustawy.

§ 9. Członek komisji powołany na pełną kadencję może być powołany ponownie tylko raz, jednak nie na kadencję przypadającą bezpośrednio po upływie kadencji, w której po raz pierwszy zasiadał w składzie komisji.

Rozdział 2

Tryb i sposób przeprowadzenia egzaminu konkursowego

§ 10. 1. Egzamin konkursowy rozpoczyna się w tym samym dniu, o tej samej godzinie we wszystkich właściwych izbach komorniczych.

2. Miejsce przeprowadzenia egzaminu konkursowego oraz godziny rejestracji kandydatów na aplikację komorniczą, zwanych dalej "kandydatami", wyznacza komisja.

3. Członkowie komisji sprawują nadzór nad prawidłowym przebiegiem egzaminu konkursowego.

4. Przewodniczący komisji kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

5. Przewodniczący komisji podczas egzaminu konkursowego może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 11. 1. Egzamin konkursowy przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających kandydatom samodzielną pracę.

2. Przed wejściem na salę kandydat okazuje dokument zawierający zdjęcie, potwierdzający jego tożsamość.

§ 12. 1. Egzamin konkursowy trwa 4 godziny, liczone od momentu rozdania testów egzaminacyjnych wszystkim kandydatom.

2. Przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego przewodniczący komisji informuje kandydatów o:

- 1) warunkach organizacyjnych i sposobie przeprowadzenia egzaminu konkursowego;
- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie przeprowadzania egzaminu konkursowego;
- 3) zasadach dokonywania oceny udzielonych odpowiedzi;
- 4) sposobie ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego.

§ 13. 1. Prace egzaminacyjne oznacza się indywidualnym kodem.

2. Każdy kandydat otrzymuje wraz z testem wylosowaną przez siebie kopertę, na której widnieje numer kodu. Numer kodu kandydat wpisuje w prawym górnym rogu na pierwszej stronie testu. W kopercie umieszczona jest czysta kartka, na której kandydat zapisuje swoje nazwisko, umieszcza ją z powrotem w kopercie, zakleja i oddaje komisji przed rozpoczęciem rozwiązywania testu egzaminacyjnego.

3. Prace egzaminacyjne rozkodowywane są po sprawdzeniu wszystkich prac.

§ 14. 1. W trakcie egzaminu konkursowego kandydat może opuścić salę po uzyskaniu zgody przewodniczącego, pod nadzorem członka komisji wskazanego przez przewodniczącego.

2. Godzina wyjścia i powrotu na salę zostaje odnotowana na egzemplarzu testu kandydata przez członka komisji.

§ 15. 1. Przewodniczący komisji wyklucza z egzaminu konkursowego kandydata, który podczas egzaminu konkursowego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu albo posiadał urządzenia służące do przekazu lub odbioru informacji.

2. Wykluczenie zostaje odnotowane w protokole z przebiegu egzaminu konkursowego oraz na egzemplarzu testu.

Rozdział 3

Tryb i sposób przeprowadzania egzaminu komorniczego

§ 16. 1. Egzamin komorniczy rozpoczyna się w tym samym dniu o tej samej godzinie we wszystkich właściwych izbach komorniczych.

2. Miejsce przeprowadzenia egzaminu komorniczego oraz godziny rejestracji zdających egzamin komorniczy, zwanych dalej "zdającymi", wyznacza komisja.

3. Członkowie komisji sprawują nadzór nad prawidłowym przebiegiem egzaminu komorniczego.

4. Przewodniczący komisji kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

5. Przewodniczący komisji podczas egzaminu komorniczego może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 17. 1. Pisemna część egzaminu komorniczego odbywa się jednego dnia i trwa sześć

godzin.

2. Przerwa między częścią pisemną a częścią ustną egzaminu komorniczego nie może trwać krócej niż 5 dni i dłużej niż 14 dni.

§ 18. 1. Część pisemną egzaminu komorniczego przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających zdającym samodzielną pracę.

2. Przed wejściem na salę zdający okazuje dokument zawierający zdjęcie, potwierdzający jego tożsamość.

§ 19. Przed rozpoczęciem części pisemnej egzaminu komorniczego przewodniczący komisji informuje zdających o:

- 1) warunkach organizacyjnych i sposobie przeprowadzenia egzaminu komorniczego;
- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie przeprowadzania egzaminu komorniczego;
- 3) zasadach dokonywania oceny udzielonych odpowiedzi;
- 4) sposobie ogłoszenia wyników części pisemnej egzaminu komorniczego;
- 5) terminie i miejscu przeprowadzenia części ustnej egzaminu komorniczego.

§ 20. 1. Prace pisemne oznacza się indywidualnym kodem.

2. Każdy zdający otrzymuje wylosowaną przez siebie kopertę, na której widnieje numer kodu. Numer kodu zdający wpisuje w prawym górnym rogu na pierwszej stronie pracy pisemnej. W kopercie umieszczona jest czysta kartka, na której zdający zapisuje swoje nazwisko, umieszcza ją z powrotem w kopercie, zakleja i oddaje komisji przed rozpoczęciem pisemnej części egzaminu komorniczego.

3. Członkowie komisji nadzorujący część pisemną egzaminu opatrują swoimi podpisami każdą oddaną pracę pisemną.

4. Prace pisemne rozkodowywane są po sprawdzeniu wszystkich prac.

§ 21. 1. W trakcie egzaminu komorniczego zdający może opuścić salę po uzyskaniu zgody przewodniczącego, pod nadzorem członka komisji wskazanego przez przewodniczącego.

2. Godzina wyjścia i powrotu na salę zostaje odnotowana na egzemplarzu pracy pisemnej zdającego przez członka komisji.

§ 22. 1. Przewodniczący komisji wyklucza z egzaminu komorniczego zdającego, który korzystał z niedozwolonej pomocy, posługiwał się niedozwolonymi materiałami, pomagał pozostałym uczestnikom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu albo naruszył którykolwiek z zakazów wymienionych w art. 31c ust. 3 ustawy.

2. Wykluczenie zostaje odnotowane w protokole z przebiegu egzaminu komorniczego oraz na egzemplarzu pracy pisemnej.

§ 23. Przed wejściem na część ustną egzaminu komorniczego zdający okazuje dokument zawierający zdjęcie, potwierdzający jego tożsamość.

§ 24. 1. Poszczególne zestawy pytań losowane przez zdających umieszczane są w nieoznakowanych kopertach, po jednej dla zdającego i komisji.

2. Zdający po wylosowaniu zestawu przygotowuje się do odpowiedzi we wskazanym mu miejscu, maksymalnie przez 30 minut.

3. Wylosowane zestawy wracają do puli pytań nie wcześniej niż w dniu następnym.

§ 25. Skład komisji w trakcie części ustnej egzaminu komorniczego danego zdającego nie może ulegać zmianie.

§ 26. Komisja egzaminacyjna dla każdego składającego egzamin sporządza protokół egzaminu zawierający następujące dane:

- 1) datę części pisemnej egzaminu;
- 2) datę części ustnej egzaminu;
- 3) skład komisji;
- 4) imię, nazwisko i adres zdającego, datę jego urodzenia, imiona rodziców;
- 5) ogólny wynik egzaminu;
- 6) uwagi dotyczące przebiegu egzaminu;
- 7) podpisy członków komisji.

Rozdział 4

Obsługa techniczna i administracyjna komisji, przekazywanie środków na obsługę oraz rozliczanie wydatków związanych z tą obsługą

§ 27. Siedzibą komisji jest siedziba rady właściwej izby komorniczej, zwanej dalej "radą".

§ 28. W ramach obsługi administracyjnej i technicznej właściwa rada:

- 1) zapewnia obsługę administracyjną i administracyjno-biurową komisji;
- 2) przygotowuje właściwe warunki przeprowadzenia egzaminów i pracy komisji;
- 3) przygotowuje dokumentację do przeprowadzenia egzaminów;
- 4) udziela komisji pomocy w sporządzaniu dokumentacji z egzaminów;
- 5) zapewnia przechowanie dokumentów sporządzonych przez komisję.

§ 29. 1. Właściwa rada nie później niż na 35 dni przed wyznaczonym terminem egzaminów przygotowuje i przekłada Ministrowi Sprawiedliwości preliminarz wydatków związanych z obsługą administracyjną i techniczną komisji w celu zatwierdzenia.

2. Przy zatwierdzaniu preliminarza Minister Sprawiedliwości, mając na względzie zasadę racjonalności i celowości wydatków, może dokonać korekty planowanych wydatków.

§ 30. Środki na obsługę administracyjną i techniczną komisji przekazywane są radzie z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości; w wysokości i w terminach określonych w zatwierdzonym preliminarzu wydatków.

§ 31. 1. Minister Sprawiedliwości dokonuje ostatecznego rozliczenia wydatków związanych z obsługą administracyjną i techniczną komisji w terminie 2 miesięcy od dnia zakończenia każdego z egzaminów, na podstawie sprawozdania finansowego właściwej rady.

2. Wydatki ujęte w sprawozdaniu finansowym należy udokumentować odpowiednio rachunkami lub fakturami.

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. ....

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31i pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą trybu i sposobu działania komisji egzaminacyjnych oraz przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniej sprawności działania komisji egzaminacyjnych oraz zapewnienia bezstronności i jednolitego poziomu oceny wiedzy kandydatów oraz zdających.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanych na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach prawniczych (adwokaci, radcowie prawnie, notariusze), projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

Zgodnie z § 2 projektu Minister Sprawiedliwości powoływał będzie członków komisji egzaminacyjnej w terminie do 31 marca, przy czym kandydatów na członków tej komisji uprawnione podmioty zgłaszały będą do 31 stycznia. Dwumiesięczny termin między tymi datami jest niezbędny do zweryfikowania spełniania przez poszczególnych kandydatów wymogów ustawowych pozwalających im na pełnienie funkcji członka komisji, jak również ustalenia czy nie zachodzą inne przeszkody uniemożliwiające pełnienie im tego obowiązku.

Projekt reguluje przesłanki i tryb odwoływania członków komisji egzaminacyjnej, jak również wskazuje przyczynę wygaśnięcia takiego członkostwa. Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami członkostwo wygasać będzie z chwilą śmierci członka komisji. Obligatoryjne odwołanie nastąpi w razie złożenia rezygnacji, choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji, niespełniania warunków określonych w ustawie, nienależytego wykonywania lub nie wykonywania obowiązków jak również w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub ubezwłasnowolnienia.

Możliwość fakultatywnego odwołania członka komisji przysługiwać będzie Ministrowi Sprawiedliwości w sytuacji wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z popełnieniem umyślnego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego jak również w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Projekt reguluje także sytuacje związane z odwołaniem członka komisji lub wygaśnięciem członkostwa podczas trwania postępowania konkursowego.

Przewiduje się, że powołanie do składu komisji egzaminacyjnej będzie mogło nastąpić jedynie dwukrotnie, przy czym nie na dwie bezpośrednio przypadające po sobie kadencje.

Zgodnie z art. 29a ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji członkom komisji egzaminacyjnej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów podróży o noclegów. Konsekwencją tej regulacji jest określenie wysokości tego wynagrodzenia na poziomie zasadniczego miesięcznego wynagrodzenia sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej. Wynagrodzenie to odpowiada wysokością wynagrodzeniom członków komisji egzaminacyjnych przeprowadzających inne egzaminy korporacyjne.

W rozdziale 2 uregulowany szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą. Zgodnie z założeniami przyjętymi w projekcie do kompetencji komisji egzaminacyjnej należeć będzie wyznaczenie miejsca egzaminu, przy czym odbywać się od będzie wszystkich izbach komorniczych o tej samej godzinie. Datę egzaminu konkursowego, zgodnie z art. 29d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji określi Minister Sprawiedliwości w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej.

W dalszej części rozdziału 2 znajdują się przepisy regulujące wymogi miejsce, w którym odbywać się będzie egzamin, czas jego trwania, sposób oznaczania prac konkursowych oraz kwestie porządkowe związane z przebiegiem egzaminu.

Rozdział 3 projektu zawiera przepisy dotyczące trybu i sposobu przeprowadzania egzaminu komorniczego. Podobnie jak egzamin konkursowy rozpoczynał się on będzie o tej samej godzinie we wszystkich izbach komorniczych. Zgodnie z wymogami ustawowymi egzamin komorniczy składać się ma z dwóch części – pisemnej i ustnej. Proponuje się, aby jego część pisemna odbywała się jednego dnia i trwała sześć godzin. Czas ten jest wystarczający do opracowania dwóch tematów dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników. Przewiduje się, że okres między częścią pisemną i ustną egzaminu komorniczego nie może być krótszy niż pięć i nie dłuższy niż czternaście dni. W okresie tym komisja egzaminacyjna dokona sprawdzenia prac pisemnych zdających ustali i ustali, którzy ze zdających zostali dopuszczeni do części ustnej.

Przepisy regulujące przebieg części pisemnej przewidują obowiązek pouczenia przez przewodniczącego komisji zdających o warunkach przeprowadzenia egzaminu, zasadach oceniania prac, sposobie ogłaszania wyników części pisemnej jak też o miejscu i czasie części ustnej egzaminu i kwestiach porządkowych w trakcie trwania tego egzaminu.

Zgodnie z art. 31c ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji zdający podczas części pisemnej może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa. Nie może natomiast posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji. W związku z tym wymogami projekt przewiduje możliwość wykluczenia zdającego z egzaminu komorniczego w razie korzystania przez niego z niedozwolonej pomocy, posługiwanie się niedozwolonymi materiałami, zakłócania przebiegu egzaminu albo naruszenie zakazu, o którym mowa powyżej. Sankcja taka jest niezbędna dla zapewnienia prawidłowego przebiegu egzaminu komorniczego.

W projekcie znajduje się również norma wskazująca na elementy protokołu jaki komisja egzaminacyjna będzie sporządzać dla każdego zdającego.

Zgodnie z projektowanymi § 23 – 27 obsługę techniczną i administracyjną komisji egzaminacyjnych zapewnią będą rady właściwych izb komorniczych. Środki finansowe na ten cel będą przekazywane z budżetu państwa, po przedłożeniu przez rad izby komorniczej i zatwierdzeniu przez Ministra Sprawiedliwości preliminarza wydatków.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 31i pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projekt dotyczy osób fizycznych – członków komisji egzaminacyjnych jak również osób przystępujących do egzaminu konkursowego i komorniczego.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt zostanie przekazany Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej i Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesowi Krajowej Rady Notarialnej oraz podmiotom reprezentującym interesy osób zainteresowanych przystąpieniem do egzaminu konkursowego i komorniczego.

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. *Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego*

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na sektor finansów publicznych o tyle, że pociągnie za sobą konieczność wydatkowania z budżetu Państwa środków na realizację zadań związanych w wejściem w życie proponowanych regulacji odnośnie naboru na aplikację komorniczą, przeprowadzania egzaminu komorniczego oraz funkcjonowania komisji egzaminacyjnych i ich obsługi.

Szacunkowe koszty związane z powyższymi zadaniami przedstawiają się następująco:

I) Wydatki związane z przeprowadzaniem egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego – (1 + 2 + 3 + 4 + 5) – 482 096 zł.

Funkcjonowanie komisji konkursowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego oraz zespołu egzaminacyjnego, przy założeniu, że wynagrodzenie wypłaca się przez okres jednego miesiąca w roku:

1) Wynagrodzenia (A + B + C) – 371 612 zł

Przyjmując powołanie 4 komisji siedmioosobowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego:

Komisja egzaminacyjna na aplikację komorniczą – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

Komisja egzaminacyjna na egzamin komorniczy – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

2) Zwrot kosztów podróży i noclegów – 54 096 zł

Przyjmując, że egzamin na aplikację komorniczą będzie trwał 1 dzień i 1 dzień zajmie sprawdzanie prac, to wydatki będą następujące:

dieta 28 (członkowie komisji) x 22 zł dieta x 2 doby = **1 232 zł**

zwrot kosztów podróży – do 300 zł x 28 członków komisji = **8 400 zł**

zakwaterowanie – do 200 zł x 28 członków komisji x 2 doby = **11 200 zł**

RAZEM: 20 832 zł

3) Wydatki związane z wynajęciem pomieszczeń na egzamin – 40 000 zł

Przyjmując średni koszt wynajęcia sali – 5 000 zł.

5 000 zł x 4 okręgi gdzie będą przeprowadzane egzaminy x 2 egzaminy = 40 000 zł

4) Koszt powielenia testów egzaminacyjnych – 1 770 zł

Test składa się z 250 pytań (15 stron – jeden test), dla 600 kandydatów potrzebne jest 18 ryz papieru, jeden toner wystarcza na 5 ryz.

18 ryz x 15 zł + (5 tonerów x 300 zł) = 1 770 zł

Powyższe skutki finansowe dla budżetu państwa mieszczą się w części 37 – „Sprawiedliwość” w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) i winny znaleźć zabezpieczenie w projekcie ustawy budżetowej w części 37 na rok 2007.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na

funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia .....

w sprawie określenia trybu i sposobu działania zespołu egzaminacyjnego, zgłaszania propozycji pytań przez Krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych oraz przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy

Na podstawie art. 31 i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, ze zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa tryb i sposób działania zespołu egzaminacyjnego, oraz sposób zgłaszania przez Krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych propozycji pytań na egzamin konkursowy na aplikację komorniczą, zwany dalej "egzaminem konkursowym", przygotowywania pytań, ich przechowywania oraz przekazywania komisjom przeprowadzającym egzamin konkursowy na aplikację notarialną, zwanym dalej "komisjami", a także sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym powołanym do przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zwanym dalej "komisjami", pytań i tematów na egzamin komorniczy.

§ 2. 1. Siedzibą zespołu egzaminacyjnego do przygotowania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy jest Ministerstwo Sprawiedliwości.

2. Obsługę techniczną zespołu egzaminacyjnego zapewnia Departament Organizacyjny Ministerstwa Sprawiedliwości.

3. Pracami zespołu egzaminacyjnego kieruje jego przewodniczący, do którego zadań należy w szczególności:

- 1) zwoływanie posiedzeń zespołu;
- 2) kierowanie przebiegiem obrad zespołu;
- 3) wyznaczanie sekretarza zespołu spośród jego członków;

4) ustalenie zasad przechowywania zastawów pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy i nadzór nad przestrzeganiem tych zasad.

§ 3. 1. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego do przygotowania pytań na egzamin konkursowy na aplikację komorniczą, niezwłocznie po powołaniu zespołu egzaminacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości, informuje Krajową Radę Komorniczą oraz rady izb komorniczych o możliwości zgłaszania propozycji pytań na egzamin konkursowy.

2. Propozycje pytań, o których mowa w ust. 1, zgłaszane są na piśmie oraz na elektronicznym nośniku informacji, w formie pytań testowych zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Krajowa Rada Komornicza i rady izb komorniczych wskazują jednocześnie odpowiedzi prawidłowe z określeniem ich podstawy prawnej.

3. Pytania na egzamin konkursowy przygotowywane są najpóźniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu konkursowego, na posiedzeniach zespołu egzaminacyjnego.

§ 4. 1. Każdy członek zespołu egzaminacyjnego zgłasza na piśmie propozycje pytań na egzamin konkursowy podczas prac tego zespołu.

2. Członkowie zespołu egzaminacyjnego uzgadniają brzmienie pytań na egzamin konkursowy. Ostateczne brzmienie pytania ustala przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

3. Z posiedzeń zespołu egzaminacyjnego i jego ustaleń sekretarz zespołu sporządza protokół i podpisuje go wraz z przewodniczącym.

§ 5. 1. Ostateczna wersja pytań w formie testu na egzamin konkursowy, zwanego dalej "testem", wraz z zestawem prawidłowych odpowiedzi i określeniem ich podstawy prawnej, zwanych dalej "odpowiedziami", oraz protokołem, o którym mowa w § 3 ust. 2, zostają przekazane Ministrowi Sprawiedliwości. Jednocześnie podlegają zniszczeniu wszelkie materiały pomocnicze, którymi posługiwał się zespół przy ustalaniu pytań na egzamin konkursowy.

2. Opracowany zestaw pytań na egzamin konkursowy drukowany jest i przechowywany w sposób uniemożliwiający jego nieuprawnione ujawnienie, a następnie przekazywany jest do poszczególnych komisji egzaminacyjnych w ilości odpowiadającej liczbie osób dopuszczonych do egzaminu konkursowego, powiększonej o pięć egzemplarzy zestawów wraz z odpowiedziami dla każdej komisji.

§ 6. 1. Pytania na egzamin konkursowy przekazywane są do poszczególnych komisji egzaminacyjnych, w dniu wyznaczonym jako termin egzaminu konkursowego, przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego nie wcześniej niż 2 godziny, w sposób uniemożliwiający nieuprawnione ujawnienie.

2. Testy i odpowiedzi są odbierane przez przewodniczącego i jednego członka za pokwitowaniem odbioru. Przewodniczący komisji i jeden członek komisji, odbierając przesyłkę zawierającą testy i odpowiedzi, sprawdzają czy przesyłka ta nie została naruszona.

3. Z czynności opisanych w ust. 2 sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący oraz obecny członek komisji.

§ 7. Testy wraz z odpowiedziami są przechowywane w sejfie znajdującym się w siedzibie rady izby komorniczej. Dostęp do sejfu ma przewodniczący i jeden wyznaczony przez niego członek komisji.

§ 8. 1. Testy są dostarczane na salę egzaminacyjną najwcześniej na pół godziny przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego, przez osoby, o których mowa w § 7.

2. Otwarcie paczki z testami następuje w dniu i o godzinie rozpoczęcia egzaminu konkursowego w obecności osób przystępujących do egzaminu konkursowego. Z czynności tej sporządza się protokół, podpisany przez wszystkich członków komisji egzaminacyjnej obecnych podczas egzaminu konkursowego.

3. Kopertę z odpowiedziami komisja otwiera nie wcześniej niż 2 godziny po zakończeniu egzaminu konkursowego. Z czynności tej sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej.

§ 9. 1. Do przygotowania pytań i tematów na egzamin komorniczy przez zespół egzaminacyjny stosuje się odpowiednio przepisy § 2 - § 8 rozporządzenia z zastrzeżeniem pkt 2.

2. Przekazywanie zestawów pytań i tematów poszczególnym komisjom egzaminacyjnym następuje odrębnie na egzamin pisemny i egzamin ustny w dniu poprzedzającym termin rozpoczęcia każdej z części egzaminu.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

U z a s a d n i e n i e

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31i pkt. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006r. Nr. 167, poz. 1191, ze zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą trybu i sposobu działania zespołu egzaminacyjnego, zgłaszania propozycji pytań przez krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych oraz przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanych na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach prawniczych (adwokaci, radcowie prawni, notariusze), projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

Zgodnie z § 2 projektu siedzibą zespołu egzaminacyjnego ma być Ministerstwo Sprawiedliwości. Pracami zespołu ma kierować jego przewodniczący. Projekt w sposób ścisły reguluje jego kompetencje.

Pytania na egzaminy mają być przygotowywane na okres 30 dni przed jego terminem / vide § 3 /. Ostateczna wersja projektu ma być przekazywana Ministrowi Sprawiedliwości.

Pytania na egzaminy mają być przekazywane do poszczególnych komisji egzaminacyjnych w dniu rozpoczęcia egzaminu.

Testy i odpowiedzi mają być przechowywane w sejfie znajdującym się w siedzibie rady izby komorniczej / vide § 7 projektu /.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres dostarczania testów na salę egzaminacyjną oraz szczegółowo zasady otwierania koperty z odpowiedziami, jak również zasadę sporządzania protokołu z każdej czynności.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 31i pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projekt dotyczy osób fizycznych – członków komisji egzaminacyjnych jak również osób przystępujących do egzaminu konkursowego i komorniczego.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt zostanie przekazany Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej i Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesowi Krajowej Rady Notarialnej oraz podmiotom reprezentującym interesy osób zainteresowanych przystąpieniem do egzaminu konkursowego i komorniczego.

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na sektor finansów publicznych o tyle, że pociągnie za sobą konieczność wydatkowania z budżetu Państwa środków na realizację zadań związanych w wejściem w życie proponowanych regulacji odnośnie naboru na aplikację komorniczą, przeprowadzania egzaminu komorniczego oraz funkcjonowania komisji egzaminacyjnych i ich obsługi.

Szacunkowe koszty związane z powyższymi zadaniami przedstawiają się następująco:

I) Wydatki związane z przeprowadzaniem egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego – (1 + 2 + 3 + 4 + 5) – 482 096 zł.

Funkcjonowanie komisji konkursowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego oraz zespołu egzaminacyjnego, przy założeniu, że wynagrodzenie wypłaca się przez okres jednego miesiąca w roku:

1) Wynagrodzenia (A + B + C) – 371 612 zł

Przyjmując powołanie 4 komisji siedmioosobowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego:

A. Komisja egzaminacyjna na aplikację komorniczą – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

B. Komisja egzaminacyjna na egzamin komorniczy – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

2) Zwrot kosztów podróży i noclegów – 54 096 zł

Przyjmując, że egzamin na aplikację komorniczą będzie trwał 1 dzień i 1 dzień zajmie sprawdzanie prac, to wydatki będą następujące:

dieta 28 (członkowie komisji) x 22 zł dieta x 2 doby = **1 232 zł**

zwrot kosztów podróży – do 300 zł x 28 członków komisji = **8 400 zł**

zakwaterowanie – do 200 zł x 28 członków komisji x 2 doby = **11 200 zł**

RAZEM: 20 832 zł

3) Wydatki związane z wynajęciem pomieszczeń na egzamin – 40 000 zł

Przyjmując średni koszt wynajęcia sali – 5 000 zł.

5 000 zł x 4 okręgi gdzie będą przeprowadzane egzaminy x 2 egzaminy = 40 000 zł

4) Koszt powielenia testów egzaminacyjnych – 1 770 zł

Test składa się z 250 pytań (15 stron – jeden test), dla 600 kandydatów potrzebne jest 18 ryz papieru, jeden toner wystarcza na 5 ryz.

18 ryz x 15 zł + (5 tonerów x 300 zł) = 1 770 zł

Powyższe skutki finansowe dla budżetu państwa mieszczą się w części 37 – „Sprawiedliwość” w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) i winny znaleźć zabezpieczenie w projekcie ustawy budżetowej w części 37 na rok 2007.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

w sprawie określenia organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej

Na podstawie art. 31i pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167 poz. 1191, ze zm.) zarządza się, co następuje:

§1. Rozporządzenie określa organizację oraz przebieg aplikacji komorniczej.

§2. 1. Aplikant odbywa aplikację u komornika wskazanego przez radę izby komorniczej.
2. Warunki zatrudnienia aplikanta określa umowa o pracę zawarta z komornikiem.

§ 3. Aplikant jest obowiązany:

- 1) sumiennie wykonywać powierzone obowiązki i polecenia przełożonego;
- 2) uczestniczyć w zajęciach szkoleniowych;
- 3) stale podnosić poziom swojej wiedzy zawodowej.

§ 4. Zadania aplikanta i sposób ich wykonania określają osoby kierujące jego szkoleniem.

§ 5. 1. Jeżeli aplikant nie może pełnić swoich obowiązków z powodu choroby lub innej uzasadnionej przyczyny, zawiadamia o tym niezwłocznie przewodniczącego rady właściwej izby komorniczej, na którego żądanie przedstawia odpowiednie dowody i wyjaśnienia.

2. Do okresu aplikacji nie zalicza się nieobecności aplikanta trwającej łącznie dłużej niż 30 dni w każdym roku aplikacji, bez względu na przyczynę nieobecności; nie dotyczy to przysługujących aplikantom urlopów.

3. Rada izby komorniczej może wyrazić zgodę na zaliczenie do okresu aplikacji nieobecności aplikanta wynikłej ze szczególnie ważnych usprawiedliwionych przyczyn.

§ 6. Komornik, u którego aplikant odbywa aplikację, kieruje przez cały okres aplikacji szkoleniem aplikanta, zapoznaje go z czynnościami należącymi do zakresu obowiązków komornika i współdziała w tym zakresie z innymi osobami szkolącymi aplikanta.

§ 7. 1. Rada izby komorniczej ustala szczegółowy program zajęć seminaryjnych i ich formę oraz zapewnia zespół wykładowców.

2. Wykładowcami mogą być w szczególności komornicy, komornicy emerytowani, adwokaci, radcowie prawni, prokuratorzy, prokuratorzy w stanie spoczynku, sędziowie, sędziowie w stanie spoczynku, a także pracownicy naukowcy, naukowo-dydaktyczni lub dydaktyczni, zwłaszcza wydziałów prawa, szkół wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub Polskiej Akademii Nauk.

3. Rada izby komorniczej przedstawia walnemu zgromadzeniu komorników izby komorniczej projekt rocznego preliminarza wydatków przeznaczonych na organizację i prowadzenie aplikacji.

§ 8. Rady izb komorniczych mogą zawierać porozumienia w sprawie wspólnego prowadzenia szkolenia aplikantów.

§ 9. 1. Aplikant odbywa aplikację w sądzie rejonowym w wydziale cywilnym lub wykonawczym przez okres 3 miesięcy. Prezes właściwego sądu okręgowego wyznacza sąd rejonowy, w których aplikant odbywa aplikację.

2. W czasie praktyki w sądzie, o którym mowa w ust. 1, aplikant zaznajamia się z czynnościami sądu w sprawach cywilnych i egzekucyjnych, oraz wykonuje inne zadania zlecone przez sędziego. Sędzia przedstawia pisemną opinię o przebiegu praktyki aplikanta.

§ 10. Na podstawie opinii osób szkolących aplikanta oraz własnych spostrzeżeń komornik kierujący szkoleniem aplikanta sporządza przed egzaminem komorniczym opinię o aplikancie. Opinię tę dołącza się do akt osobowych aplikanta, prowadzonych przez radę izby komorniczej.

§ 11. Zajęcia seminaryjne dla aplikantów pierwszego roku rozpoczynają się w pierwszy poniedziałek po dniu 1 listopada, a dla drugiego roku dnia 1 października. Zajęcia trwają do dnia 30 czerwca, z tym że dla aplikantów drugiego roku do dnia 30 kwietnia. Odbywają się one co najmniej raz w tygodniu w wymiarze od sześciu do ośmiu jednostek lekcyjnych. Jeżeli usprawni to przebieg szkolenia, zajęcia seminaryjne mogą odbywać się w innym cyklu, lecz nie mniej niż 4 dni w miesiącu.

§ 12. Przedmiotem zajęć seminaryjnych jest:

- 1) prawo cywilne materialne i postępowanie cywilne;
- 2) prawo gospodarcze i prawo spółek prawa handlowego;
- 3) prawo pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 4) prawo rodzinne i opiekuńcze;
- 5) prawo administracyjne i postępowanie administracyjne;
- 6) prawo finansowe;
- 7) prawo europejskie, prywatne międzynarodowe;
- 8) prawo konstytucyjne;
- 9) prawo ustroju sądów, samorządu komorniczego i innych organów ochrony prawnej;
- 10) prawo o komornikach sądowych i egzekucji oraz etyka zawodowa.

§ 13. Rada izby komorniczej może dla sprawdzenia stopnia opanowania przez aplikantów komorniczych dziedzin prawa, z których prowadzone jest szkolenie, przeprowadzać kolokwia i sprawdziany.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31i pkt. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006r. Nr. 167, poz. 1191, ze zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został

upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą organizację oraz przebieg aplikacji komorniczej.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanych na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach prawniczych (adwokaci, radcowie prawni, notariusze), projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

Zgodnie z § 2 projektu aplikant komorniczy ma odbywać aplikację u komornika wskazanego przez radę izby komorniczej. Warunki zatrudnienia aplikanta określa umowa o pracę zawarta z komornikiem.

W § 3 projektu określone są ogólne obowiązki związane z wykonywaniem jego zadań. Zadania aplikanta i sposób ich wykonania określają osoby kierujące jego szkoleniem / vide § 4 /.

Szczegółowy program zajęć seminaryjnych oraz ich formę jak również zapewnienie zespołu wykładowców jest to zadanie, które ma pełnić właściwa rada izby komorniczej / vide § 7 projektu /.

W myśl § 9 aplikant ma obowiązek odbycia aplikacji w sądzie rejonowym w wydziale cywilnym lub wykonawczym przez okres 3 miesięcy / vide § 9 /. Praktyka tego typu ma za zadanie zaznajomienia się z czynnościami sądu w sprawach cywilnych i egzekucyjnych oraz wykonywanie innych zadań zleconych przez sędziego.

W § 11 określono termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć seminaryjnych.

Przedmiot zajęć seminaryjnych jest omówiony szczegółowo w § 12 tego aktu prawnego.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

**w sprawie wysokości wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej i zespołu
egzaminacyjnego, należnego za udział w ich pracach oraz okresy za które wynagrodzenie
przysługuje**

Na podstawie art. 31i pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego, należnego za udział w ich pracach oraz okresy za które wynagrodzenie przysługuje.

§2. Przewodniczący, członkowie komisji oraz członkowie zespołu egzaminacyjnego którzy nie są pracownikami administracji rządowej, otrzymują z tytułu każdorazowego przeprowadzenia egzaminu konkursowego oraz egzaminu komorniczego wynagrodzenie w wymiarze odpowiadającym miesięcznemu wynagrodzeniu zasadniczemu sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej.

§ 3. Wynagrodzenie o którym mowa w § 2 jest przyznawane za okres faktycznego pełnienia funkcji przewodniczącego, członka komisji oraz członka zespołu egzaminacyjnego.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

U z a s a d n i e n i e

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31i pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167,

poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą wysokości wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego, należnego za udział w ich pracach oraz okresów za które wynagrodzenie przysługuje.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanych na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach prawniczych (adwokaci, radcowie prawnie, notariusze), projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

Zgodnie z art. 29a ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji członkom komisji egzaminacyjnej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów podróży i noclegów. Konsekwencją tej regulacji jest określenie wysokości tego wynagrodzenia na poziomie zasadniczego miesięcznego wynagrodzenia sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej. Wynagrodzenie to odpowiada wysokością wynagrodzeniom członków komisji egzaminacyjnych przeprowadzających inne egzaminy korporacyjne.

W myśl § 3 projektowanego rozporządzenia wynagrodzenia jest przyznawane za okres faktycznego pełnienia funkcji przewodniczącego, członka komisji oraz członka zespołu egzaminacyjnego.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 31i pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projekt dotyczy osób fizycznych – członków komisji egzaminacyjnych jak również osób przystępujących do egzaminu konkursowego i komorniczego.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt zostanie przekazany Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej i Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesowi Krajowej Rady Notarialnej oraz podmiotom reprezentującym interesy osób zainteresowanych przystąpieniem do egzaminu konkursowego i komorniczego.

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na sektor finansów publicznych o tyle, że pociągnie za sobą konieczność wydatkowania z budżetu Państwa środków na realizację zadań związanych w wejściem w życie proponowanych regulacji odnośnie naboru na aplikację komorniczą, przeprowadzania egzaminu komorniczego oraz funkcjonowania komisji egzaminacyjnych i ich obsługi.

Szacunkowe koszty związane z powyższymi zadaniami przedstawiają się następująco:

I) Wydatki związane z przeprowadzaniem egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego – (1 + 2 + 3 + 4 + 5) – 482 096 zł.

Funkcjonowanie komisji konkursowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego oraz zespołu egzaminacyjnego, przy założeniu, że wynagrodzenie wypłaca się przez okres jednego miesiąca w roku:

1) Wynagrodzenia (A + B + C) – 371 612 zł

Przyjmując powołanie 4 komisji siedmioosobowych do przeprowadzenia egzaminu na aplikację komorniczą i egzaminu komorniczego:

Komisja egzaminacyjna na aplikację komorniczą – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

Komisja egzaminacyjna na egzamin komorniczy – 170 576 zł

7 członków x 6 092 zł (wynagrodzenie zasadnicze sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej) x 4 komisje = 170 576 zł,

2) Zwrot kosztów podróży i noclegów – 54 096 zł

Przyjmując, że egzamin na aplikację komorniczą będzie trwał 1 dzień i 1 dzień zajmie sprawdzanie prac, to wydatki będą następujące:

dieta 28 (członkowie komisji) x 22 zł dieta x 2 doby = **1 232 zł**

zwrot kosztów podróży – do 300 zł x 28 członków komisji = **8 400 zł**

zakwaterowanie – do 200 zł x 28 członków komisji x 2 doby = **11 200 zł**

RAZEM: 20 832 zł

3) Wydatki związane z wynajęciem pomieszczeń na egzamin – 40 000 zł

Przyjmując średni koszt wynajęcia sali – 5 000 zł.

5 000 zł x 4 okręgi gdzie będą przeprowadzane egzaminy x 2 egzaminy = 40 000 zł

4) Koszt powielenia testów egzaminacyjnych – 1 770 zł

Test składa się z 250 pytań (15 stron – jeden test), dla 600 kandydatów potrzebne jest 18 ryz papieru, jeden toner wystarcza na 5 ryz.

18 ryz x 15 zł + (5 tonerów x 300 zł) = 1 770 zł

Powyższe skutki finansowe dla budżetu państwa mieszczą się w części 37 – „Sprawiedliwość” w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) i winny znaleźć zabezpieczenie w projekcie ustawy budżetowej w części 37 na rok 2007.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia .....

w sprawie zakresu sprawozdania z działalności komornika

Na podstawie art. 66 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm. ¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W sprawozdaniu rocznym z prowadzonej działalności komornik zamieszcza następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz datę powołania na stanowisko komornika sądowego;
- 2) sąd rejonowy, przy którym działa;
- 3) siedzibę i adres kancelarii komorniczej;
- 4) imiona i nazwiska asesorów oraz aplikantów komorniczych ze wskazaniem okresów ich zatrudnienia;
- 5) liczbę innych osób zatrudnionych w kancelarii komorniczej ze wskazaniem podstaw ich zatrudnienia;
- 6) zakład ubezpieczeń, z którym zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą być wyrządzone w związku z jego działalnością lub działaniem jego pracowników w związku z postępowaniem egzekucyjnym, wysokość sum ubezpieczenia i okresy obowiązywania tych umów;
- 7) okresy działalności zastępcy komornika ze wskazaniem przyczyn jego wyznaczenia i osoby zastępcy;
- 8) dni i godziny przyjmowania interesantów.

§ 2. W przypadku wzrostu pozostałości spraw do załatwienia na okres następny, ogółem i w poszczególnych kategoriach spraw, komornik obowiązany jest wskazać w sprawozdaniu rocznym przyczyny tego wzrostu i okoliczności mające wpływ na sprawność i skuteczność egzekucji. Może ponadto zamieścić inne spostrzeżenia i uwagi dotyczące realizacji ustawowych zadań komornika.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

_____

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, z 2001 r. Nr 98, poz. 1069 i 1070 i Nr 130, poz. 1452, z 2003 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2067 i Nr 236, poz. 2356 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1538.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zakresu sprawozdania z działalności komornika przygotowany został w oparciu o podstawę prawną z art. 66 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm.).

Z wymienionego przepisu wynika, że projektowane rozporządzenie powinno zawierać rozwiązania stwarzające odpowiednie warunki do oceny stanu egzekucji w obszarze właściwości sądu apelacyjnego, w szczególności pod kątem sprawności i skuteczności egzekucji oraz występujących tendencji w zakresie ruchu spraw egzekucyjnych.

Projektowane rozporządzenie zakłada odstępienie od rozwiązań przyjętych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z działalności komornika, polegających na prezentowaniu w sprawozdaniu rocznym danych obrazujących ruch spraw egzekucyjnych. Odstąpienie to uzasadnione jest zamiarem odejścia od sytuacji dublowania się statystyk dotyczących ruchu spraw egzekucyjnych. Obowiązujące rozporządzenie obliguje bowiem komorników do wykazywania w sprawozdaniu rocznym danych ujmowanych również w sprawozdawczości resortowej, a mianowicie w sprawozdaniu z czynności komornika MS – Kom23, zawierającym szczegółową prezentację danych dotyczących ruchu spraw egzekucyjnych. W okresie prac nad rozporządzeniem z dnia 26 lutego 2003 r. sprawozdanie MS – Kom23 nie zawierało pewnych ujęć statystycznych istotnych dla oceny stanu egzekucji. Luka ta została wypełniona rozwiązaniami przyjętymi w rozporządzeniu. Od 2003 r. sprawozdanie MS – Kom23 podlegało i nadal podlega przeobrażeniom w kierunku wprowadzenia ujęć statystycznych sprzyjających ocenie stanu egzekucji. Wobec tego uznać należy, że wspomniane dublowanie się statystyk stanowi dla komorników jedynie zbędne obciążenie i tym samym nie sprzyja realizacji postulatu usprawnienia

stanu egzekucji.

Proponowany przepis § 1 wymienia enumeratywnie dane nie mające charakteru danych liczbowych dotyczących ruchu spraw egzekucyjnych. Dane te wraz z danymi liczbowymi wykazywanymi w sprawozdaniu MS – Kom23 posłużą prezesowi sądu apelacyjnego do oceny stanu egzekucji w powierzony mu apelacji. Dane dotyczące zatrudnienia aplikantów i asesorów komorniczych (§ 1 pkt 4 i 5), przewidziane także w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, winny ułatwić prezesom sądów apelacyjnych podejmowanie decyzji w ramach przysługującego im uprawnienia do zobowiązania komornika do zatrudnienia aplikanta lub asesora komorniczego. Uprawnienie to wiąże się nie tylko z koniecznością przygotowania przyszłych kadr komorniczych, co z kolei ma związek z postulatem zwiększenia liczby komorników sądowych, lecz stanowi także instrument pośredniego oddziaływania na sprawność i skuteczność egzekucji. Wskutek ostatnio wprowadzonych zmian w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji poszerzeniu uległy bowiem uprawnienia asesorów komorniczych w zakresie prowadzenia egzekucji i wykonywania czynności egzekucyjnych.

Proponowany § 2 zawiera, tak jak w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu, część opisową sprawozdania, z tym, że w określonym w tym przepisie zakresie ma ona charakter obligatoryjny.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 66 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 z późn. zm.).

2. Podmioty, na które wpływa rozporządzenie:

Rozporządzenie adresowane jest do komorników sądowych i prezesów sądów apelacyjnych.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt rozporządzenia zostanie przedstawiony Krajowej Radzie Komorniczej, do czego obliguje przepis stanowiący podstawę do wydania rozporządzenia, a ponadto Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oraz Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa.

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego: Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny: Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. Nr 169, poz. 1414).

Rozporządzenie
Ministra Sprawiedliwości
z dnia .....

**w sprawie określenia trybu postępowania dyscyplinarnego wobec komorników oraz
asesorów i aplikantów komorniczych, mając na względzie konieczność zapewnienia
obiektywizmu i bezstronności orzekania oraz szybkości i sprawności postępowania**

Na podstawie art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1996 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 oraz Nr ..... poz. ....) zarządza się co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§1. 1. Rozporządzenie reguluje tryb postępowania dyscyplinarnego w stosunku do komorników sądowych, asesorów i aplikantów komorniczych.

2. Postępowanie dyscyplinarne w sprawach o przewinienia dyscyplinarne komorników i asesorów oraz aplikantów komorniczych prowadzi się na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji i niniejszego rozporządzenia .

3. Przepisy rozporządzenia dotyczące komorników sądowych stosuje się odpowiednio do asesorów i aplikantów komorniczych.

4. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

§2. 1. Do orzekania w pierwszej instancji, w sprawach dyscyplinarnych komorników, powołana jest Komisja Dyscyplinarna, orzekająca w składzie trzyosobowym

2. W drugiej instancji w sprawach odwołań od orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej orzeka sąd okręgowy – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych właściwy dla siedziby Komisji Dyscyplinarnej.

3. Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu okręgowego wydanego w wyniku rozpoznania odwołania od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej nie przysługuje kasacja.

§3. Obsługę Komisji Dyscyplinarnej zapewnia Biuro Krajowej Rady Komorniczej.

§4. 1. Nadzór nad działalnością Komisji Dyscyplinarnej sprawuje osobiście lub przez delegowanego przez siebie członka Prezes Krajowej Rady Komorniczej, w sposób określony w regulaminie działania Rady.

2. Nadzór nie może wkraczać w dziedzinę orzecznictwa.

§5. Minister Sprawiedliwości, Prezes Krajowej Rady Komorniczej i osoby nich upoważnione mogą zasięgać informacji o przebiegu i wyniku postępowania dyscyplinarnego, a także przeglądać akta sprawy, a po prawomocnym zakończeniu postępowania – żądać nadesłania akt.

Rozdział 2

Skład, tryb powoływania i właściwość Komisji Dyscyplinarnej

§6. 1. Komisja Dyscyplinarna działa na podstawie ustawy oraz niniejszego rozporządzenia.

§ 7. 1. Krajowa Rada Komornicza powołuje Komisję Dyscyplinarną na 4 lata spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie dwóch komorników przez radę każdej izby komorniczej.

2. Krajowa Rada Komornicza wybierając skład Komisji Dyscyplinarnej wyznacza również jej Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego.

3. Krajowa Rada Komornicza odwołuje Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego na pisemny wniosek co najmniej połowy składu Komisji Dyscyplinarnej lub połowy członków Krajowej Rady Komorniczej.

4. Komisja Dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne w składzie 3 osobowym wyznaczanym przez Przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej.

§8. W razie ponownego rozpatrywania sprawy, do składu kompletu orzekającego nie mogą być wyznaczeni członkowie komisji, którzy poprzednio brali udział w wydawaniu orzeczenia.

§ 9. 1. Krajowa Rada Komornicza odwołuje członka Komisji Dyscyplinarnej przed upływem kadencji, jeżeli:

- 1) zrzekł się swej funkcji;
- 2) zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne lub została prawomocnie orzeczona kara dyscyplinarna;

- 3) utracił prawo wykonywania zawodu komornika;
- 4) został zawieszony w czynnościach.

2. Komornik przestaje być członkiem Komisji Dyscyplinarnej z chwilą odwołania go przez Ministra Sprawiedliwości.

3. W trakcie trwania kadencji skład komisji dyscyplinarnej może być uzupełniony o nowego członka z tym, że jego mandat wygasa po upływie czterech lat od momentu powołania.

§ 10. Po upływie kadencji, członkowie Komisji Dyscyplinarnej pełnią swą funkcję do chwili zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego.

§ 11.1. Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej:

- 1) reprezentuje Komisję Dyscyplinarną, oraz
- 2) kieruje pracami Komisji Dyscyplinarnej w szczególności :
  - a) zaznajamia się z każdym pismem wpływającym do Komisji i nadaje mu właściwy bieg,
  - b) wyznacza skład orzekający oraz jego przewodniczącego,
  - c) wyznacza terminy posiedzeń,
  - d) zarządza doręczenie wezwań, zawiadomień i innych pism,
  - e) przedstawia akta sprawy sądowi w postępowaniu odwoławczym,
  - f) wykonuje inne niezbędne czynności nie zastrzeżone dla Komisji Dyscyplinarnej.

2. W razie przemijającej przeszkody w pełnieniu obowiązków przez Przewodniczącego, obowiązki Przewodniczącego wykonuje Wiceprzewodniczący.

Rozdział 3

Strony postępowania dyscyplinarnego

§ 12. Stronami postępowania dyscyplinarnego są wnioskodawca określony w art. 74 ustawy i obwiniony – komornik, asesor lub aplikant komorniczy, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

§ 13.1. Obwiniony może korzystać z pomocy obrońcy, którym może być adwokat lub komornik z zastrzeżeniem, że nie może to być członek Komisji Dyscyplinarnej.

2. Obwiniony może ustanowić najwyżej dwóch obrońców.

§14.1 W razie śmierci obwinionego jego małżonek, krewny w linii prostej, brat, siostra może ustanowić obrońcę.

2. W razie gdy obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, Komisja Dyscyplinarna Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej wyznaczy mu obrońcę z urzędu, gdy:

- a) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego,
- b) postępowanie toczy się po śmierci obwinionego.

3. Komisja Dyscyplinarna może wyznaczyć obwinionemu obrońcę z urzędu także w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach – na wniosek obwinionego lub z urzędu.

4. Komornik wyznaczony do pełnienia czynności obrońcy z urzędu może odmówić podjęcia się obrony tylko z ważnych powodów.

5. Obrońca jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym się dowie w toku wykonywania swoich czynności.

§ 15. Strony, pełnomocnik wnioskodawcy i obrońcy obwinionego w każdym stadium postępowania mają prawo przeglądać akta, dokonywać wypisów i notatek oraz zgłaszać wnioski dowodowe.

Rozdział 4

Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

§16. Postępowanie dyscyplinarne może być wszczęte przez Komisję Dyscyplinarną na wniosek uprawnionego wnioskodawcy, przy czym, wniosek złożony przez Ministra Sprawiedliwości wszczyna postępowanie dyscyplinarne.

§17. 1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie – wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy – wizytatorzy, (art. 74 ustawy).

2. Wniosek o wszczęcie postępowania powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i oznaczenie obwinionego komornika ze wskazaniem rewiru i adresu jego kancelarii;
- 2) określenie zarzuczonego przewinienia dyscyplinarnego, ze wskazaniem czasu, miejsca i sposobu jego popełnienia;
- 3) wskazanie naruszonych przepisów prawa;
- 4) uzasadnienie zawierające zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i istotnych okoliczności dotyczących czynu i osoby komornika;
- 5) odpis uchwały rady izby komorniczej o zgłoszeniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, gdy wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego składa rada izby;
- 6) odpis uchwały KRK o zgłoszeniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, gdy wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego składa Krajowa Rada Komornicza.

Rozdział 5

Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

§18. 1. Jeżeli z powodu braków formalnych nie można wnioskowi nadać prawidłowego biegu, Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 14 dni pod rygorem zwrotu wniosku. Po bezskutecznym upływie terminu Przewodniczący zwraca wniosek.

2. Po rozpatrzeniu prawidłowo sporządzonego wniosku dyscyplinarnego, Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej, na posiedzeniu niejawnym, podejmuje postanowienie:

- 1) o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko komornikowi, wskazując zarzucany czyn i wyznaczając skład Komisji;
- 2) o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

3. Postanowienie wraz z uzasadnieniem doręcza się stronom oraz ich obrońcom i pełnomocnikom.

W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, obwinionemu i jego obrońcy doręcza się ponadto:

- 1) odpis wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;

- 2) pouczenie o prawie zgłoszenia odpowiedzi na wniosek w terminie tygodniowym;
- 3) odpis regulaminu postępowania dyscyplinarnego.

§ 19. Komisja Dyscyplinarna może uwzględnić zażalenie wnioskodawcę na odmowę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego bez przedstawiania sprawy sądowi okręgowemu – sądowi pracy i ubezpieczeń społecznych.

§20. O wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, co do przewinienia zawierającego znamiona przestępstwa lub wykroczenia ściganego z urzędu Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej zawiadamia niezwłocznie prokuratora, również wtedy, gdy znamiona przestępstwa lub wykroczenia ściganego z urzędu ujawnią się w toku postępowania dyscyplinarnego.

Rozdział 6

Zawieszenie komornika w czynnościach

§ 21.1. Komisja Dyscyplinarna może zawiesić w czynnościach komornika, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne (art. 78 ust. 1 ustawy).

2. Minister Sprawiedliwości składając wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego może zawiesić komornika w czynnościach (art. 74 ust. 3 ustawy)

3. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach komornika przysługuje zażalenie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 78 ust. 2 ustawy_) w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie siedmiu dni od doręczenia postanowienia (art. 74 ust. 4 ustawy)

5. Wniesienie zażalenia nie uchyla zawieszenia (art. 78 ust. 3 i art. 74 ust. 4 zdanie 2).

6. Zawieszenie w czynnościach ustaje z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że:

- 1) Komisja Dyscyplinarna wcześniej je uchyliła;
- 2) prawomocnie orzeczona została kara wydalenia ze służby komorniczej (art. 78 ust. 4 ustawy).

7. W czasie zawieszenia w czynnościach komornika zawiesza się z mocy prawa wszelkie funkcje pełnione przez niego w samorządzie komorniczym (art. 78 ust. 5 ustawy).

Rozdział 7

Rozprawa

§ 22. Komisja Dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne na posiedzeniu.

§ 23.1. Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej wyznaczając posiedzenie:

- 1) zawiadamia o terminie posiedzenia wnioskodawcę, jego pełnomocnika i obrońcę obwinionego;
- 2) wzywa na posiedzenie obwinionego, świadków i biegłych;
- 3) zarządza dołączenie niezbędnych dokumentów;
- 4) zarządza również przedstawienie innych dowodów wskazanych we wniosku, w tym w miarę potrzeby również zgłoszonych przez strony przed rozpoczęciem rozprawy kierując się tym, aby rozstrzygnięcie sprawy mogło nastąpić na pierwszej rozprawie.

2. W wezwaniu i zawiadomieniu o rozprawie skierowanym do stron wymienia się wyznaczony skład komisji dyscyplinarnej.

3. Wezwanie skierowane do obwinionego powinno zawierać pouczenie, że nieusprawiedliwione niestawiennictwo nie stanowi przeszkody w rozpoznaniu sprawy.

4. Zawiadomienia i wezwania powinny być doręczone co najmniej na 14 dni przed terminem posiedzenia. W razie niedochowania tego terminu, na żądanie obwinionego lub jego obrońcy rozprawę odracza się.

§ 24. 1. Do wyłączenia członków Komisji Dyscyplinarnej od orzekania w danej sprawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące wyłączenia sędziego.

2. O wyłączeniu orzeka Komisja Dyscyplinarna w składzie 3 osobowym z wyłączeniem osoby, której wniosek dotyczy.

§ 25.1. Z przebiegu posiedzenia i ogłoszenia orzeczenia sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- 1) sygnaturę akt, datę i miejsce rozprawy;

- 2) oznaczenie składu Komisji;
- 3) wymienienie obecnych, a ponadto:
  - a) dosłowne wyjaśnienia obwinionego, zeznania świadków, opinie biegłych, oświadczenia stron ich obrońców i pełnomocników wnioskodawcy,
  - b) inne istotne okoliczności.

2. Protokół powinien być sporządzony na rozprawie i podpisany przez przewodniczącego i protokolanta.

§26.1. Postępowania dyscyplinarne toczy się z wyłączeniem jawności. Na rozprawie, posiedzeniu mogą być obecni komornicy.

2. Protokolantem może być komornik lub asesor komorniczy wyznaczony przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

§ 27.1 Przewodniczący składu orzekającego kieruje posiedzeniem i czuwa nad jego prawidłowym przebiegiem, w szczególności otwiera posiedzenie, kieruje jego przebiegiem, udziela głosu stronom i zamyka rozprawę.

2. Po otwarciu posiedzenia, przewodniczący sprawdza obecność osób wezwanych i zawiadomionych.

3. W razie usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy posiedzenie odracza się.

4. Przewodniczący udziela głosu wnioskodawcy, który odczytuje wniosek.

5. Przewodniczący wzywa obwinionego do oświadczenia, czy przyznaje się do winy oraz do złożenia wyjaśnień w sprawie.

6. Jeżeli obwiniony nie kwestionuje zarzuczonego mu czynu i przyznaje się do winy, za zgodą obwinionego, jego obrońcy i wnioskodawcy można nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub ograniczyć postępowanie dowodowe do odczytania dokumentów.

§ 28.1. Przewodniczący zarządza postępowanie dowodowe, w toku którego przesłuchuje świadków, biegłych, odczytuje dokumenty i przeprowadza inne dowody.

2. Strony i obrońcy mogą składać wszelkie wnioski dowodowe zmierzające do wyjaśnienia sprawy.

3. Komisja może odmówić przeprowadzenia tylko takiego dowodu, który został powołany na stwierdzenie okoliczności uznanej przez Komisję za prawdziwą.

4. Przed przesłuchaniem świadka przewodniczący uprzedza go o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.
5. Przewodniczący wzywa świadka, aby powiedział co mu jest wiadome w sprawie, a następnie przewodniczący i członkowie Komisji zadają mu pytania zmierzające do wyjaśnienia okoliczności sprawy.
6. Wnioskodawca, obwiniony i jego obrońca mają prawo zadawać pytania świadkom i biegłym oraz składać oświadczenia co do każdego dowodu.
7. Komisja może zobowiązać strony do przedstawienia odpowiednich dowodów z dokumentów lub innych dowodów potwierdzających okoliczności objęte postępowaniem (lub istotne dla sprawy).

§29. 1. Świadców, biegłych mogą być przesłuchani w trybie pomocy prawnej przez właściwy dla ich miejsca zamieszkania lub przez wyznaczonego ze składu członka Komisji, jeżeli nie mogą oni stawić się na rozprawie z powodu zbyt trudnej do usunięcia lub nie dającej się usunąć przeszkody, albo na ich pisemny wniosek złożony przed rozprawą – jeśli zamieszkują w znacznej odległości od siedziby komisji dyscyplinarnej.

2. Jeżeli świadek lub biegły nie stawił się na rozprawę bez usprawiedliwienia, albo bezpodstawnie odmawia składania zeznań, udzielania odpowiedzi na pytania, składania opinii Komisja Dyscyplinarna może zwrócić się do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej o jej przesłuchanie w charakterze świadka lub biegłego na okoliczności wskazane przez komisję dyscyplinarną – przy odpowiednim zastosowaniu przepisów kpk o przesłuchaniu świadków i biegłych. O terminie przesłuchania sąd rejonowy zawiadamia strony, a protokół przesłuchania przesyła komisji dyscyplinarnej.

3. Strony mają prawo brać udział w czynnościach wskazanych w ustępach poprzednich.

§30.1. Skład orzekający Komisji Dyscyplinarnej uprawniony jest do występowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego, o nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub złożenia przyrzeczenia – świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia – od których służą środki odwoławcze na zasadach przewidzianych według zasad przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego.

2. Skład orzekający komisji dyscyplinarnej – składa do właściwego dla miejsca zamieszkania świadka sądu rejonowego – wniosek o przymusowe sprowadzenie świadka.

3. Skład orzekający komisji dyscyplinarnej może wzywać i przesłuchiwać świadków oraz biegłych, przeprowadzać dowody z dokumentów jak też inne dowody z zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania karnego.

§ 31.1. Komisja powinna dążyć do tego, aby sprawa mogła być rozpoznana na jednym posiedzeniu.

2. W celu sprowadzenia świadka, biegłego albo przeprowadzenia innego dowodu, lub z innych ważnych powodów można zarządzić przerwę w posiedzeniu na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

3. Jeżeli przerwa trwała dłużej lub skład Komisji uległ zmianie, posiedzenie prowadzi się od początku chyba, że obwiniony i jego obrońca oraz wnioskodawca wyrażą zgodę na prowadzenie posiedzenia w dalszym ciągu.

§32.1 Komisja dyscyplinarna odracza rozprawę w razie niestawiennictwa strony, której wezwanie nie zostało prawidłowo doręczone, w razie usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego, jak również niestawienia obwinionego lub jego obrońcy, których obecność uznano za konieczną.

2. Komisja dyscyplinarna może odroczyć rozprawę w razie niestawiennictwa świadka lub biegłego albo z innej ważnej przyczyny.

§ 33. Po zakończeniu postępowania dowodowego, przewodniczący udziela głosu wnioskodawcy, obrońcy i obwinionemu.

Rozdział 8

Orzeczenie

§ 34. Po wysłuchaniu głosów stron, przewodniczący zamyka posiedzenie, a Komisja na niejawnym naradzie, na której może być obecny tylko protokolant, ocenia wyniki rozprawy i głosuje nad orzeczeniem osobno co do winy i osobno co do wymiaru kary. Przewodniczący oddaje głos jako ostatni.

§ 35. 1. Skład orzekający komisji dyscyplinarnej orzeka na podstawie materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy.

2. Komisja dyscyplinarna wymierza karę, biorąc pod uwagę stopień winy, szkodliwość społeczną czynu i jego skutki oraz zachowanie się obwinionego przed popełnienia przewinienia i po jego popełnieniu.

§36. W zakresie orzekania członkowie składu orzekającego są niezawisli i podlegają tylko ustawom. Orzekają na podstawie swego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, z uwzględnieniem okoliczności zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 37. Orzeczenie zapada zwykłą większością głosów.

§ 38. Komisja może:

- 1) uznać obwinionego za winnego i wymierzyć mu karę dyscyplinarną;
- 2) uniewinnić obwinionego;
- 3) umorzyć postępowanie.

§39. 1.W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień wymierza się karę za poszczególne przewinienia a następnie wymierza karę łączną za wszystkie czyny.

2.Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w przypadku orzeczenia kar upomnienia i nagany wymierza się karę łączną nagany;
- 2) karę upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną;
- 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekroczyć sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;
- 4) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i kary wydalenia ze służby komorniczej lub wydalenia z aplikacji wymierza się karę łączną wydalenia ze służby w stosunku do aplikantów wydalenia z aplikacji.

3. Zasady przewidziane w ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia łącznego.

§ 40.1. Niezwłocznie po naradzie i głosowaniu Komisja sporządza orzeczenie dyscyplinarne na piśmie, które powinno zawierać:

- 1) oznaczenie Komisji i jej skład;
- 2) sygnaturę sprawy i datę wydania orzeczenia;

- 3) imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia obwinionego oraz jego stanowisko;
- 4) określenie przewinienia dyscyplinarnego przez podanie daty, miejsca i sposobu jego popełnienia, ze wskazaniem naruszonych przepisów prawa;
- 5) wymierzoną karę;
- 6) orzeczenie o kosztach postępowania;
- 7) podpisy przewodniczącego i członków Komisji.

2. Członek Komisji zgłaszający zdanie odrębne może je zaznaczyć przy swoim podpisie.

§ 41. 1. Bezpośrednio po naradzie i sporządzeniu orzeczenia, przewodniczący ogłasza je i podaje ustnie najważniejsze motywy rozstrzygnięcia.

2. W sprawach zawitych Komisja może odroczyć ogłoszenie orzeczenia na 7 dni.

3. Przewodniczący informuje o terminie złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i terminie złożenia odwołania.

§ 42. Uzasadnienie sporządza się w ciągu 30 dni na żądanie wnioskodawcy, obwinionego lub jego obrońcy zgłoszone w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

§ 43. 1. Uzasadnienie powinno zawierać dokładne określenia przewinienia dyscyplinarnego przez podanie, daty, miejsca i sposobu jego popełnienia, wskazanie faktów, które Komisja uznała za udowodnione, wskazanie dowodów, którym Komisja dała wiarę, wyjaśnienie dlaczego Komisja nie dała wiary dowodom przeciwnym, uzasadnienie podstawy prawnej orzeczenia przez wskazanie naruszonych przepisów prawa oraz wymienienie okoliczności, które Komisja miała na uwadze przy wymiarze kary ze wskazaniem okoliczności obciążających i przemawiających na korzyść obwinionego.

2. Uzasadnienie podpisuje przewodniczący składu orzekającego.

3. Orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronie, która zażądała jego uzasadnienia, wnioskodawcy, Krajowej Radzie Komorniczej i radzie właściwej izby komorniczej.

Rozdział 9

Środki odwoławcze

§44. 1.Od orzeczeń kończących postępowanie wydanych w pierwszej instancji przez Komisję Dyscyplinarną stronom przysługuje odwołanie do sądu okręgowego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

2.Odwołanie wraz z odpisami dla pozostałych stron wnosi się za pośrednictwem Komisji Dyscyplinarnej.

3.Cofnięcie odwołania przed wiąże Komisję Dyscyplinarną. Odwołania wniesionego na korzyść obwinionego nie można cofnąć bez jego zgody.

4. Odwołanie winno odpowiadać warunkom przewidzianym dla wniosku a ponadto zawierać określenie skarżonego orzeczenia, zwięzłe przedstawienie zarzutów, dotyczących tego orzeczenia, w miarę potrzeby również wskazywać nowe fakty lub dowody, z podaniem uzasadnienia, dlaczego nie powołano ich przed Komisją Dyscyplinarną a także określać, czy odwołujący się wnosi o zmianę, czy o uchylenie orzeczenia w całości lub w części ze wskazaniem zakresu tej zmiany czy uchylenia.

5.Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej przyjmuje odwołanie celem nadania mu właściwego biegu albo na posiedzeniu odmawia przyjęcia odwołania jeżeli zostało wniesione po upływie terminu lub przez osobą nieuprawnioną albo też jest niedopuszczalne z mocy ustawy.

6. Jeżeli odwołanie odpowiada warunkom formalnym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komisji Dyscyplinarnej zarządza doręczenie odpisu odwołania pozostałym stronom a po zwrocie dowodów doręczenia, akta sprawy niezwłocznie przedstawia wraz z odwołaniem sądowi okręgowemu – sądowi pracy ubezpieczeń społecznych.

Rozdział 10

Postępowanie wykonawcze

§ 45. 1. W razie prawomocnego uniewinnienia obwinionego rada właściwej izby komorniczej usuwa z jego akt wszelkie wzmianki o postępowaniu dyscyplinarnym.

2. Orzeczenie dyscyplinarne o ukaraniu obwinionego, rada właściwej izby komorniczej załącza do jego akt.

3. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone, doręcza się wnioskodawcy, Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Komorniczej i radzie właściwej izby komorniczej.

4. Wykonanie prawomocnych orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej co do kosztów postępowania dyscyplinarnego należy do właściwej izby komorniczej.

§46. Prawomocne orzeczenie o ukaraniu komornika podlega niezwłocznie wykonaniu.

§47.1. Wykonanie kary upomnienia, nagany i kary pieniężnej należy do rady właściwej izby komorniczej.

2. Upomnienia, nagany udziela na piśmie rada właściwej izby komorniczej w terminie 7 dni od otrzymania orzeczenia do wykonania.

3. Rada właściwej izby komorniczej określa również termin zapłacenia kwoty udzielonej kary pieniężnej, którą wykonuje, wskazując numer konta, na który ma być uiszczona, a w przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją materialną karanego może ona rozłożyć kwotę kary na raty, określając termin zapłaty i wysokość każdej z rat.

§48. Karę wydalenia ze służby, a w stosunku do aplikantów wydalenia z aplikacji wykonuje Minister Sprawiedliwości po otrzymaniu od przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej odpisu prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

§49. O treści orzeczenia dyscyplinarnego rada właściwej izby komorniczej zawiadamia prezesów właściwych sądów w okręgu działania których ma siedzibę izba komornicza, której członkiem jest komornik.

Rozdział 11

Wznowienie postępowania

§ 50. 1. W sprawie wznowienia postępowania dyscyplinarnego orzeka Komisja Dyscyplinarna, przy odpowiednim zastosowaniu przepisów kodeksu postępowania karnego.

2. Jeżeli postępowanie prawomocnie zakończone orzeczeniem sądu odwoławczego to w takim przypadku o wznowieniu postępowania orzeka ten sąd, stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego o wznowieniu postępowania.

3. Wniosek o wznowienie postępowania wnosi się w ciągu 3 miesięcy w chwili powzięcia uprawnionego do złożenia wniosku o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

4. Orzeczenie zapada w formie postanowienia.

5. Od postanowienia Komisji Dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Rozdział 12

Zatarcie kar

§ 51. Po upływie terminów określonych w art. 72 ust. 5 ustawy, rada właściwej izby komorniczej usuwa z akt ukaranego orzeczenie dyscyplinarne i wszelkie wzmianki o postępowaniu dyscyplinarnym, za wyjątkiem orzeczenia o nałożeniu kary wydalenia ze służby komorniczej.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 52. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozporządzeniu w zakresie postępowania przed Komisją Dyscyplinarną stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 53. 1. Koszty działania Komisji Dyscyplinarnej pokrywa tymczasowo Krajowa Rada Komornicza.

2. W razie skazania, ukarany ponosi koszty postępowania.

3. Wysokość kosztów ustala Komisja postanowieniem, z tym, że muszą one mieścić się w zakresie ustalonym przez uchwałę Krajowej Rady Komorniczej.

§ 54. Akta postępowania dyscyplinarnego Komisja przechowuje przez 10 lat od chwili uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu.

§ 55. W sprawach dyscyplinarnych wszczętych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, chyba że pozostają w sprzeczności z przepisami ustawy oraz niniejszego rozporządzenia.

§ 56. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 78 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zmianami). Zgodnie z nim Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Krajową Radą Komorniczą trybu postępowania dyscyplinarnego wobec komorników oraz asesorów i aplikantów komorniczych, mając na względzie konieczność zapewnienia obiektywizmu i bezstronności orzekania oraz szybkości i sprawności postępowania.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy nowym modelem postępowania dyscyplinarnego wzorowanym na postępowaniach obowiązujących (projektowanych) w pozostałych korporacjach prawniczych, projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych (projektowanych) regulujących te kwestie.

Projekt reguluje tryb prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, wskazując jego ogólne zasady, sposób i tryb powoływania Komisji Dyscyplinarnej, wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i zasady jego przeprowadzania, a także przypadki zawieszania komornika w czynnościach, oraz określa tryb przeprowadzania postępowania odwoławczego, wznowienia postępowania i wykonywania orzeczeń.

W rozdziale 1 zamieszczono przepisy, które określają ogólne zasady tego postępowania, podstawy jego przeprowadzania.

Rozdział 2 zawiera przepisy dotyczące składu, trybu i właściwości Komisji Dyscyplinarnej. Określa on podstawy prawne działania Komisji, a także sposób powoływania jej członków i długość ich kadencji, sposób wyznaczania składu orzekającego, przyczyny odwoływania członków Komisji – przed upływem kadencji, zasady uzupełniania składu Komisji. Określa również uprawnienia Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Komisji.

W rozdziale 3 wskazano strony postępowania, jak też przewidziano możliwość korzystania przez obwinionego z prawa do obrony, ze wskazaniem zasad powoływania obrońcy i osób, które mogą być nim ustanowione. Przewidziano także ustanowienie obrońcy na wypadek śmierci obwinionego, albo w razie uzasadnionej wątpliwości co do poczytalności obwinionego, jak również możliwość ustanowienia obrońcy z urzędu.

Rozdział 4 reguluje podstawę wszczęcia postępowania, którą może być jedynie wniosek uprawnionego wnioskodawcy. Nadto wskazuje uprawnionych wnioskodawców. Określa wymagania formalne, jakim winien odpowiadać wniosek.

W projektowanym rozdziale 5 uregulowano zasady wszczęcia postępowania, skutki braków formalnych wniosku, jak i obowiązki Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego w przypadku, gdy wniosek spełnia wymogi formalne, a także skutki jego wszczęcia w postaci obowiązku doręczenia obwinionemu i jego obrońcy odpisu wniosku, pouczenia o prawie zgłoszenia odpowiedzi na wniosek, odpisu regulaminu postępowania dyscyplinarnego.

Rozdział 6 określa zasady i podmioty uprawnione do zawieszania komornika w czynnościach oraz przypadki, w jakich może to nastąpić. Określa także sposób wniesienia zażalenia od uchwały Komisji Dyscyplinarnej czy postanowienia Ministra Sprawiedliwości w tej sprawie. Wskazuje także na przypadki ustania zawieszenia w czynnościach.

W rozdziale 7 uregulowano zasady wyznaczania posiedzeń i czynności, jakich w związku z tym musi dokonać Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący a także zasady przeprowadzania dowodów, w tym zasady postępowania w razie niestawiennictwa świadków i biegłych oraz możliwość ich przesłuchania w sądzie rejonowym właściwym dla miejsca ich zamieszkania. Przewidziano w nim także przypadki zarządzenia przerwy lub odroczenia posiedzenia. W rozdziale tym wskazano na konieczność dążenia przez Komisję do rozpoznania sprawy na jednym posiedzeniu.

W projektowanym rozdziale 8 określony został tryb przeprowadzania głosowania nad orzeczeniem, podstawy i przesłanki, na których muszą opierać się członkowie składu orzekającego Komisji przy orzekaniu. Reguluje on zasadę niezawisłości członków składu orzekającego, orzekaniu przez nich na podstawie swego przekonania, opartego na swobodnej ocenie dowodów, przy uwzględnieniu okoliczności na korzyść jak i na niekorzyść obwinionego. Określa, że orzeczenia zapada zwykłą większością głosów.

W dalszej części rozdziału uregulowano rodzaje rozstrzygnięć, jakie może wydać Komisja, a także wymogi formalne, jakim powinno odpowiadać orzeczenie, jak również zasady jego ogłaszania. Przewidziano możliwość odraczania ogłoszenia orzeczenia na 7 dni w przypadku spraw zawiłych. Nadto określono zasadę sporządzania i doręczenia uzasadnienia orzeczenia i wymogi, jakim powinno ono odpowiadać.

W rozdziale 9 określono zasady postępowania odwoławczego, w tym międzyinstancyjnego, prowadzonego przez Komisję Dyscyplinarną (np. co do braków formalnych odwołania) oraz tryb rozstrzygania odwołanie od orzeczenia Komisji, które rozpoznaje sąd okręgowy – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, przy zastosowaniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

Rozdział 10 określa obowiązek doręczania prawomocnych orzeczeń wskazanym podmiotom, oraz zasady wykonania orzeczenia dyscyplinarnego. Przy tym wykonanie kar upomnienia, nagany i kary pieniężnej powierzono radzie właściwej izby komorniczej. Podobnie jak wykonanie orzeczenia w zakresie kosztów postępowania dyscyplinarnego. Karę wydalenia ze służby, czy odpowiednio wykreślenia z wykazu asesorów, czy z listy aplikantów wykonuje Minister Sprawiedliwości.

W rozdziale tym przewiduje się również obowiązek usunięcia z akt osobowych komornika wszelkich wzmianek o postępowaniu dyscyplinarnym w razie uniewinnienia obwinionego. Jednocześnie obowiązek załączania do akt obwinionego orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu.

W rozdziale 11 uregulowano tryb wznowienia postępowania.

Rozdział 12 określa postępowanie w związku z zatarciem kar.

W projektowanym rozdziale 13 zawarto przepisy przejściowe dla postępowań dyscyplinarnych, wszczętych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia. Nadto również zasady ponoszenia kosztów postępowania, termin przechowywania akt postępowania przez Komisję, oraz datę wejścia w życie rozporządzenia.